

Bioforsk Rapport

Bioforsk Report

Vol. 8 Nr. 180 2013

Verdifull kystlynghei i Nord-Trøndelag

Sammenstilling av eksisterende kunnskap og supplerende kartlegging

Line Johansen¹, Anders Lyngstad³, Pål Thorvaldsen², Liv Guri Velle², Per Vesterbukt¹, og Asbjørn Moen³

¹Bioforsk Midt-Norge

²Bioforsk Vest Fureneset

³ NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie

Tittel/Title:

Verdifull kystlynghei i Nord-Trøndelag. Sammenstilling av eksisterende kunnskap og supplerende kartlegging.

Forfatter(e)/ Author(s):

Line Johansen, Anders Lyngstad, Pål Thorvaldsen, Liv Guri Velle, Per Vesterbukt, Asbjørn Moen

<i>Dato/Date:</i> 16.12.2013	<i>Tilgjengelighet/Availability:</i> Åpen	<i>Prosjekt nr./Project No.:</i> 130144	<i>Saksnr./Archive No.:</i> 2012/494
<i>Rapport nr./Report No.:</i> 8(180)	<i>ISBN-nr./ISBN-no:</i> 978-82-17-01192-7	<i>Antall sider/Number of pages:</i> 105	<i>Antall vedlegg/Number of appendices:</i> 2

<i>Oppdragsgiver/Employer:</i> Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	<i>Kontaktperson/Contact person:</i> Gry Tveten Aune
---	---

<i>Stikkord/Keywords:</i> Kystlynghei, kartlegging, DN håndbok 13, kunnskapsstatus, rødlistet naturtype	<i>Fagområde/Field of work:</i> Grovfor og kulturlandskap
--	--

<i>Sammendrag:</i> Rapporten gir en oversikt over eksisterende kunnskap om kystlyngheilokaliteter i Nord-Trøndelag og resultater fra supplerende ny kartlegging i kommunene Vikna, Nærøy og Flatanger.

<i>Land/Country:</i> Norge	<i>Fylke/County:</i> Nord-Trøndelag
-------------------------------	--

Godkjent

Prosjektleder i Bioforsk

Knut Anders Hovstad

Line Johansen

Forord

Denne rapporten fra prosjektet «Kystlyngheiundersøkelser i Nord-Trøndelag» gir en sammenstilling av eksisterende kunnskap om kystlynghei i Nord-Trøndelag og en oversikt over supplerende kartlegginger i 2012-2013. Prosjektet har vært støttet av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøavdelingen (FM-NT), og kontaktperson hos FM-NT har vært Gry Tveten Aune.

Prosjektet har vært organisert som et samarbeid mellom NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie (SN) og Bioforsk Midt-Norge. SN har hatt det formelle ansvaret for prosjektet, med Asbjørn Moen som prosjektleder og Anders Lyngstad som kontaktperson. Line Johansen har ledet den delen av prosjektet som Bioforsk har vært ansvarlig for, og andre deltagere fra Bioforsk har vært Liv Guri Velle, Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen. Bioforsk har utført den supplerende kartleggingen og SN har hatt hovedansvaret for sammenstillingen av eksisterende kunnskap. Begge institusjoner har bidratt med planlegging av feltarbeid og utarbeidelse av denne rapporten.

I tillegg til denne rapporten er resultater fra den supplerende kartleggingen levert til FM-NT for registrering i Naturbase. Data er levert som en Access-database for registrering av naturtyper (utviklet av Miljødirektoratet), og som SOSI-filer i henhold til instruks for kvalitetssikring gitt av Miljødirektoratet.

Vi takker Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Statens Naturoppsyn for godt samarbeid underveis i prosjektet.

1. Innhold

1.	Innhold	4
2.	Innledning	6
3.	Eksisterende kunnskap	8
3.1	Tidligere undersøkelser	8
3.2	Naturbase	8
3.3	Skjøtselsplaner	9
3.4	Forskning	9
4.	Metode supplerende kartlegging	18
4.1	Utvalg av lokaliteter	18
4.2	Feltarbeid	18
5.	Resultater supplerende kartlegging	19
5.1	Flatanger kommune	25
5.1.1	Riøya	25
5.1.2	Lindøya	26
5.1.3	Feøya	28
5.1.4	Steinsøya	30
5.1.5	Havsteinen	32
5.2	Vikna kommune	35
5.2.1	Bondøya	35
5.2.2	Benda	36
5.2.3	Lauvøya	38
5.2.4	Sauøya	40
5.2.5	Garstad-Sandholman	42
5.2.6	Fårøya	44
5.2.7	Nisøya	45
5.2.8	Håven	47
5.2.9	Leikua	49
5.2.10	Skipperøya	50
5.2.11	Kløvningen	51
5.2.12	Kjørsengheia	53
5.2.13	Karstenøya	54
5.2.14	Klongøya	55
5.2.15	Bergsnova	57
5.2.16	Svinøya	58
5.2.17	Hestøya (Lauvøy)	60
5.2.18	Slåtterøya (Dekkerhusvågen)	62
5.3	Nærøy kommune	64
5.3.1	Brennholmen	64
5.3.2	Storøya	65
5.3.3	Abelvær Nord	66
5.3.4	Krokøya	68
5.3.5	Tviberg	70
5.3.6	Stor-Sandøya	71
5.3.7	Litl-Sandøya	73
5.3.8	Tjønnholman	75
5.3.9	Haverøya	76
5.3.10	Bjørnerøya	78
5.3.11	Arnøy	79
5.3.12	Kjeksvika-området	81

6.	Konklusjon.....	83
6.1	Lokaliteter oppsøkt i 2012 og 2013.....	83
6.2	Kriterier for prioritering og verdisetting av områder	84
6.3	Særlig viktige områder	86
6.4	Videre arbeid.....	88
7.	Litteratur	89
8.	Vedlegg 1	92
9.	Vedlegg 2	98
9.1	Slåtterøya	98
9.2	Engan	99
9.3	Heimerengan	101

2. Innledning

Kystlynghei er kulturmark som er dannet gjennom flere tusen år med rydding av skog, brenning, slått og beite. Kystlynghei finnes i de ytterste, oseaniske kyststrøk langs kysten fra Lofoten til Kristiansand samt på Hvaler. I store deler av dette ytre kyststrøket er klimaet så mildt at husdyr kan gå ute store deler av året. Naturtypen domineres av lyngarter, særlig røsslyng, som utgjør en viktig beiteressurs, spesielt på vinterstid, for egnede dyreslag. For å få dannet et bra helårsbeite blir lyngheiene brent for å skape en mosaikk mellom gras- og urterik vegetasjon og lyngvegetasjon. Om sommeren ble lyngheiene også tradisjonelt slått (Haaland 2002). Ressursutnyttelsen i lyngheilandskapet er i dag generelt lav, og dette fører til at store endringer er i ferd med å skje i form av naturlig gjengroing.

Figur 1 Lyngheienes utbredelse på 1800-tallet. I dag er bare små fragmenter igjen (Haaland 2002).

Kystlynghei er en naturtype som har status som sterk trua (EN) i både Truede vegetasjonstyper i Norge (Aarrestad et al. 2001) og Norsk rødliste for naturtyper 2011 (Norderhaug & Johansen 2011). Kystlynghei trues først og fremst av opphør av bruk og gjengroing men også skogplanting, gjødsling, spredning av fremmede arter, nitrogennedfall og nedbygging er trusler. Kystlynghei er foreslått som utvalgt naturtype i henhold til naturmangfoldloven og et forslag til handlingsplan for kystlynghei er utarbeidet (Kaland og Kvamme 2012, Direktoratet for Naturforvaltning 2012).

Dersom de biologiske og kulturhistoriske verdiene som finnes i dette menneskepåvirkete landskapet skal ivaretas, og man ønsker en bærekraftig forvaltning av dette landskapet, haster det med å skape

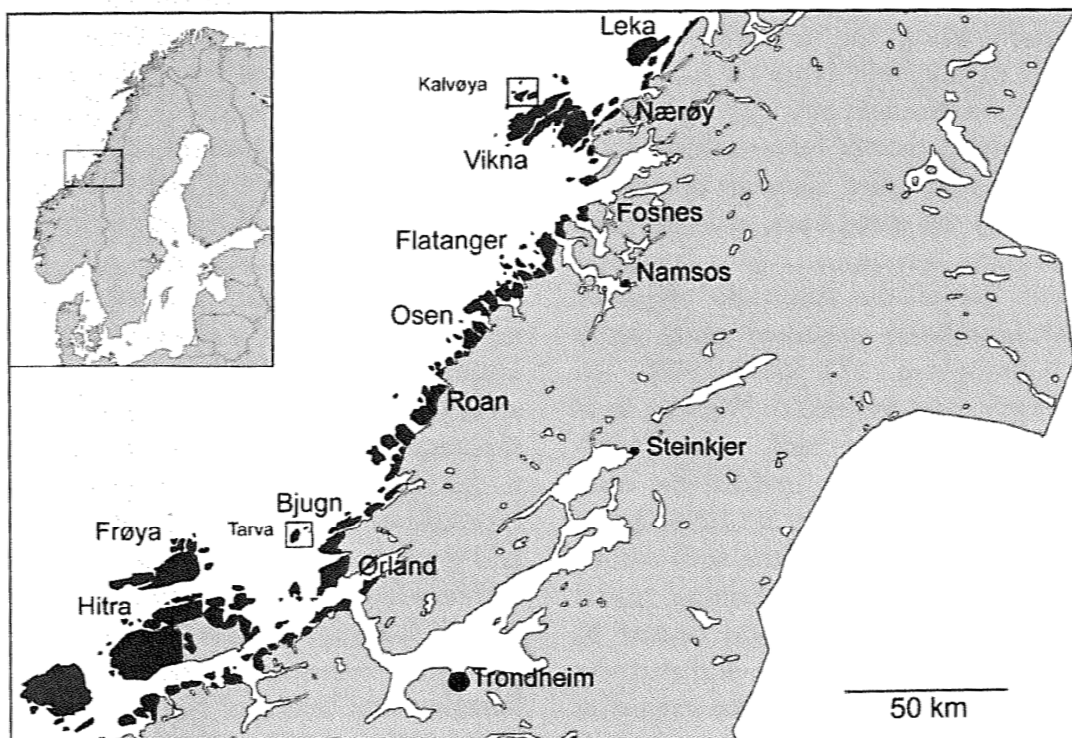

et bedre kunnskapsgrunnlag. Den muntlige overføringen av tradisjonelle bruksmetoder og kunnskap om arealene er i ferd med å forsvinne, og gjengroing på grunn av endret arealbruk skjer raskt.

For å kunne ivareta kystlynghei som naturtype og driftssystem er det avgjørende at det finnes kunnskap om hvor naturtypen finnes og hvilken tilstand kystlyngheia har. Vi har fremdeles begrenset kunnskap om utbredelse og tilstand av kystlynghei i Norge og det er viktig med videre kartlegging for å kunne oppdatere kunnskapsstatusen. En sammenstilling av kunnskap og ny kartlegging vil øke forvaltningens mulighet for å fatte beslutninger på grunnlag av vitenskapelig kunnskap om kystlynghei. Kartlegging bidrar også til at grunneiere får kunnskap om kystlynghei som de kan dra nytte av i iverksetting av skjøtselstiltak.

Målsettingene med dette prosjektet er å:

- Gi en oversikt over eksisterende kunnskap om kystlyngheilokaliteter i Nord-Trøndelag.
- Supplere dagens kunnskap med ny kartlegging i utvalgte kommuner i Nord-Trøndelag.

Figur 2 Utbredelse av kystlynghei i Midt-Norge (svart) (Nilsen og Moen 2009).

3. Eksisterende kunnskap

Fra Midt-Norge og nordover finnes kystlynghei i boreal utforming, og sammen med små arealer i Skottland og på øyene nord for Skottland, er dette de eneste områdene på det eurasiatiske kontinentet at kystlynghei i boreal utforming forekommer (Moen et al. 2006a). Dette betyr at Norge har et spesielt internasjonalt ansvar for denne naturtypen. I Midt-Norge (figur 2) finnes kystlynghei av god utforming kun innen sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998), og denne seksjonen dekker bare 4 % av Trøndelag.

3.1 Tidligere undersøkelser

Det har vært et stort kunnskapsbehov om bruk, vern og skjøtsel av kystområdene, og det har derfor vært fokusert på dette de siste 15-20 åra. I Fremstad et al. (1991) ble en rekke sentrale lokaliteter med kystheivegetasjon fra Hordaland til Nord-Trøndelag beskrevet, og i kulturlandskapsregistreringene som ble gjennomført på 1990-tallet ble flere områder med kystlynghei utpekt som spesielt verdifulle (Nilsen (1996) for Nord-Trøndelag). En rekke lokaliteter der lynghei nevnes kort er omtalt i verneplan for sjøfuglområder i Nord-Trøndelag, blant annet Kalvøya og Frelsøya, Hortaværet, Sørøyan, Kvaløya og Raudøya, Lyngværet og Aldegården (Kaspersen & Einvik 1997). Kjeøya i Nærøy beskrives også av Kaspersen & Einvik (1997), men uten at kystlynghei nevnes eksplisitt. Hortaværet i Leka ble kartlagt i 2000 og senere i 2004 (Nilsen 2000, Nilsen & Moen 2004, Moen et al. 2006a). I 2004 ble lyngheiene på Sør-Gjæslingan i Vikna kartlagt (Kvamme 2004a), og i 2004-05 ble det kartlagt ni lokaliteter i Nærøy, Vikna og Leka i forbindelse med kulturmarkskartlegging i Midt-Norge (Moen et al. 2006a). Videre har det på 2000-tallet blitt kartlagt en del kystlynghei gjennom den kommunale naturtypekartleggingen, og rapporter med omtale av kystlynghei finnes for kommunene Flatanger (Lyngstad et al. 2005), Namsos (Lyngstad & Aune 2005) og Fosnes (Bratli & Rønning 2009). Flest nyregistreringer av lyngheilokaliteter er omtalt i rapporten fra Fosnes (8), mens det for Namsos og Flatanger dreier seg om henholdsvis kun én og tre lokaliteter. Så vidt vi kan se mangler rapporter fra naturtypekartlegging for Nærøy, Vikna og Leka. Kartleggingen i Nærøy og Vikna i 2002 er primærkilde for en rekke av lyngheilokalitetene vi finner i Naturbase (se under). Kråkøya i Vikna ble kartlagt i forbindelse med naturtypekartleggingen i 2002, og denne lokaliteten ble reinventert relativt nylig (Grenne 2011).

3.2 Naturbase

For Nord-Trøndelag ligger det inne registreringer av 100 kystlyngheilokaliteter i Naturbase per 22.11.2013 (tabell 1). Dette omfatter imidlertid en del lokaliteter som forvaltningsmessig bør sees samla, for eksempel er Kalvøya registrert med 8 ulike ID-nummer og på Sør-Gjæslingan er det 9 ulike ID-nummer, et for hver holme/øy som er inkludert. For Skeisnesset er dette gjort annerledes; her er det registrert én lokalitet (med ett ID-nummer) som omfatter en rekke polygoner. I tillegg er det tre Naturbase-lokaliteter i kategorien «Annen viktig forekomst» som vi mener bør kategoriseres som kystlynghei, dette er BN00037601 Risværøy, BN00037559 Burøya, Hortavær og BN00037548 Vågøya, Hortavær. Kystlynghei finnes også i Fukteng-lokaliteten BN00037589 Sandstad-Sandvollan-området, Borgan, men andelen lynghei er nok relativt låg. Fuktenger er ikke lenger en definert utvalgt naturtype i Direktoratet for naturforvaltning (2007), og lokaliteten kan kanskje føres til kystlynghei eller naturbeitemark, men det er vanskelig å avgjøre uten førstehands kjennskap til området. For disse lokalitetene henviser vi til Nilsen (2000), Nilsen & Moen (2004) samt Moen et al. (2006a). Vi har også inkludert noen lokaliteter som er verna som sjøfuglreservater o.l., og der lynghei er nevnt i beskrivelsene (tabell 2). Vegetasjonen er imidlertid vanligvis så sparsomt beskrevet at vi ikke kan si mer enn at lynghei antakelig forekommer. Vi anslår at de drygt 100 aktuelle lokalitetene som ligger i Naturbase i dag representerer ca. 45 kystlynghei-områder. Med kystlynghei-område mener vi i denne sammenheng landskapsmessig helhetlige områder.

Fordelt på kommuner er antallet kystlyngheilokaliteter i Naturbase slik: Flatanger (14), Namsos (1), Fosnes (13), Nærøy (9), Vikna (54) og Leka (9). Det spesielt høge antallet lokaliteter i Vikna skyldes

delvis at samme lokalitet (eller kystlynghei-område) er delt opp og har mange ulike ID-numre (se over). Antallet kystlynghei-områder fordeler seg slik på kommunene: Flatanger (9), Namsos (1), Fosnes (4), Nærøy (7), Vikna (16) og Leka (5). Dette gjenspeiler naturgrunnlaget på Namdalskysten, og gir nok et riktigere bilde av hvor mye kystlynghei de forskjellige kommunene har.

3.3 Skjøtselsplaner

Registreringene på 1990-tallet ble utgangspunktet for et stort arbeid med utarbeidelse av skjøtselsplaner og fokus på skjøtsel av lynghei på kysten, ikke minst i Nord-Trøndelag. Det er utarbeidet skjøtselsplaner (dels med oppfølging over tid) for Skeisnesset i Leka (Nilsen & Fremstad 2000, Flynn et al. 2012), Kalvøya i Vikna (Nilsen & Moen 2003, 2009c), Kjeksvika-området og Nærøya i Nærøy (Nilsen 1998, Fremstad & Nilsen 2000, Nilsen & Moen 2009a), Brakstadøyene i Fosnes (Arnesen 2001, Aune 2008), Aspøya i Flatanger (Nilsen 2000) og Hortavær i Leka (Nilsen & Moen 2004). På mange av disse stedene drives det nå skjøtsel med utgangspunkt i skjøtselsplanene. Det er også utarbeidet skjøtselsplaner for Sør-Gjæslingan (Kvamme 2004b) og Kjeøya (Sand & Ely-Aastrup 2010), og Norsk landbruksrådgivning arbeider for tiden med en skjøtselsplan for Villa og Aspøya i Flatanger.

3.4 Forskning

Parallelt med kartleggingsaktiviteten og utarbeidelse av skjøtselsplaner i første halvdel av 2000-tallet var kystlynghei et sentralt forskningstema ved NTNU Vitenskapsmuseet. Dette resulterte i en doktorgrad (Nilsen 2004) samt fem hovedfagsoppgaver om kystens kulturlandskap i Trøndelag (Doeven 2003, Johansen 2003, Skoglund 2003, Velle 2003, Aasmundsen 2003). Med unntak av undersøkelsene på Tarva i Bjugn (Johansen 2003 og Velle 2003) var disse arbeidene helt eller delvis knytta til kystlyngheier i Nord-Trøndelag. Noen relevante vitenskapelige artikler er Moen et al. (2006b) og Nilsen & Moen (2009b). Tveråbak (2004) gir en plantesosiologisk oversikt over vegetasjon i kystlynghei fra Vikna og nordover. Måren & Nilsen (2008) gir en populærvitenskapelig framstilling av kystlynghei i Midt- og Nord-Norge, blant annet med eksempler fra Vikna.

Tabell 1. Kystlynghei i Nord-Trøndelag i Naturbase. Verdi: A = Svært viktig, B = Viktig, C = Lokalt viktig. Forekomst av rikhei er angitt slik: Stort areal (xxx), middels areal (xx), lite areal (x), mangler (-).

ID Naturbase	Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Kystlynghei-område	Kilder	Kommentar
BN00019651, VV00002257	Kjeøya naturreservat	Nærøy	A	277		Kjeøya	Kaspersen & Einvik 1997, Sand & Ely-Aastrup 2012	Skjøtselsplan finnes
BN00019653	Kjeksvika & Hesthagan	Nærøy	A	49	xx	Kjeksvika-området	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Nilsen & Moen 2009a	Reinventert i 2012-13. Skjøtselsplan og hevd for deler av området
BN00019654	Gjerdinga	Nærøy	B	4219	-	Gjerdinga	Fremstad et al. 1991, Thorvaldsen 2002	
BN00020874	Skingen	Flatanger	A	3451	-	Skingen	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996	
BN00020876	Villa	Flatanger	A	3202	-	Halmøya m.fl.	Nilsen 1996	Skjøtselsplan under utarbeiding
BN00020880	Geitøya	Flatanger	C	2627	-	Geitøya	Fremstad et al. 1991	
BN00020884	Aspøya I	Flatanger	B	817	-	Halmøya m.fl.	Nilsen 2000	Skjøtselsplan finnes
BN00020946	Halmøya	Flatanger	A	5317	-	Halmøya m.fl.	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996	
BN00023389	Kråkøya	Vikna	B	807	x?	Kråkøya	Grenne 2011	
BN00023390	Svinøya	Vikna	B	210	-	Svinøya		Reinventert i 2012-13
BN00023391	Slåtterøya (Dekkerhusvågen)	Vikna	B	105	x	Dekkerhusvågen		Reinventert i 2012-13
BN00023392	Skipperøya (Karsteinøysundet)	Vikna	B	434	-	Kløvningen		Reinventert i 2012-13
BN00023411	Ryemsjøen-Rørvik	Vikna	C	59	x?	Ryemsjøen		
BN00023412	Ryemsjøen-Rørvik	Vikna	B	53	x?	Ryemsjøen		
BN00023412	Ryemsjøen-Rørvik	Vikna	B	157	x?	Ryemsjøen		
BN00023415	Ryemsjøen-Rørvik	Vikna	B	145	x?	Ryemsjøen		

ID Naturbase	Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Kystlynghei-område	Kilder	Kommentar
BN00023421	Ryemsjøen-Rørvik	Vikna	C	54	x?	Ryemsjøen		
BN00023422	Rørvik - nord	Vikna	C	21	-	Rørvik - nord		
BN00023423	Rørvik - nord	Vikna	C	28	-	Rørvik - nord		
BN00023425	Rørvik	Vikna	C	59	-	Munken		
BN00023427	Rørvik - Skjuraberget	Vikna	C	9	-	Skjuraberget		
BN00023428	Rørvik - Skjuraberget	Vikna	C	38	-	Skjuraberget		
BN00023429	Rørvik - Skjuraberget	Vikna	C	12	-	Skjuraberget		
BN00023430	Rørvik - Fossåhaugen	Vikna	C	24	-	Fossåhaugen		
BN00023432	Vandhagafjellet, Munken (Rørvik-Ryem)	Vikna	C	25	-	Munken		
BN00023433	Vandhagafjellet, Munken (Rørvik-Ryem)	Vikna	C	103	-	Munken		
BN00023447	Kjørsengheia	Vikna	B	265	-	Håven		Reinventert i 2012-13
BN00023463	Hestøya (Lauvøy)	Vikna	B	93	-	Lauvøy		Reinventert i 2012-13
BN00023464	Hestøya (Lauvøy)	Vikna	B	10	-	Lauvøy		Reinventert i 2012-13
BN00023488	Svinøya	Vikna	B	133	-	Svinøya		Reinventert i 2012-13
BN00023489	Svinøya	Vikna	B	224	-	Svinøya		Reinventert i 2012-13
BN00023491	Tjønnavika (Dekkerhusvågen)	Vikna	B	51	x?	Dekkerhusvågen		
BN00023493	Krattskog (Dekkerhusvågen)	Vikna	B	95	x?	Dekkerhusvågen		
BN00023496	Lita øy ved Slåtterøya (Dekkerhusvågen)	Vikna	B	29	x?	Dekkerhusvågen		
BN00023499	Karstenøya	Vikna	B	14	-	Kløvningen		Reinventert i 2012-13
BN00023500	Karstenøya	Vikna	B	144	-	Kløvningen		Reinventert i 2012-13

ID Naturbase	Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Kystlynghei-område	Kilder	Kommentar
BN00023501	Karstenøya	Vikna	B	214	-	Kløvningen		Reinventert i 2012-13
BN00023503	Klongøya (Karsteinøysundet)	Vikna	B	440	-	Kløvningen		Reinventert i 2012-13
BN00023506	Kløvningen (Karsteinøysundet)	Vikna	B	282	-	Kløvningen		Reinventert i 2012-13
BN00023507	Leikua (del av Kløvningen)	Vikna	B	491	-	Kløvningen		Reinventert i 2012-13
BN00023514	Bergsnova	Vikna	C	1060	-	Vågsenget og Bergsnova		Reinventert i 2012-13
BN00023515	Rossøya	Vikna	C	120		Rossøya		
BN00026102	Altøya	Namsos	C	277		Altøya	Lyngstad & Aune 2005	
BN00049639	Sandvollan, Nausthaugen	Fosnes	C	35	-	Nordsjøvika	Bratli & Rønning 2009	
BN00049644	Sandvollan, Hallarhaugen - Langnesodden	Fosnes	A	142	-	Nordsjøvika	Bratli & Rønning 2009	
BN00049652	Nordsjøvika, kystlynghei	Fosnes	B	66	-	Nordsjøvika	Bratli & Rønning 2009	
BN00049656	Bølet	Fosnes	A	25		Brakstadøyene	Nilsen 1996	Kanskje mer enn kystlynghei
BN00049682	Nordvikan, kystlynghei	Fosnes	C	63	-	Nordsjøvika	Bratli & Rønning 2009	
BN00049683	Måsøya, kystlynghei	Fosnes	A	121	x	Brakstadøyene	Nilsen 1996, Arnesen 2001, Aune 2008	Skjøtselsplan finnes
BN00049684	Nordøya, kystlynghei	Fosnes	A	66	-	Brakstadøyene	Nilsen 1996, Arnesen 2001, Aune 2008	Skjøtselsplan finnes
BN00049691	Valvika, kystlynghei	Fosnes	C	61	-	Hovsodden	Bratli & Rønning 2009	
BN00049707	Lendavikaodden	Fosnes	C	26	-	Lendavikaodden	Bratli & Rønning 2009	
BN00049714	Skogøya, kystlynghei	Fosnes	A	36	-	Brakstadøyene	Nilsen 1996, Arnesen 2001	Skjøtselsplan finnes

ID Naturbase	Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Kystlynghei-område	Kilder	Kommentar
BN00049715	Rakkavikhaugen	Fosnes	C	76	-	Hovsodden	Bratli & Rønning 2009	
BN00049722	Storvika-Hovsodden	Fosnes	B	95	-	Hovsodden	Bratli & Rønning 2009	
BN00049724	Nordøyholmen	Fosnes	A	30	x	Brakstadøyene	Nilsen 1996, Arnesen 2001, Aune 2008	Skjøtselsplan finnes
BN00071202, VV00002257	Kjeøya	Nærøy	A	0		Kjeøya	Kaspersen & Einvik 1997, Sand & Ely-Aastrup 2012	Skjøtselsplan finnes. Dette er én lokalitet som har to polygoner
BN00071202, VV00002257	Kjeøya	Nærøy	A	119		Kjeøya	Kaspersen & Einvik 1997, Sand & Ely-Aastrup 2012	Skjøtselsplan finnes. Dette er én lokalitet som har to polygoner
BN00071203	Sør-Gjæslingan	Vikna	A	51	-	Sør-Gjæslingan	Kvamme 2004a, b, Kaland & Kvamme 2012	Skjøtselsplan finnes
BN00071204	Sør-Gjæslingan	Vikna	A	27	-	Sør-Gjæslingan	Kvamme 2004a, b, Kaland & Kvamme 2012	Skjøtselsplan finnes
BN00071205	Sør-Gjæslingan	Vikna	A	57	-	Sør-Gjæslingan	Kvamme 2004a, b, Kaland & Kvamme 2012	Skjøtselsplan finnes
BN00071206	Sør-Gjæslingan	Vikna	A	10	-	Sør-Gjæslingan	Kvamme 2004a, b, Kaland & Kvamme 2012	Skjøtselsplan finnes
BN00071207	Sør-Gjæslingan	Vikna	A	9	-	Sør-Gjæslingan	Kvamme 2004a, b, Kaland & Kvamme 2012	Skjøtselsplan finnes
BN00071208	Sør-Gjæslingan	Vikna	A	89	-	Sør-Gjæslingan	Kvamme 2004a, b, Kaland & Kvamme 2012	Skjøtselsplan finnes
BN00071209	Sør-Gjæslingan	Vikna	A	8	-	Sør-Gjæslingan	Kvamme 2004a, b, Kaland & Kvamme 2012	Skjøtselsplan finnes

ID Naturbase	Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Kystlynghei-område	Kilder	Kommentar
BN00071210	Sør-Gjæslingen	Vikna	A	8	-	Sør-Gjæslingen	Kvamme 2004a, b, Kaland & Kvamme 2012	Skjøtselsplan finnes
BN00071211	Sør-Gjæslingen	Vikna	A	20	-	Sør-Gjæslingen	Kvamme 2004a, b, Kaland & Kvamme 2012	Skjøtselsplan finnes
BN00071199, VV00000701	Kalvøya	Vikna	A	26	xxx	Kalvøya	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Nilsen & Moen 2003, 2009	Skjøtselsplan finnes. Hevd på deler av Kalvøya
BN00071200, VV00000701	Kalvøya	Vikna	A	29	xxx	Kalvøya	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Nilsen 2004, Nilsen & Moen 2003, 2009, Aasmundsen 2003	
BN00071201, VV00000701	Kalvøya	Vikna	A	6757	xxx	Kalvøya	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Nilsen 2004, Nilsen & Moen 2003, 2009, Aasmundsen 2003	
BN00071212, VV00000701	Kalvøya	Vikna	A	522	xxx	Kalvøya	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Nilsen 2004, Nilsen & Moen 2003, 2009, Aasmundsen 2003	
BN00071213, VV00000701	Kalvøya	Vikna	A	13	xxx	Kalvøya	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Nilsen 2004, Nilsen & Moen 2003, 2009, Aasmundsen 2003	
BN00071214, VV00000701	Kalvøya	Vikna	A	133	xxx	Kalvøya	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Nilsen 2004, Nilsen & Moen 2003, 2009, Aasmundsen 2003	
BN00071215, VV00000701	Kalvøya	Vikna	A	159	xxx	Kalvøya	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Nilsen 2004, Nilsen & Moen 2003, 2009, Aasmundsen 2003	
BN00071216, VV00000701	Kalvøya	Vikna	A	40	xxx	Kalvøya	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Nilsen 2004, Nilsen & Moen 2003, 2009, Aasmundsen 2003	
BN00019595	Nærøya	Nærøy	C	4037		Nærøya	Nilsen 1996, Fremstad & Nilsen 2000	

ID Naturbase	Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Kystlynghei-område	Kilder	Kommentar
BN00037547	Nærøya, i sør	Nærøy	A	525	x	Nærøya	Nilsen 1996, Fremstad & Nilsen 2000, Moen et al. 2006	Skjøtselsplan finnes
BN00037558	Vågsenget	Vikna	C	138	-	Vågsenget og Bergsnova	Moen et al. 2006	
BN00073375, VV00002243	Lyngværet, midtre	Flatanger	B	16		Lyngværet	Kaland & Kvamme 2012	
BN00073376, VV00002243	Lyngværet, ytre	Flatanger	B	25		Lyngværet	Kaland & Kvamme 2012	
BN00073376, VV00002243	Lyngværet, ytre	Flatanger	B	3		Lyngværet	Kaland & Kvamme 2012	
BN00073377, VV00002243	Lyngværet, indre	Flatanger	B	192		Lyngværet	Kaland & Kvamme 2012	
BN00020947	Øy nord for Oksbåsen	Flatanger	C	95		Oksbåsen	Nilsen 1996, Lyngstad et al. 2005	
BN00020903	Hårnesmoen	Flatanger	C	170	-	Hårnesmoen	Lyngstad et al. 2005	
BN00020869	Oksbåsen IV	Flatanger	C	401	-	Oksbåsen	Nilsen 1996, Lyngstad et al. 2005	
BN00020879	Innerneset	Flatanger	C	33	-	Innerneset	Lyngstad et al. 2005	
BN00020888	Leirvikodden II	Flatanger	C	7	x	Leirvikodden	Lyngstad et al. 2005	
BN00037586	Eiternes	Nærøy	B	54	xx	Eiternes	Moen et al. 2006	
BN00023435, VV00000530	Borgan	Vikna	C	51		Borgan		
BN00084272, VV00001513	Skeisnesset	Leka	A	1849	xxx	Skeisnesset	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1996, Flynn et al. 2012	Skjøtselsplan finnes. Området er i hevd. Består av en rekke polygoner
BN00007269	Madsøya	Leka	B	183	-	Madsøya	Fremstad et al. 1991	
BN00007245	Solsem	Leka	B	108		Solsem		
BN00007271	Solsem	Leka	B	144		Solsem		
BN00007251	Madsøya	Leka	B	183	-	Madsøya	Fremstad et al. 1991	
BN00037560	Årdalssand (strand)	Leka	A	8	xx	Årdalssand	Moen et al. 2006	

ID Naturbase	Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Kystlynghei-område	Kilder	Kommentar
BN00037587	Hålandlandet	Leka	B	50	xxx	Skeisnesset	Moen et al. 2006, Flynn et al. 2012	
BN00037601	Risværøy	Nærøy	A	339	xx	Risværøy	Moen et al. 2006	H Annen viktig forekomst
BN00037559, VV00002242	Burøya, Hortavær	Leka	B	230	-	Hortaværet	Nilsen 2000, Nilsen & Moen 2004, Moen et al. 2006	H Annen viktig forekomst
BN00037548, VV00002242	Vågøya, Hortavær	Leka	C	207	-	Hortaværet	Nilsen 2000, Nilsen & Moen 2004, Moen et al. 2006	H Annen viktig forekomst
BN00037589, VV00000530	Sandstad-Sandvollan-området, Borgan	Vikna	B	242	-	Borgan	Moen et al. 2006	D09 Fuktenger

Tabell 2. Lokaliteter med (antatt) forekomst av kystlynghei som er omtalt i litteratur men som ikke er Naturbase, samt (antatt) forekomst av kystlynghei i verneområder i Nord-Trøndelag som ikke er registrert som naturtypelokaliteter i kategorien kystlynghei. Verdi: A = Svært viktig, B = Viktig, C = Lokalt viktig. Forekomst av rikhei er angitt slik: Stort areal (xxx), middels areal (xx), lite areal (x), mangler (-).

ID Naturbase	Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Kystlynghei-område	Kilder	Kommentar
	Brennholmen	Nærøy			-	Kjeksvika-området	Fremstad et al. 1991	Reinventert i 2012-13
	Holandsvika-Storhaugen ved Abelvær	Nærøy				Kjeksvika-området	Fremstad et al. 1991	
	Arnøy, vest for Moen	Nærøy			-	Arnøya m. fl.	Fremstad et al. 1991	Reinventert i 2012-13
	Håven	Vikna			-	Håven	Fremstad et al. 1991	Reinventert i 2012-13
	Lauvøya	Vikna			-	Lauvøya	Fremstad et al. 1991	Reinventert i 2012-13
VV00000701	Sandværet	Vikna			xx	Kalvøya	Nilsen & Moen 2003	"Slåtteøy", variert, med kystlynghei og terrengdekkende myr.

ID Naturbase	Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Kystlynghei-område	Kilder	Kommentar
VV00000701	Ivarsøya	Vikna			-	Kalvøya	Nilsen & Moen 2003, og Hjelmstad upubl.	Fattig, karrig, mye berg i dagen men og lynghei og terrengdekkende myr
VV00000701	Bøsseløya	Vikna			xx	Kalvøya	Nilsen & Moen 2003	Rik vegetasjon, lynghei omtales ikke
	Hermannholmen	Fosnes			-	Brakstadøyene	Arnesen 2001	Beita, ikke slått. Nevnt sammen med Bølet.
	Støypet	Leka			xx	Steinstinden	Nilsen 1996	Små arealer lynghei, baserikt.
VV00000542	Storøya på Leknesøyan	Leka			x	Leknesøyan	Nilsen 1996	Stor lokalitet som antakelig har noe lynghei, men det har vært gjødsla. Uviss tilstand og for dårlig kjent vegetasjon.
VV00000692, VV00000693	Kvaløya og Raudøya	Vikna				Kvaløya og Raudøya	Kaspersen & Einvik 1997, Kaland & Kvamme 2012	Lynghei skal finnes, få opplysninger
VV00000530	Frelsøya	Vikna				Kalvøya	Kaspersen & Einvik 1997	Lynghei skal finnes, få opplysninger
VV00002259	Sørøyan	Vikna				Sørøyan	Kaspersen & Einvik 1997	Lynghei skal finnes, få opplysninger
VV00002262	Aldegården	Namsos				Aldegården	Kaspersen & Einvik 1997	Lynghei skal finnes, få opplysninger

4. Metode supplerende kartlegging

4.1 Utvalg av lokaliteter

Kommunene Vikna, Nærøy og Flatanger var i fokus i dette prosjektet. En oversikt over lokaliteter med behov for kartlegging satt opp av FM-NT ble brukt som utgangspunkt for valg av lokaliteter. Denne oversikten inneholdt både nye lokaliteter som ikke hadde vært kartlagt tidligere og gamle lokaliteter i Naturbase som trengte rekartlegging. I tillegg til kystlyngheilokaliteter var det et par lokaliteter med slåttemark inkludert blant de der det var behov for rekartlegging. I oversikten fra FM-NT var lokalitetene kategorisert etter informasjon om bruk og gitt prioritering fra 1 til 3. Lokaliteter med høy prioritet og informasjon om aktiv bruk ble valgt for kartlegging i felt. Videre la vi vekt på logistikk, og lokaliteter i nærheten av hverandre ble prioritert. I tillegg ble utvalget supplert med enkelte lokaliteter som opprinnelig ble beskrevet av Fremstad et al. (1991).

4.2 Feltarbeid

Feltarbeidet ble utført i løpet av festsessongene 2012 og 2013 av Bioforsk ved Line Johansen, Liv Guri Velle, Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen. Anders Lyngstad gjennomførte også noe feltarbeid i 2012. Feltarbeidet er utført etter nasjonal metodikk for kartlegging av naturtyper beskrevet i DN håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 1999). DN håndbok 13 er under revidering for blant annet å tilpasses kartleggingssystemet Naturtyper i Norge (NiN) (Halvorsen et al. 2009). I den forbindelse hadde Direktoratet for Naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) utviklet forslag til nytt faktaark for kystlynghei som skulle benyttes disse to feltsessongene (vedlegg 1). I det nye faktaarket følger utforminger av kystlynghei NiN systemet, og nye parametere for verddivurdering er gitt. Det opereres nå med seks utforminger av kystlynghei: Kalkfattig kysthei (D0707), kalkfattig kystfukthei (D0708), intermediaær kysthei (D0709), intermediaær kystfukthei (D07010), kalkkysthei (D0711) og kalkkystfukthei (D0712). Parametere for verdisseting er størrelse (areal), tilstand og rødlistearter (se vedlegg 1).

I feltsessongen 2013 var Statens Naturoppsyn (SNO) ansvarlig for båtskyss i prosjektet og øylokaliteter ble derfor prioritert dette året. I forkant av feltarbeidet begge år ble potensielle grunneiere informert via brev fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

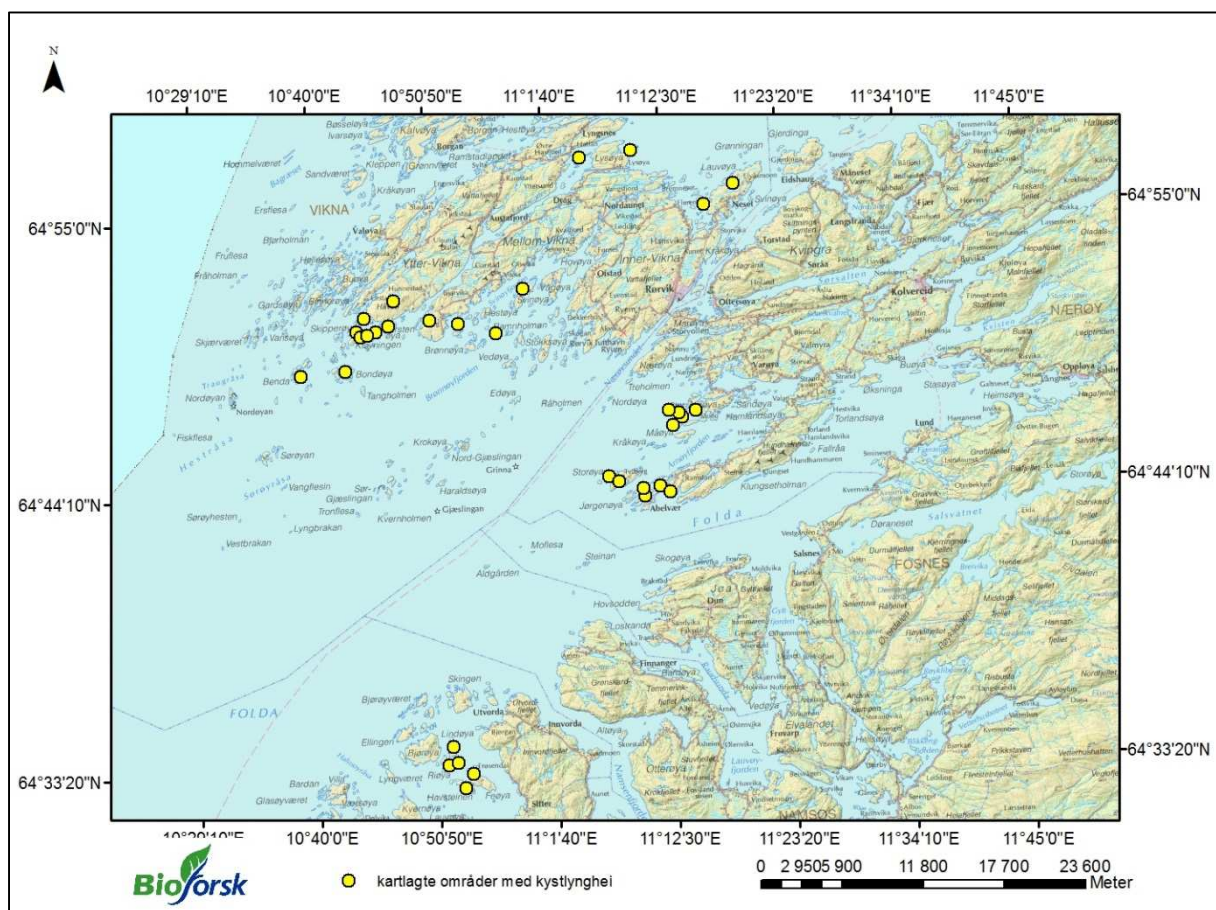
Feltarbeidet ble gjennomført ved bruk av feltkart, feltskjema og GPS med presisjon på 1 meter. I avgrensning av lokaliteter har vi fokusert på å avgrense hovedsakelig naturtypen kystlynghei så langt det har latt seg gjøre. Det vil si at andre naturtyper som for eksempel myr, vann, naturbeitemark og skog i størst mulig grad er ekskludert fra avgrensingene. Dette er gjort for å kunne få mest mulig korrekt arealstatistikk for den rødlistede naturtypen kystlynghei.

5. Resultater supplerende kartlegging

I den supplerende kartleggingen ble det kartlagt 35 lokaliteter med kystlynghei i Flatanger, Vikna og Nærøy kommune. 24 av lokalitetene er nykartlegging mens 11 er rekartlegging av lokaliteter som allerede finnes i Naturbase. Figur 1 viser fordeling av kartlagte lokaliteter mellom kommunene. 11 lokaliteter fikk A-verdi, 20 B-verdi og 5 er vurdert til å ha Lokalt viktig (C) (tabell 3). I tillegg til kystlynghei ble det registrert tre lokaliteter som er ført til andre naturtyper, disse er gitt i vedlegg 2.

Tabell 3. Antall lokaliteter med kystlynghei med verdi A, B og C kartlagt i Vikna, Flatanger og Nærøy.

Verdi	Kommune			Sum
	Vikna	Flatanger	Nærøy	
Svært viktig A	8	0	3	11
Viktig B	8	5	7	20
Lokalt viktig C	2	0	3	5
Sum	18	5	12	35

Figur 3 Oversikt over kartlagte områder med kystlynghei i kommunene Flatanger, Vikna og Nærøy. Kartleggingen er utført i 2012 og 2013. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

Figur 4 Kystlynghei med svært viktig verdi (A) på Haverøya i Nærøy kommune kartlagt i 2013. Området beites av gammelnorsk sau og har flere brannflater etter lyngsviing (høyre). Foto: Per Vesterbukt/Bioforsk.

Figur 5 Kystlynghei med viktig verdi (B) på Brennholmen i Nærøy kommune. Området var under begynnende gjengroing og hadde ingen lyngheiskjøtsel. Foto: Line Johansen/Bioforsk.

Figur 6 Kystlynghei med Lokalt viktig (C) på Arnøy i Nærøy kommune. Området er under sterkt gjengroingspress og hadde ingen skjøtsel. Foto: Line Johansen/Bioforsk.

Figur 7 Kystlyngheilandskap i Nord-Trøndelag. Venstre: Mosaikk mellom kystlynghei og bart berg var vanlig i kartleggingsområdet. Fra Skipperøya med utsikt over til Leikua og Kløvningen i Vikna kommune (svært viktig verdi (A)). Høyre: Mosaikk mellom kystlynghei og naturbeitemark gir gode beiteområder både vinter og sommer. Fra Benda i Vikna kommune (svært viktig verdi (A)). Foto: Line Johansen/Bioforsk.

Figur 8 Forvetet og gammel røsslyng i degenererende fase var vanlig i kystlynghei uten lyngheskjøtsel. Foto Liv Guri Velle/Bioforsk.

Figur 9 Fremmede arter ble registrert på flere lokaliteter og vanligste arter var sitkagran (venstre) og buskfuru (høyre). Fra Lauvøya i Vikna kommune. Foto: Line Johansen/Bioforsk

Tabell 4: Kystlyngheilokaliteter kartlagt i den supplerende kartleggingen i Flatanger, Vikna og Nærøy kommuner i 2012 og 2013. Verdi: A = Svært viktig, B = Viktig, C = Lokalt viktig. Forekomst av rikhei er angitt slik: Stort areal (xxx), middels areal (xx), lite areal (x), mangler (-).

Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Hevd	Fremmede arter	Beite	Lyngsviing	Gjengroing	Kystlynghei-område	Kilder
Riøya	Flatanger	B	500	-	Ingen	+	-	-	+	Feøya m.fl.	
Lindøya	Flatanger	B	482	-	Svak	-	+	+	+	Feøya m.fl.	
Feøya	Flatanger	B	1419	-	Ingen	+	-	-	+	Feøya m.fl.	
Steinsøya	Flatanger	B	162	-	Ingen	-	-	-	-	Feøya m.fl.	
Havsteinen	Flatanger	B	593	-	Ingen	+	-	-	+	Feøya m.fl.	
Bondøya	Vikna	A	1063	-	Svak	-	-	-	-	Bondøya	
Benda	Vikna	A	1089	-	God	-	+	-	-	Benda	
Lauvøya	Vikna	B	3565	-	Dårlig	+	+	-	+	Lauvøya	Fremstad et al. 1991
Sauøya	Vikna	A	207	-	God	-	+	+	-	Sauøya m. fl.	
Garstad-Sandholman	Vikna	C	34	-	Svak	-	+	-	-	Sauøya m. fl.	
Fårøya	Vikna	B	392	-	Svak	-	?	-	+	Fårøya	
Nisøya	Vikna	C	96	-	Ingen	-	-	-	+	Nisøya	
Håven	Vikna	B	5789	-	Ingen	-	-	-	-	Håven	Fremstad et al. 1991
Leikua	Vikna	A	282	-	God	-	+	-	-	Kløvningen	
Skipperøya	Vikna	A	434	-	God	-	+	-	-	Kløvningen	
Kløvningen	Vikna	A	491	-	God	-	+	-	-	Kløvningen	
Kjørsnesheia	Vikna	B	249	-	God	?	+	?	+	Håven	
Karstenøya	Vikna	B	359	-	God	-	+	-	+	Kløvningen	
Klongøya	Vikna	A	464	-	God	-	+	-	-	Kløvningen	
Bergsnova	Vikna	B	913	-	Svak	-	+	-	+	Vågsenget og Bergsnova	
Svinøya	Vikna	B	673	-	Svak	+	+	+	+	Svinøya	
Hestøya (Lauvøy)	Vikna	A	108	-	God	-	+	+	-	Lauvøya	
Slåtterøya (Dekkerhusvågen)	Vikna	B	113	x	Ingen	?	-	-	+	Dekkerhusvågen	
Brennholmen	Nærøy	B	41	-	Ingen	+	-	-	+	Kjeksvika-området	Fremstad et al. 1991
Storøya	Nærøy	C	439	-	Ingen	+	-	-	+	Vest for Abelvær	
Abelvær Nord	Nærøy	B	394	-	God	+	+	-	+	Vest for Abelvær	

Lokalitet	Kommune	Verdi	Areal (daa)	Rikhei	Hevd	Fremmede arter	Beite	Lyngsviing	Gjengroing	Kystlynghei-område	Kilder
Krokøya	Nærøy	A	256	-	God	-	+	+	-	Vest for Abelvær	
Tviberg	Nærøy	B	1076	-	God	+	+	+	+	Vest for Abelvær	
Stor-Sandøya	Nærøy	B	67	-	Svak	+	-	+	-	Arnøy m. fl.	
Litl-Sandøya	Nærøy	B	37	-	God	-	+	-	-	Arnøy m. fl.	
Tjønnholmen	Nærøy	C	93	-	Svak	-	+	-	-	Arnøy m. fl.	
Haverøya	Nærøy	A	156	-	God	-	+	+	+	Arnøy m. fl.	
Bjørnerøya	Nærøy	B	63	-	Svak	-	+	-	+	Arnøy m. fl.	
Arnøy	Nærøy	C	629	-	Ingen	-	-	-	+	Arnøy m. fl.	Fremstad et al. 1991
Kjeksvika-området	Nærøy	A	105	xx	Svak	+	+	-	+	Kjeksvika-området	Fremstad et al. 1991, Nilsen 1998

5.1 Flatanger kommune

5.1.1 Riøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattigkystfukthei
Andel (%):	40
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	12.09.2013
Areal:	500 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Riøya ligger i Knottenfjorden utenfor Lauvsnes i Flatanger kommune. Riøyfjellet er høyeste punkt med 61,5 meter over havet. Landskapet er kupert med en del berg i dagen (20-30 %). Det finnes steingjerder på øya (kulturminne).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Feltsjiktet er mange steder lavt (10-15 cm) pga. vindslitasje. Området har en mosaikk mellom fuktig, fattig kystlynghei og tørr, fattig kystlynghei. Tørr lynghei finnes i kombinasjon med bart berg og på topper. Øya har store engarealer som ikke er med i avgrensingen.

Artsmangfold

Karakteristiske og dominerende arter er røsslyng, krekling, torvull, bjørk, ørevier og rypebær. Ellers er det registrert slåttestarr, skogstjerne, smyle, skrubbebær, blåbær, tyttebær, rogn, tepperot, engkvein, molte, bjønnskjegg, knappsviv, skogsnelle, furu, melbær, einer, heigråmose, selje, kornstarr, geitsvingel, øyentrøst sp., lys og grå reinlav, følblom, sauesvingel osp, gulaks og sisselrot. Ingen rødlistearter er registrert. Artslista er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området var beitet av storfe ved tidspunkt for befaringen, og beitetrykket ble vurdert til lavt. Storfeet beitet hovedsakelig på engarealet og det var lite beitespor i kystlyngheia. Enkelte områder av øya er under gjengroing særlig i forsenkninger. I tillegg er det enkelt trær spredt utover i kystlyngheia. Røsslyngen var gammel og forvedet og hovedsakelig i degenererende fase. Dekningen av røsslyng var flekkvis. Det var ingen spor etter lyngsviing.

Fremmede arter

Det er plantefelt med sitkagran på øya og det ble registrert noe spredning inn i kystlyngheia.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales sterkere beitetrykk i kystlyngheia enn i dag for å forhindre ytterligere gjengroing. Sitkagranplantasjer og små trær av sitkagran som har spredt seg bør fjernes for å forhindre ytterligere spredning. Lyngsviing bør iverksettes for å regenerere røsslyng og forbedre beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

Riøya er en del av et helhetlig kystlandskap i Flatanger kommune med øyer og fastlandslokaliteter

med verdifulle naturtyper.

Verdibegrunnelse

Området er gitt B verdi pga. stor størrelse. Det trekker ned at området har fremmedartsinnslag og ingen lyngheskjøtsel.

Figur 10 Avgrensing av kystlynghei på Riøya i Flatanger kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.1.2 Lindøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Andel (%):	45
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0709-Intermediær kysthei
Andel (%):	5
Verdi:	Viktig B

Registrert dato: 12.09.2013
Areal: 482 daa
Hevd: Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lindøya ligger i Knottenfjorden utenfor Lauvsnes i Flatanger kommune. Øya er innholdsrik med mye topografi i form av bergvegger og kløfter og mye berg i dagen. Store deler av øya er sørvendt og noe beskyttet av naboøyene. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning. Steingjerder er registrert (kulturminne).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Kystlyngheia består av både kalkfattig kysthei og kalkfattig kystfukthei. Tørrhei finne på høydedrag mens fukthei finnes i nordhellinger og forsengkninger. Noen få rikere partier fantes pga. oppgjødsling.

Artsmangfold

Dominerende arter var røsslyng, krekling, torvull, blokkebær og einer. Andre arter som var registrert er rypebær, molte, tyttebær, etasjemose, furumose, storbjønnskjegg, kornstarr, slåttestarr, ørevier, dvergbjørk, bjørk, skogmarihånd, tiriltunge, tepperot, hengeving, gullris, smyle, tettegras, skrubbebær, geitsvingel, gulaks, rødsvingel, engrapp, engkvein, stivstarr, tiriltunge, følblom, engfrytle, klokkeling, blåklokke, blåknapp, kattedot og storengkall. I de tørreste partiene fantes melbær, kornstarr og sauesvingel. Ingen rødlistearter er registrert. Artslisten er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Gammelnorsk sau beitet i området ved befaring og beitetrykket ble vurdert til lavt/middels i kystlyngheia. Enkelte områder er under gjengroing med bjørk, ørevier og einer. Det er utført små partier med lyngsviing i nyere tid og brannflater ble registrert. Røsslyng hadde spirt på brannflatene og var i pioner og byggefase. Utenfor brannflatene var røsslyng grov og forvedet i degenererende fase.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter er registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at beite med sau opprettholdes og beitetrykket kan gjerne økes. Øya er stor nok og ligger såpass skjermet til at vinterbeite bør være mulig forutsatt lyngheiskjøtsel. Lyngsviing bør gjennomføres i større grad for å regenerere røsslyng og forbedre beitekvaliteten. Busker og trær bør ryddes for å forhindre ytterligere gjengroing.

Helhetlig landskap

Lindøya er en del av et helhetlig kystlandskap i Flatanger kommune med øyer og fastlandslokaliteter med verdifulle naturtyper.

Verdibegrunnelse

Området blir gitt B verdi på grunn av god hevd i form av lyngsviing og beite, men en del gjengroing trekker ned. Positivt at det ikke er fremmede arter registrert.

Figur 11 Avgrensning av kystlynghei på Lindøya i Flatanger kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.1.3 Feøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Andel (%):	45
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0709-Intermediær kysthei
Andel (%):	5
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	12.09.2013
Areal:	1419 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av

kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Feøya ligger i Knottenfjorden utenfor Lauvsnes i Flatanger kommune. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning. Øya er kupert, stedvis bratt og furet med mye berg og forsenkninger. Feøyhatten er høyeste punkt på 89 meter over havet. Sentralt på øya finnes en fraflyttet gård med tilhørende store arealer med innmark på flatene.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består av mye tørr fattig kystlynghei pga. mye grunnlendt mark. Fuktig fattig lynghei kommer inn i forsenkninger. Et lite parti med intermedier utforming fantes i området mot innmarka sentralt på øya.

Artsmangfold

Karakteristiske og dominerende arter var røsslyng, krekling, torvull, blokkebær, bjørk, rypebær og slåttestarr. Andre arter registrert: blåbær, bjønnskjegg, einer, smyle, molte, tepperot, rome, skogmariehånd, klokkeling, ørevier, knappsiv, kornstarr, sitkagran, gran, furu, tiriltunge, gullris, rogn, geitsvingel, sauesvingel, stjernestarr, melbær, fuglevikke, osp, sølvbunke, duskull, blåknapp, engfrytle, gulaks, nyseryllik, dvergbjørk, heigråmose, lys og grå reinlav og rome. Arter i området med intermedier utforming: engrapp, rødsvingel, blåknapp, sølvbunke, smyle, gulaks, geitsvingel, krekling, røsslyng, blokkebær, heigråmose, engfrytle, heistarr, vanlig arve, kornstarr, slåttestarr, blåtopp, tyttebær og røsslyng (lav dekning). Ingen rødlistearter er registrert. Artslisten er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området ble beitet av storfe ved befaringen. Beitedyra beitet stort sett på store arealer eng som var tilgjengelig. Beitedyra bruker kystlyngheia svært lite og det er tvilsomt om beitepåvirkninga per i dag er av betydning. Beitepresset i kystlyngheia ble vurdert til lavt. Enkelte områder er under gjengroing med bjørk, gran og furu og generelt var det mye enkelttrær (1-4 meter høye) på vei opp over hele øya. Noen områder var helt gjengrodd og blitt skog. Sitkagran hadde noe spredning inn i kystlyngheia fra plantefelt i nærheten og enkelte individer av buskfuru ble registrert. Ingen tegn til lyngsviing registrert. Røsslyng har mange steder lav eller flekkvis dekning.

Fremmede arter

Buskfuru, sitkagran.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at det blir iverksatt beite med sau eller lettere dyr enn i dag i kystlyngheia og lyngsviing i egnede områder for å regenerere røsslyngen og forbedre beitekvaliteten. For å forhindre videre gjengroing anbefales det at det ryddes.

Helhetlig landskap

Feøya er en del av et helhetlig kystlandskap i Flatanger kommune med øyer og fastlandslokaliteter med verdifulle naturtyper.

Verdibegrunnelse

Det trekkes ned at området mangler lyngheiskjøtsel og har spredning av fremmede arter og blir gitt B verdi til tross for stort areal.

Figur 12 Avgrensning av kystlynghei på Feøya i Flatanger kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.1.4 Steinsøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	25
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0709-Intermediær kysthei
Andel (%):	5
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	12.09.2013
Areal:	162 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Steinsøya er en flat liten øy vest for Rinøya. Øya har noe skjermet beliggenhet mot sørvest og større

deler er sørvendt. Øya er lite kupert og lite berg i dagen. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består hovedsakelig av kalkfattig kysthei. Med kalkfattig kystfukthei i forsenkninger og lavereliggende områder. Svært velutviklet og nærmest heldekkende kalkfattig kystlynghei med vegetasjonstype Røsslyng-slåttestarr-torvull utforming (H1c). Røsslyngdekningen er noe lav. Intermediær utforming fantes hovedsakelig på oppgjødslete høydedrag og inn mot engareal. Kystlynghei er i mosaikk med bart berg, grunnlendt mark og strandberg.

Artsmangfold

Karakteristiske arter er torvull, krekling, røsslyng, tyttebær og molte med etasjemose, heigråmose og lys og grå reinlav i bunnsjiktet. Ellers var det innslag av blokkebær, slåttestarr, rypebær, blåbær, grov nattfiol, stor bjønnskjegg og kornstarr. I de intermediære områdene fantes gulaks, einer, smyle, rødsvingel, vanlig arve, skrubbær, engsyre og engfrytle. Ingen rødlistearter er registrert. Artslisten er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området beites ikke og det er ingen tegn til lyngsviing. Det er lite gjengroing med noe einer i kantsoner mot eng. Røsslyngen var gammel, forvedet og hovedsakelig i degenererende fase. Øya er trolig ikke egnet for vinterbeite pga. liten dekning med røsslyng.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at beite blir gjenopptatt for å forhindre gjengroing. Lyngsviing bør iverksettes for å forbedre beitegrunnet.

Helhetlig landskap

Steinsøya er en del av et helhetlig kystlandskap i Flatanger kommune med øyer og fastlandslokaliteter med verdifulle naturtyper.

Verdibegrunnelse

Området har blitt vurdert til B verdi ut i fra liten størrelse, ingen lyngheiskjøtsel (beite og lyngsviing) og lite/ingen gjengroing. Positivt at det er fravær av fremmede arter. Potensielt kan dette bli en veldig fin lyngheilokalitet dersom skjøtsel innføres. Negativt at det er liten dekning med røsslyng.

Figur 13 Avgrensning av Kystlynghei på Steinsøya i Flatanger kommune. Kartgrunnlag Norge Digitalt.

5.1.5 Havsteinen

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	50
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	12.11.2013
Areal:	593 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Havsteinen er en øy i Knottenfjorden utenfor Lauvsnes i Flatanger kommune. Sterkt kupert øy der det sentrale høydedraget stuper rett ned i fjorden i nord. Flattere partier i sør og sørvest den beste kystlyngheia er utviklet. Store arealer er sterkt vindpåvirket. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består av en mosaikk mellom tørr og fukthei. Det er vanskelig å anslå fordeling mellom tørr og fukthei pga. stedvis varierende topografi og mye berg i dagen. Fukthei er mest utbredt mot større forsenkninger og i flaterne områder. Det finnes mindre myrdrag i enkelte forsenkninger.

Artsmangfold

Karakteristiske og dominerende arter er røsslyng, krekling, torvull, bjørk, blokkebær, ørevier, heigråmose og bjønnskjegg. Andre arter er rypebær, sitkagran, buskfuru, rogn, bjønnskjegg, kornstarr, slåttestarr, blåknapp, engfrytle, fuglevikke, stjernestarr, smyle, knappsiv, blåbær, skrubbær, melbær, furu, einer, gullris, kornstarr, gran, geitsvingel, sisselrot, rome, tepperot, skogmarihånd og duskull. Helt i sørøst går mye av røsslyngen ut og torvull dominerer sammen med krekling, tyttebær, molte, rypebær og blokkebær. I sør er det mye tørr lynghei med heigråmoseutfoming (H1e). Vanlige arter her er heigråmose, krekling, dvergbjørk, slåttestarr, storbjønnskjegg, kornstarr, blokkebær, røsslyng, rypebær og tiriltunge. Det er ikke registrerte rødlistede arter. Artslisten er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området beites ikke av husdyr og det er ingen tegn til lyngsviing. Det er gjengroing i forsenkninger og i ulendte områder med bjørk, ørevier og rogn. Røsslyng er gammel og forvedet (degenererende fase) men holdes lav pga. vindpåvirkning.

Fremmede arter

Noe buskfuru.

Skjøtsel og hensyn

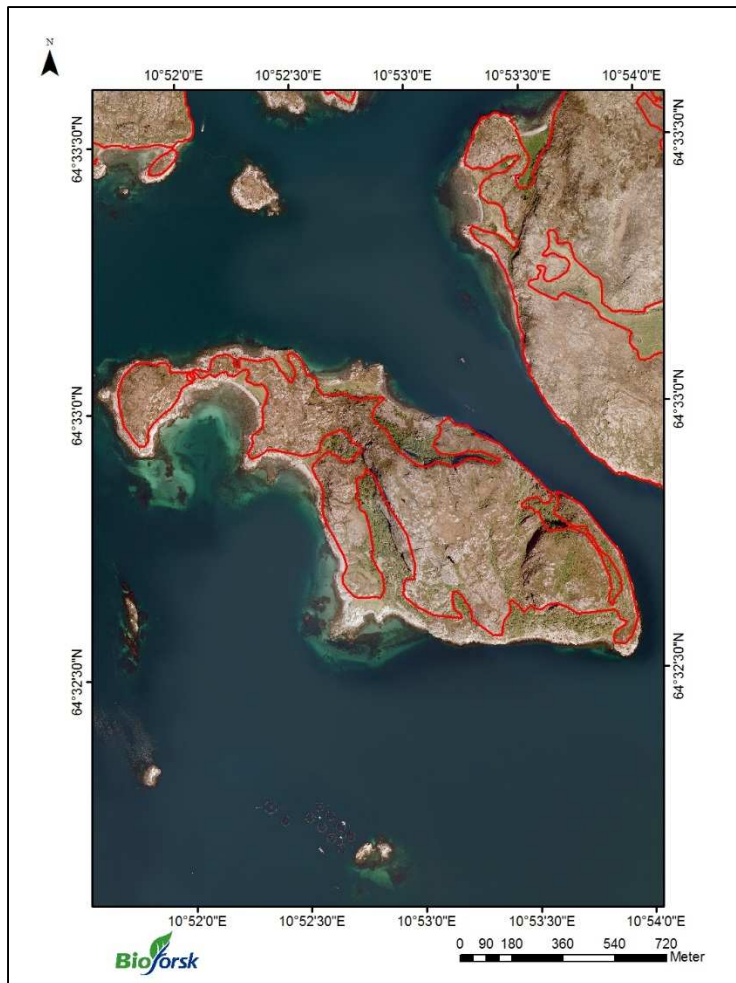
Det anbefales at beite blir gjenopptatt for å forhindre videre gjengroing. Lyngsviing bør iverksettes for å regenerere gammel røsslyng og forbedre beitekvaliteten. Småskog må ryddes for å forhindre videre spredning inn i heia.

Helhetlig landskap

Havsteinen er en del av et helhetlig kystlandskap i Flatanger kommune med øyer og fastlandslokaliteter med verdifulle naturtyper.

Verdibegrunnelse

Området er gitt B verdi pga. stor størrelse. Det trekker ned at det er manglende skjøtsel og begynnende gjengroing.

Figur 14 Avgrensning av Kystlynghei på Havsteinen i Flatanger kommune. Kartgrunnlag Norge Digitalt.

5.2 Vikna kommune

5.2.1 Bondøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708- Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig fukthei
Andel (%):	30
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	24.09.2012
Areal:	1063 daa
Hevd:	Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Bondøya er en fraflyttet handelssted som benyttes som feriested i dag. Øya ligger 3,5 km fra fastlandet. Beskrivelsen og avgrensingen inkluderer også de omkringliggende øyene Risøya og Liss-Bondøya. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Lokaliteten er dominert av fukthei med tørrhei på toppene og i mosaikk med bart berg.

Artsmangfold

Karakteristiske arter er røsslyng, krekling, slåttestarr, bjønnskjegg, lys reinlav, grå reinlav, blokkebær, rypebær. Artslisten er ikke uttømmende. Ingen rødlistearter er registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning

Røsslyng har høy dekning og lav høyde (ca. 7 cm) på væreksponte steder og høyere lyng i lesider. Røsslyngen er gammel og i moden til degenererende stadium. Det er noen busker i nærheten av husene men lite eller ingen gjengroing i kystlyngheia. Det er noe ørevier i de dypeste forsenkningene. Det er ingen spor etter beite eller lyngbrenning ved befaringen. Det er et stort område med torvtekt på toppen av Bondøya. Nabøya Midtholmen har tett plantasje av furu, men det var ingen tegn til spredning til Bondøya.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

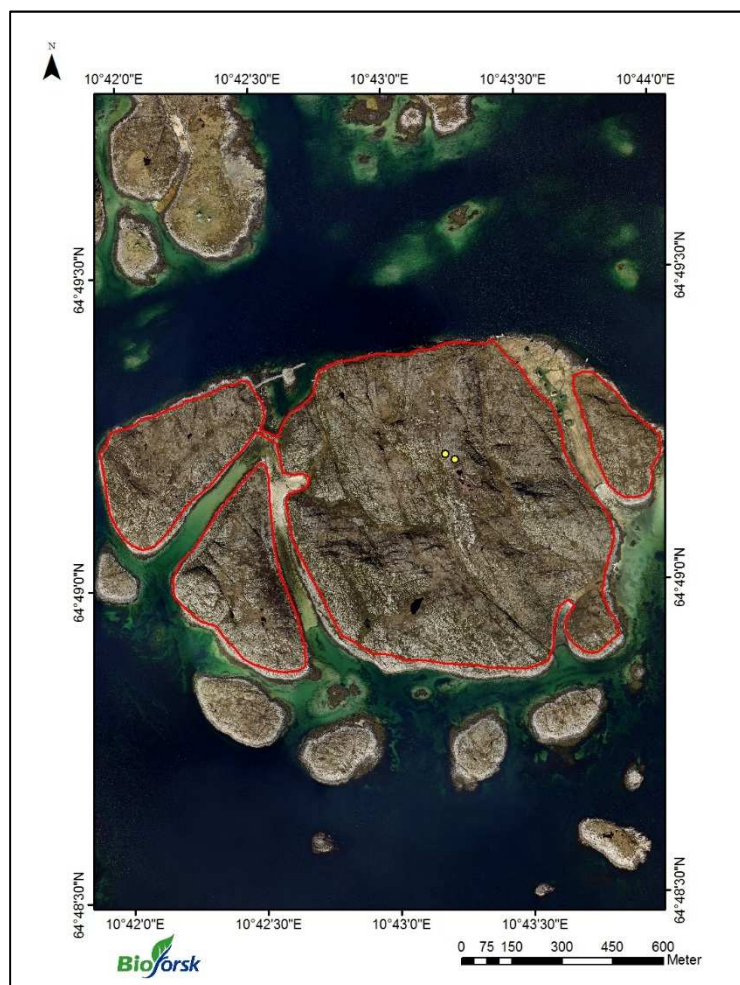
Det anbefales at området beites for å hindre gjengroing. Lyngbrenning anbefales for å regenerere røsslyngen og forbedre beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

Bondøya er en del av skjærgården i Ytter Vikna hvor mange øyer har viktige naturtyper (deriblant kystlynghei) og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten har fått verdi A på grunn av at dette er en kystlynghei i god tilstand på over 1000 daa til tross for at det ikke er tradisjonell skjøtsel på øya ved tidspunkt for befaringen. Det oppfordres til at man gjenopptar skjøtsel. Det er positivt at det ikke er registrert fremmede arter og ingen gjengroing.

Figur 15 Avgrensning av Kystlynghei på Bondøya i Vikna kommune. Kartgrunnlag Norge Digitalt.

5.2.2 Benda

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	24.09.2012
Areal:	1089 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Benda ligger ytterst i skjærgården i Ytter Vikna. Benda er ikke bosatt i dag men hustufter etter eldre bosetting står igjen. Avgrensingen inkluderer også øyene Heimværet, Bendkalven, Hallarøya og Storholmen. Det er marine grunnvannsområder mellom øyene og fastlandsforbindelse ved fjøre sjø. På øya finnes også store områder med naturbeitemark. Berggrunnen består av granodiorittisk gneis, amfibolførende, med tallrike slirer av amfibolitt

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Benda er dominert av tett og fin lyng med høy dekning av røsslyng. Kystlyngheia er dominert av fuktig og fattig utforming. Det er myrdrag i forsenkningene.

Artsmangfold

Karakteristiske arter er røsslyng, krekling, blokkebær, rypebær, bjønnskjegg, einer, bjønnskjegg og ørevier. Artslisten er ikke uttømmende. Ingen rødlistearter er registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning

Røsslyng var i moden til degenererende fase. Det var lite dekning av moser i bunnsjiktet der lyngen var tettest. Området er beitet med gammel norsk sau og det er gjerder og skjul for dyrene på øya. Det var ingen tegn til lyngbrenning. Det er noe ørevier i forsenkningene og den er tydelig beitet. Det er ingen tegn til gjengroing. I små områder rundt naturbeitemarken var kystlyngheia overbeitet og krekling har tatt over som dominerende art.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at området fortsatt beites for å hindre gjengroing. Lyngbrenning anbefales for å regenerere røsslyngen og forbedre beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

En del av skjærgården i Ytter Vikna hvor mange øyer har viktige naturtyper (deriblant kystlyngheia) og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er gitt A verdi da det er et stort område med kystlyngheia i god hevd som ikke har tegn til gjengroing.

Figur 16 Avgrensning av kystlynghei på Benda i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.3 Lauvøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Andel (%):	40
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	23.09.2012
Areal:	3565 daa
Hevd:	Dårlig hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk. Det avgrensede området er stort og steds kvaliteten svært varierende da kun enkelte av område er kartlagt i detalj. Det anbefales derfor en mer nøyaktig avgrensning av enkeltområder dersom skjøtelsesplaner eller andre tiltak skal gjennomføres.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lauvøya ligger nord i Inner-Vikna. Øya har fastlandsforbindelse, spredt bosetting og noe landbruksaktivitet. Berggrunnen varierer en del på øya. Berggrunnen består av migmatittgneis,

uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning i nord, granodiorittisk gneis, amfibolførende, ikke migmatittisk i midtre deler og granodiorittisk gneis, amfibolførende, med tallrike slirer av amfibolitt i sørlige deler.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Hele øya består av en mosaikk mellom kystlynghei, myr, landbruksarealer, ferskvann og plantasjer av bartrær. Det avgrensede området består hovedsakelig av fattig fuktig kystlynghei med tørrere utforminger på toppene og i kombinasjon med bart berg. Vegetasjonstypene kan karakteriseres som Fuktig lynghei (H3), Røsslyng-blokkebær-utforming og Tørr lynghei (H1), Røsslyng-heigråmose-lav-utforming (H1e). Det er mange steder glidende og uklare overganger mellom fukthei og myr.

Artsmangfold

Karakteristiske arter er røsslyng, bjønnskjegg, krekling, fjellbjørk, heigråmose, torvmose sp. og lys og grå reinlav. Ingen rødlistearter registrert. Artslisten er på ingen måte uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Landskapet preges av gjengroing. Forsenkningene har tette bestander av løvskog og det var spredning utover i kystlyngheia. Det er mange plantasjer av både buskfuru og sitkagran i området. Buskfuru forynger og sprer seg mer enn sitkagran og spredningen var betydelig flere steder. Røsslyngen var gammel og forvedet og hovedsakelig i degenererende fase. Det var ingen tegn til lyngsviing og lite spor etter beite.

Fremmede arter

Buskfuru og sitkagran. Buskfuru er under sterk spredning og må anses som en trussel.

Skjøtsel og hensyn

Plantasjer med sitkagran og buskfuru er en stor trussel for området. Det anbefales at plantasjer fjernes for å hindre ytterligere frøspredning inn i kystlyngheiene. Området bør beites for å hindre gjengroing. Lyngsviing anbefales for å regenerere gammel og forvedet røsslyng og øke beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

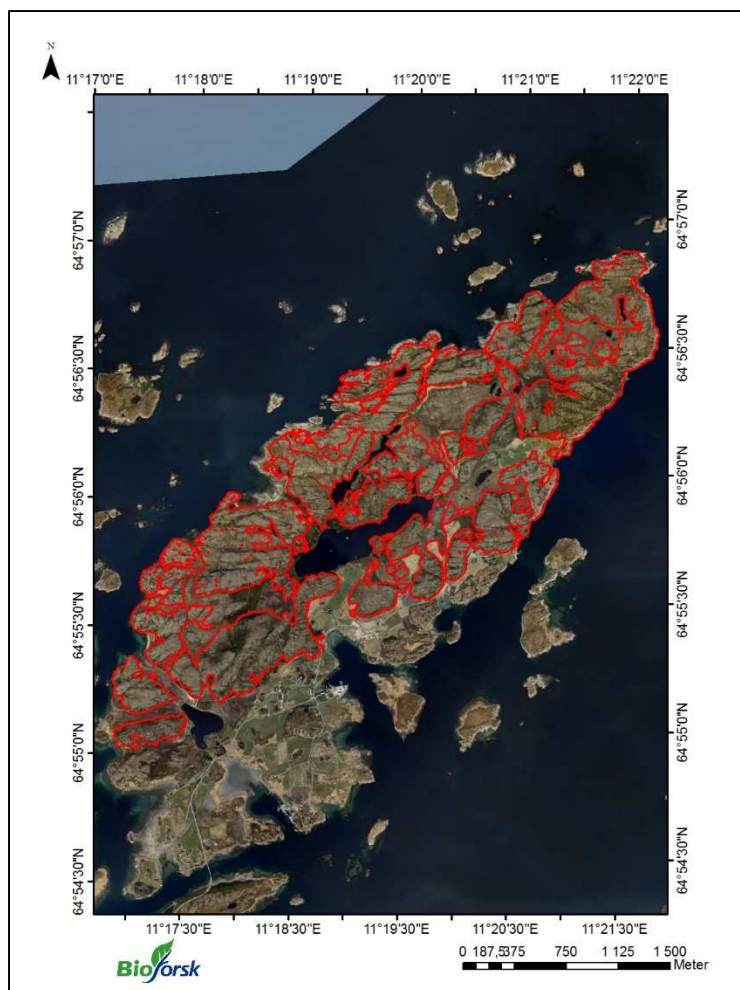
Lauvøya er en del av et kystlandskap i Inner-Vikan med mange øyer og holmer med kystlynghei.

Verdibegrunnelse

Området er stort men med betydelig gjengroingspreg og tilstedeværelse av fremmede arter. Totalt for hele området er det derfor gitt B verdi til tross for stor størrelse. Dersom området deles opp i mindre deler kan verddivurderingen sikkert justeres.

Kilder

Fremstad, E., Aarrestad, P.A. & Skogen, A. 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. - NINA Utredning 29: 1-172.

Figur 17 Avgrensing av kystlynghei på Lauvøya i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.2.4 Sauøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	40
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	10.09.2013
Areal:	207 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Sauøya er en del av skjærgården i Mellom- Vikna. Øya er grunnlendt med lite topografi og sterkt vindutsatt. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Kystlyngheia består av fattige tørr- og fuktige utforminger. Det er hovedsakelig tørr lynghei pga. grunnlendt mark. Fukthei fantes i lavereliggende partier og ned mot myrdrag. Kystlyngheia er i mosaikk med bart berg og strandberg mange steder. Overganger mot myr i forsenkningene.

Artsmangfold

Karakteristiske arter er røsslyng, krekling, torvull, blokkebær, bjønnskjegg og einer. Arter typiske for tørr kystlynghei var røsslyng, torvull, krekling, heigråmose, melbær, bjønnskjegg og rypebær. Fukthei var karakterisert av furutorvmose, bjønnskjegg, blokkebær, etasjemose, furumose og dvergbjørk. I brannflaten var det tepperot, bråtestarr, sveve sp., tiriltunge, sauesvingel og kattefot sp. Andre arter som fantes i kystlyngheia var blåbær, bjørk, rogn, tyttebær, bråtestarr, tepperot, melbær, kornstarr, sauesvingel, ørevier, engfrytle engrapp, molte, smyle, lys reinlav, kvitlyng og vanlig arve.

Bruk, tilstand og påvirkning

Høyt beitetrykk kombinert med sterk vindpåvirkning holder røsslyngen lav og tett. Området beites av sau (gammelnorsk) ved tidspunkt for befaringen. Røsslyngen er gammel og forvedet og i moden og degenererende fase. Det er generelt høy dekning av røsslyng i vegetasjonen. Det fantes en liten brannflate i sørvest hvor det var utført lyngsviing i nyere tid, ellers ingen tegn til lyngsviing. Brannflaten var hardt beitet. Øya er ikke under gjengroing det er kun et fåtall bjørk og ørevier busker på 1-2 meter.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at det økes med lyngsviing for å regenerere røsslyngen og forbedre beitekvaliteten, og at beite opprettholdes.

Helhetlig landskap

Sauøya er en del av skjærgården i Vikna hvor mange øyer har viktige naturtyper (deriblant kystlynghei) og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Området blir gitt A verdi pga. ingen gjengroingspreg, ingen fremmede arter og god hevd (beite). God lyngdekning og større forekomst av sammenhengende tørrhei teller også positivt.

Figur 18 Avgrensning av kystlynghei på Sauøya i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.5 Garstad-Sandholman

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	5
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0709-Intermediær kysthei
Andel (%):	5
Verdi:	Lokalt viktig C
Registrert dato:	10.09.2013
Areal:	34 daa
Hevd:	Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Garstad-Sandholman består av flere små og store øyer og holmer i skjærgården innenfor Mellom-Vikna. Denne områdebeskrivelsen inneholder tre av de største øyene. Det er marine grunnvannsforekomster mellom øyene og henger sammen ved fjære sjø. Det er lite topografi og øyene er sterkt vindutsatte. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Det er god dekning av vegetasjon på øyene. Kystlyngheia består av kalkfattig tørr utforming, med små partier med fuktigere utforminger og intermediaer, tørr utforming. De rikeste områdene ligger rundt bergknauser og ned mot strandberg.

Artsmangfold

Karakteristiske og dominerende arter: røsslyng, krekling, torvull, molte, blokkebær, blåbær, lys og grå reinlav, bjønnskjegg. Andre arter var tyttebær, slåttestarr, smyle, engsyre, fuglevikke, rogn, skrubbær, tiriltunge, heigråmose, storengkall, slåttestarr, engfrytle, mjørdurt, øyentrøst sp., vanlig arve, gullris, sløke, sisselrot, engkvein, myrtistel, tepperot og hundekjeks. Artslisten er ikke uttømmende. Ingen rødlistearter registrert. Det er liten dekning av røsslyng på store områder.

Bruk, tilstand og påvirkning

Det var lite tegn til beite ved tidspunkt for befaring og ingen spor etter lyngbrenning. Området er ikke under gjengroing.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales et høyere beitetrykk og iverksetting av lyngsviing. Lokaliteten egner seg ikke for vinterbeite pga. lav dekning av røsslyng.

Helhetlig landskap

Garstad-Sandholman er en del av skjærgården i Vikna hvor mange øyer har viktige naturtyper (deriblant kystlynghei) og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Manglende skjøtsel og lite areal gir lokaliteten Lokalt viktig (C). Lite gjengroing vurderes som positivt.

Figur 19 Avgrensning av kystlynghei på Garstad-Sandholman i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.2.6 Fårøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Andel (%):	40
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	10.09.2013
Areal:	392 daa
Hevd:	Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Fårøya ligger i Langsundet mellom Ytter-Vikna og Mellom-Vikna. Øya består av et lavt småkupert landskap. Høyeste punkt er 22 meter over havet og vegetasjonen er sterkt vindutsatt. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Kystlyngheia består av vekselvis tørr og fuktig utforming. Det finnes noen få skjellsandforekomster i viker og en større brakkvasspoll på øya. Kystlyngheia er i mosaikk med nakent berg flere steder. Tørrhei dominerer ved bergknausene mens fukthei kommer inn mot myr og i nordhellinger.

Artsmangfold

Karakteristiske og dominerende arter er røsslyng, tyttebær, krekling, torvull, einer og blokkebær.

Andre mer spredte arter var stjernestarr, molte, melbær, bjørk, rogn, gran, heigråmose, furu, engkvein, bringebær, smyle, blåbær, hengeving, skrubebær, klokkelyng, duskull, slåttestarr, furumose, etasjemose, osp, tepperot og melbær. Ingen rødlistearter registrert. Artslisten er basert på en gangs gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Det er usikkert om lokaliteten blir beitet i dag og beitetrykket vurderes som svakt. Enkelt trær (1-5 meter høya) med furu og bjørk er spredt over hele øya. Flekkvis er det tettere gjengroing, særlig i forsengkninger. Rogn og einer er også gjengroingsarter. Spor etter tidligere torvtekt. Det er stor dekning av røsslyng som er gammel og forvedet (degenererende fase). Det finnes et område på øya som ser ut som en gammel brannflate men dette er usikkert. Området domineres av krekling.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter

Skjøtsel og hensyn

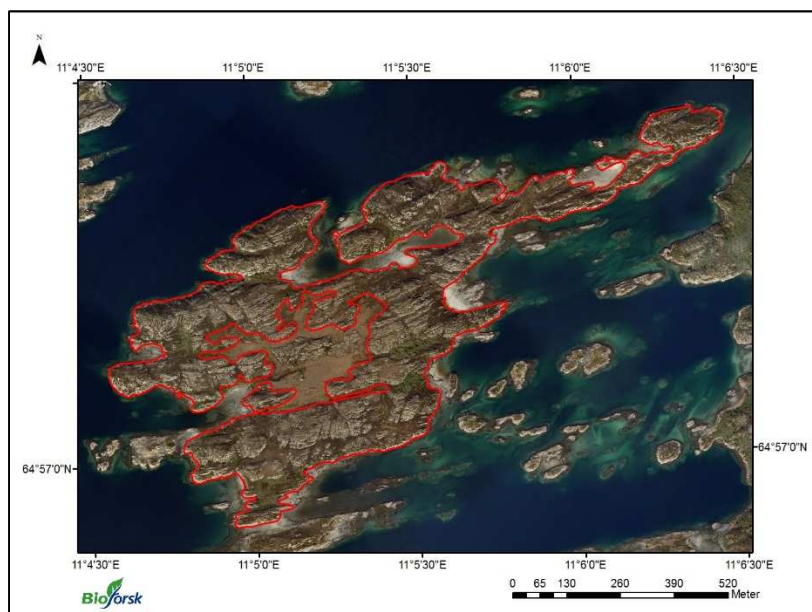
Slik øya fremstår i dag er beiteressursene små. Det er lite strandeng og naturbeitemark. Dersom øya skal benyttes til beite i større grad enn i dag må det iverksettes lyngsviing for å få regenerert gammel røsslyng og forbedret beiteverdiene. Beite anbefales for å forhindre ytterligere gjengroing.

Helhetlig landskap

Fårøya kan sees i sammenheng med kystlandskapet i Vikna med mange verdifulle naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Øya har B verdi pga. begynnende gjengroing, liten størrelse og ingen spor etter lyngheiskjøtsel. Positivt at det ikke er fremmede arter.

Figur 20 Avgrensning av kystlynghei på Fårøya i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.2.7 Nisøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	20

Verdi:	Lokalt viktig C
Registrert dato:	10.09.2013
Areal:	96 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Nisøya ligger utenfor Lysøya i Mellom-Vikna. Øya er dominert av tallrike bergknauser med sparsom vegetasjon. Høyeste punkt er 29 meter over havet og øya er sterkt vindutsatt. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning. Det er spor etter gamle torvtekter og noe som ser ut som gravrøysen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Kystlyngheia domineres av tørr og fattig utforming pga. svært mye grunnlendt mark og berg i dagen. Fukthei finnes i forsøkninger.

Artsmangfold

Karakteristiske og dominerende arter er røsslyng, torvull, molte, krekling, tyttebær, heigråmose, blokkebær, einer og bjønnskjegg. I fuktige forsøkninger kommer pors inn som dominerende art. Andre arter registrert var: slåttestarr, etasjemose, furumose, grå reinlav, rogn, bjørk, skrubbær, blåbær, lys reinlav øyentrøst sp., sauesvingel, furu, klokkeling, sølvbunke, smyle, gullris, stjernestarr, ørevier, myrtistel, duskull, myrhatt og tepperot. Ingen rødlistearter registrert. Artslisten er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området ble ikke beitet ved befarig men det var spor etter gamle stitråkk. Beitetrykket ble vurdert som svakt/ingen. Det var ingen tegn til lyngsviing. Området er lite gjengrodd med kun enkelte oppslag av furu, rogn og bjørk (1-3 meter). Røsslyng er gammel og forvedet i degenererende fase. Beitegrunlaget vurderes som lavt pga. fravær av engvegetasjon på øya og manglende skjøtsel.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at området beites for å hindre ytterligere gjengroing. Lyngsviing bør iverksettes for å regenerere røsslyng og forbedre beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

Nisøya er en del av kystlandskapet i Vikna med mange verdifulle naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Området har Lokalt viktig (C) pga. liten størrelse i kombinasjon med manglende lyngheiskjøtsel.

Figur 21 Avgrensing av kystlynghei på Nisøya i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.2.8 Håven

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	50
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	23.09.2012
Areal:	5789 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk. Et stort område er avgrenset og ikke alle deler like godt oppsøkt og beskrevet.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Håven ligger på en halvøy i sørvestre del av Tre Vikna. Høyeste punkt er 115 meter over havet. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning. Området er endel vindpåvirket.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består av en mosaikk mellom tørr og fuktig kystlynghei som er artsfattige. Vegetasjonstypene Tørr lynghei, Røsslyng utforming (H1a), Tørr lynghei Røsslyng-krekling-lav-utforming (H1d), Fuktig lynghei Røsslyng -blokkebær-utforming (H3a) og Fuktig lynghei Pors-rome-blåtopp-utforming (H3a) ble registrert. Kystlynghei er i mosaikk med en del berg i dagen.

Artsmangfold

Karakteristiske arter: røsslyng, krekling, blåtopp, rypebær og bjønnskjegg. Pors, rome og blåtopp i de fuktigste delene. Karakteriseres av heigråmose, melbær og krekling i de mer tørre partiene.

Bruk, tilstand og påvirkning

Det var noe oppslag av bjørk i forsenkninger men det var ingen tegn til spredning utover i terrenget. Ingen tegn til husdyrbeite eller lyngsviing. Røsslyngen var gammel og degenererende. Tidligere brukt til torvtekt i de fuktigste partiene.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og omsyn

Tradisjonell lyngheiskjøtsel bør iverksettes med beite og lyngsviing.

Heilskaplig landskap

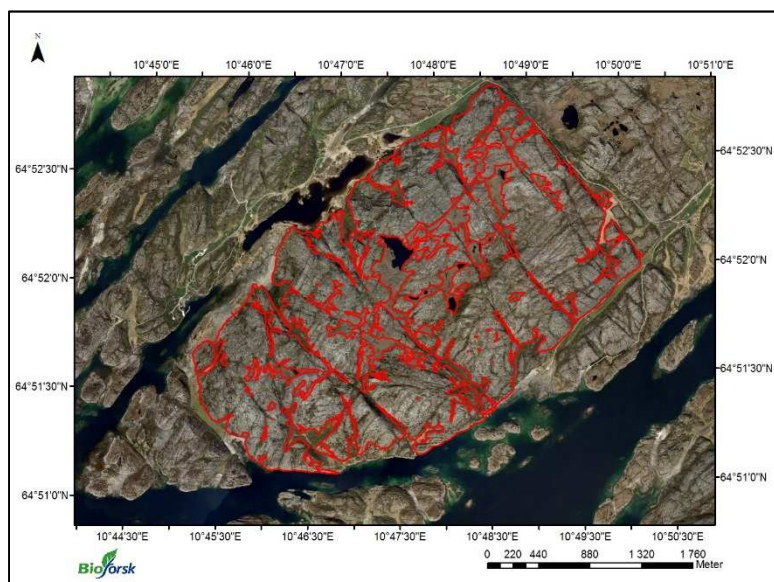
Håven er en del av kystlandskapet i Vikna med mange verdifulle naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Området blir gitt B verdi pga. lite gjengroing og ingen fremmede arter. Området er gitt B verdi til tross for stort areal da det trekker ned at det ikke er noen form for skjøtsel.

Kilder

Fremstad, E., Aarrestad, P.A. & Skogen, A. 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. - NINA Utredning 29: 1-172.

Figur 22 Avgrensing av kystlynghei på Håven i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.2.9 Leikua

ID	BN00023507
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	40
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	24.09.2012
Areal:	282 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lokaliteten ligger i skjærgården sør for Ytter-Vikna. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området domineres av tørr lynghei i mosaikk med bart berg. Fuktig lynghei finnes hovedsakelig i forsenkningene.

Artsmangfold

Typiske arter er mjølbær, rypebær, krekling, røsslyng og bjønnskjegg. Det er generelt god dekning av røsslyng. Røsslyngen er gammel og forvedet og i degenererende og moden fase. Ingen rødlistearter registrert. Artsfattig.

Bruk, tilstand og påvirkning

Skipperøya, Kløvningen og Leikua er et sammenhengende beiteområde ettersom det er fastlandsforbindelse mellom øyene på fjære sjø. Det var lite spredning av busker og kratt i kystlyngheia. Ingen tegn til lyngbrenning men det er mange områder som egner seg til lyngbrenning. Området beites med gammelnorsk sau ved befaring, men brukerne informerte om at 2012 var siste beitesesong

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at beite opprettholdes for å forhindre gjengroing. Lyngsviing bør iverksettes for å forbedre beitekvaliteten og regenerere gammel og forvedet røsslyng.

Helhetlig landskap

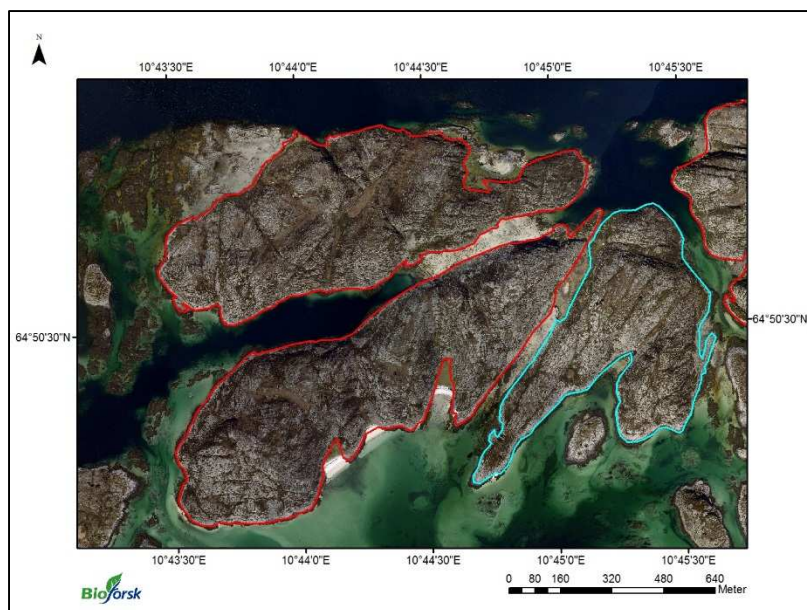
Lokaliteten er en del av kystlandskapet i Vikna med mange viktige naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Området er gitt A verdi pga. størrelse og god tilstand. Området har lite gjengroingspreg, uten påvirkning av fremmede arter og har beiteaktivitet.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 23 Avgrensning av kystlynghei på Leikua (blå markering) i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.10 Skipperøya

ID	BN00023392
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	40
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	24.09.2012
Areal:	434 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lokaliteten ligger i skjærgården sør for Ytter-Vikna. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området domineres av tørr lynghei i mosaikk med bart berg. Fuktig lynghei finnes hovedsakelig i forsenkningene.

Artsmangfold

Typiske arter er mjølbær, rypebær, krekling, røsslyng og bjønnskjegg. Det er generelt god dekning av røsslyng. Røsslyngen er gammel og forvedet og i degenererende og moden fase. Ingen rødlistearter registrert. Artsfattig.

Bruk, tilstand og påvirkning

Skipperøya, Kløvningen og Leikua er et sammenhengende beiteområde ettersom det er

fastlandsforbindelse mellom øyene på fjære sjø. Det var lite spredning av busker og kratt i kystlyngheia. Ingen tegn til lyngbrenning men det er mange områder som egner seg til lyngbrenning. Området beites med gammelnorsk sau ved befaring, men brukerne informerte om at 2012 var siste beitesesong.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at beite opprettholdes for å forhindre gjengroing. Lyngsviing bør iverksettes for å forbedre beitekvaliteten og regenerere gammel og forvedet røsslyng

Helhetlig landskap

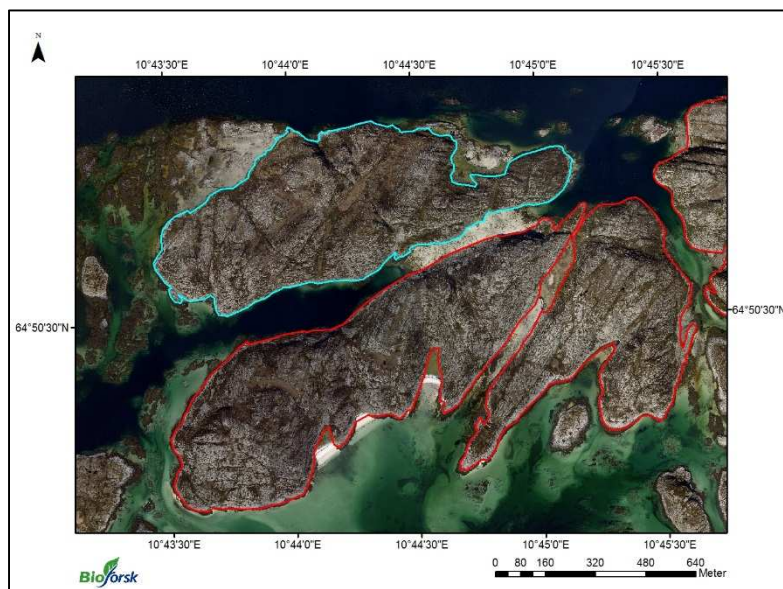
Lokaliteten er en del av kystlandskapet i Vikna med mange viktige naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Området er gitt A verdi pga. størrelse og god tilstand. Området har lite gjengroingspreg, uten påvirkning av fremmede arter og har beiteaktivitet.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 24 Avgrensning av kystlynghei på Skipperøya (blå markering) i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.11 Kløvningen

ID	BN00023506
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	40
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	24.09.2012

Areal: 491 daa
Hevd: God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lokaliteten ligger i skjærgården sør for Ytter-Vikna. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området domineres av tørr lynghei i mosaikk med bart berg. Fuktig lynghei finnes hovedsakelig i forsøkningsene.

Artsmangfold

Typiske arter er mjølbær, rypebær, krekling, røsslyng og bjønnskjegg. Det er generelt god dekning av røsslyng. Røsslyngen er gammel og forvedet og i degenererende og moden fase. Ingen rødlistearter registrert. Artsfattig.

Bruk, tilstand og påvirkning

Skipperøya, Kløvningen og Leikua er et sammenhengende beiteområde ettersom det er fastlandsforbindelse mellom øyene på fjære sjø. Det var lite spredning av busker og kratt i kystlyngheia. Ingen tegn til lyngbrenning men det er mange områder som egner seg til lyngbrenning. Området beites med gammelnorsk sau ved befaring, men brukerne informerte om at 2012 var siste beitesesong.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at beite opprettholdes for å forhindre gjengroing. Lyngsviing bør iverksettes for å forbedre beitekvaliteten og regenerere gammel og forvedet røsslyng.

Helhetlig landskap

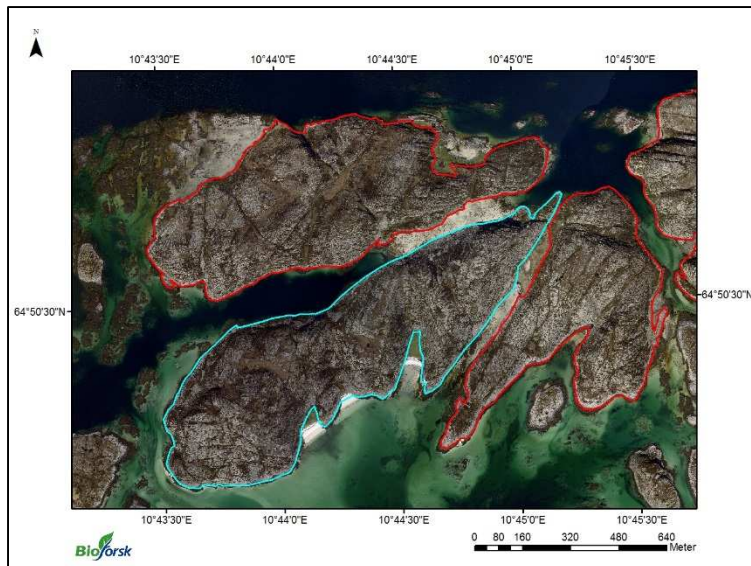
Lokaliteten er en del av kystlandskapet i Vikna med mange viktige naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Området er gitt A verdi pga. størrelse og god tilstand. Området har lite gjengroingspreg, uten påvirkning av fremmede arter og har beiteaktivitet.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 25 Avgrensing av kystlynghei på Kløvningen (blå markering) i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.12 Kjørsengheia

ID	BN00023447
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Andel (%):	
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	24.09.2012
Areal:	249 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk. Lokaliteten er kun observert fra båt og det er behov for en mer grundig beskrivelse og avgrensing.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lokaliteten ligger på fastlandet sør i Ytter-Vikna. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

I følge Thorvaldsen (2002) så består lokaliteten hovedsakelig av fukthei, med noe tørrhei. Lokaliteten har nokså tett og fin dekning av røsslyng. Det er mye berg i dagen.

Bruk, tilstand og påvirkning

Beites av gammelnorsk sau. Det er gjengroing i forsenkninger men det er lite eller ingen spredning utover i heia.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at området fortsatt beites for å hindre gjengroing. Lyngbrenning anbefales for å regenerere røsslyngen og forbedre beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

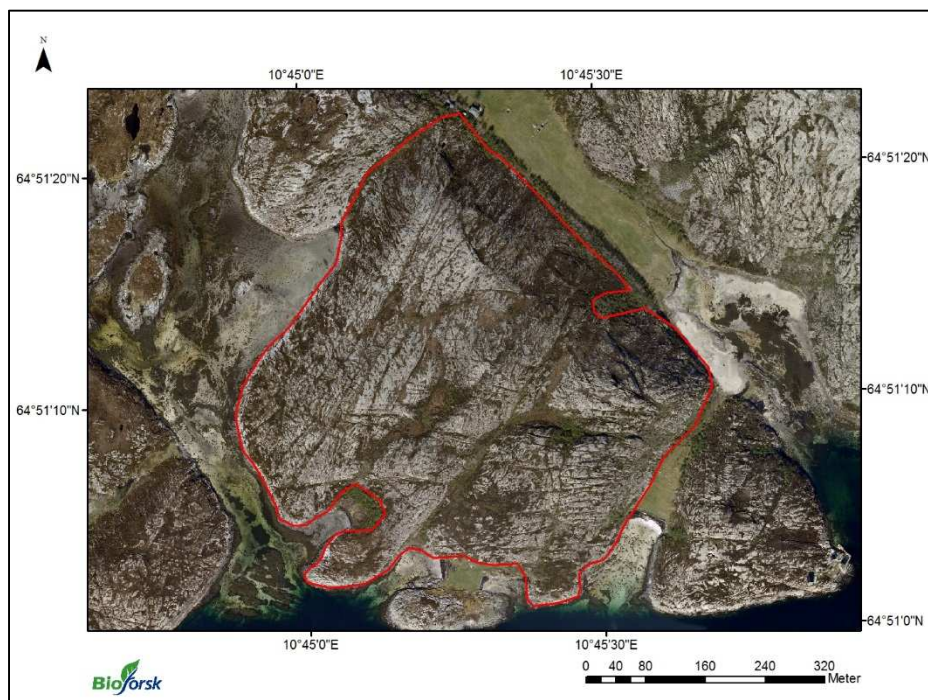
Lokaliteten er en del av kystlandskapet i Vikna med mange viktige naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten blir gitt B verdi fordi området beites og det er lite eller ingen gjengroing. Muligheter for endret verdivurdering dersom lokaliteten blir undersøkt nærmere.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 26 Avgrensing av kystlynghei på Kjørsengheia i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.13 Karstenøya

ID	BN00023500
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	24.09.2012
Areal:	359 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lokaliteten ligger i skjærgården sør for Ytter-Vikna. Karstenøya inneholder en nedlagt handelsplass fra 1600 tallet. Hele øya består av kystlynghei, skog, beiteskog og store engarealer. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Kystlyngheia er dominert av tørrhei men med innslag av fukthei.

Artsmangfold

Det er stor dekning av røsslyng.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området beites av gammelnorsk sau. Det er ingen tegn til lyngsviing. Det er store arealer med både gamle og yngre trær og busker i forsenkninger men det er lite tegn til spredning utover i heia. Røsslyngen er av varierende høyde og men forvedet og gammel (moden til degenererende fase).

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Beite med gammelnorsk sau bør fortsette. Lyngsviing bør iverksettes for å regenerere gammel røsslyng og dermed forbedre beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

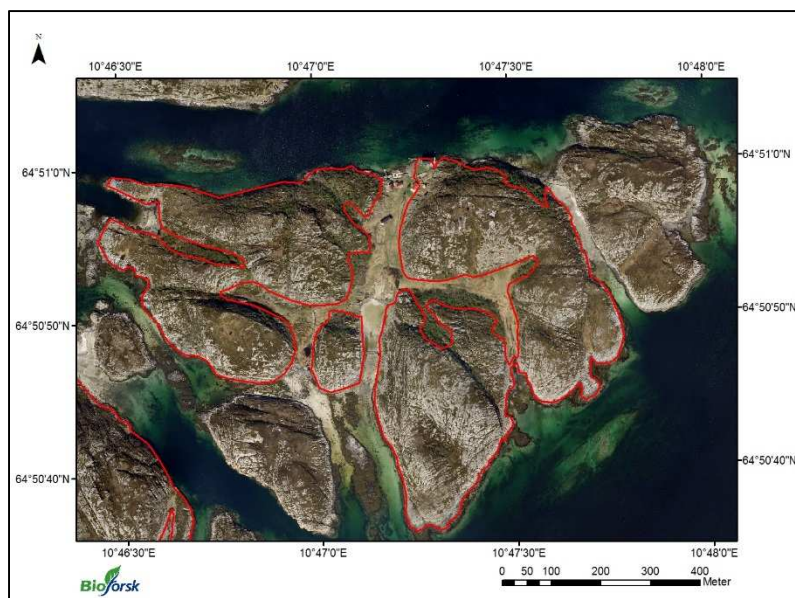
Lokaliteten er en del av kystlandskapet i Vikna med mange viktige naturtyper og kulturminner. Kombinasjonene av gammel handelsplass og kulturlandskap er spesiell verdifull.

Verdibegrunnelse

Området blir gitt B verdi pga. noe gjengroingspreg og at området beites.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 27 Avgrensning av kystlynghei på Karstenøya i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.14 Klongøya

ID BN00023503

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	24.09.2012
Areal:	464 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lokaliteten ligger i skjærgården sør for Ytter-Vikna. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning. Avgrensingen inkluderer også Katrineholmen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området domineres av tørr kystlynghei med innslag og fukthei i forsenkningene. Det er mye berg i dagen.

Artsmangfold

Karakteristiske arter er ørevier, røsslyng, krekling, melbær, bjønnskjegg, lys reinlav og heigråmose. Artsfattig. Det er god dekning av røsslyng.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten har de siste 10-15 år blitt beitet med gammelnorsk sau på helårsbeite. Det var ingen tegn til lyngsviing men har tidligere vært tradisjon for dette. Det er mange områder som egner seg for lyngsviing. Røsslyngen er gammel og forvedet og i moden til degenererende fase. I en forsenking midt på øya går en gammel telefonkabel linje. Her der det noe gjengroing men det er ingen tegn til spredning inn i lyngheia. Tegn etter tidligere torvtekt.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at beite opprettholdes for å forhindre gjengroing. Lyngsviing bør iverksettes for å forbedre beitekvaliteten og regenerere gammel og forvedet røsslyng.

Helhetlig landskap

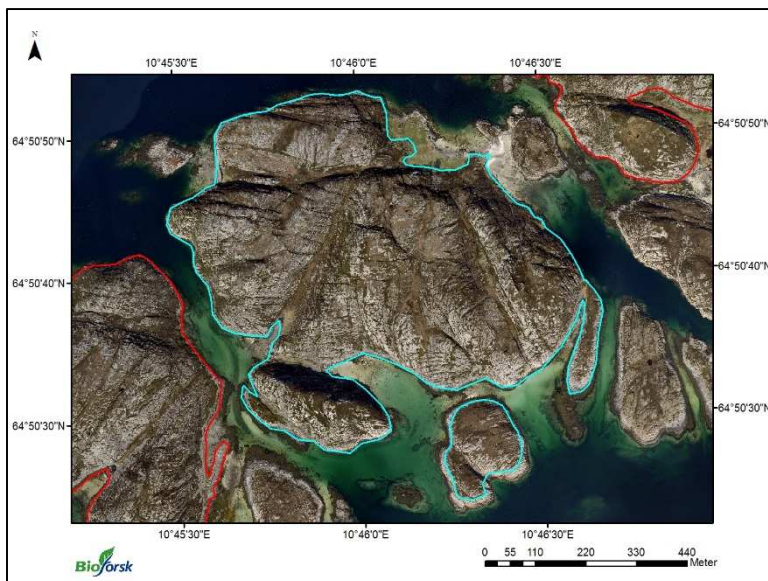
Lokaliteten er en del av kystlandskapet i Vikna med mange viktige naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Området er gitt A verdi pga. størrelse og god tilstand. Området har lite gjengroingspreg, uten påvirkning av fremmede arter og har beiteaktivitet.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 28 Avgrensning av kystlynghei på Klongøya (blå markering) i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.15 *Bergsnova*

ID	BN00023514
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	50
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	23.09.2012
Areal:	913 daa
Hevd:	Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består av kystlynghei med løvskog og myr i forsenkningene. Løvslogen er gammel og domineres av bjørk. Kystlynghei er i mosaikk med mye bart berg. Kystlyngheia består av kalkfattig kysthei og kalkfattig kystfukthei. Vegetasjonstyper som ble registrert var Tørr lynghei Røsslyng-utforming (H1a), Tørr lynghei Røsslyng-krekling-lav-utforming (H1d), Tørr lynghei Røsslyng-heigråmose-lav-utforming (H1e) og Fuktig lynghei Røsslyng-blokkebær-utforming (H3a).

Artsmangfold

Typiske arter var røsslyng, bjønnskjegg, blokkebær, krekling, rypebær, mjølbær og smyle. Røsslyng er gammel og forvedet i degenererende og moden fase. Det er stor dekning av røsslyng i området og mer røsslyng enn krekling.

Bruk, tilstand og påvirkning

Beitet av gammelnorsk sau ved befaringen og lyngen var tydelig beitet. Trær, busker og kratt er stort sett begrenset til forsengkninger og har i mindre grad ekspandert ut i lyngheia. Det var ingen tegn til lyngsviing.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Beite bør fortsette for å forhindre gjengroing. Lyngsviing bør iverksettes for å regenerere gammel røsslyng og forbedre beitekvalitetene.

Helhetlig landskap

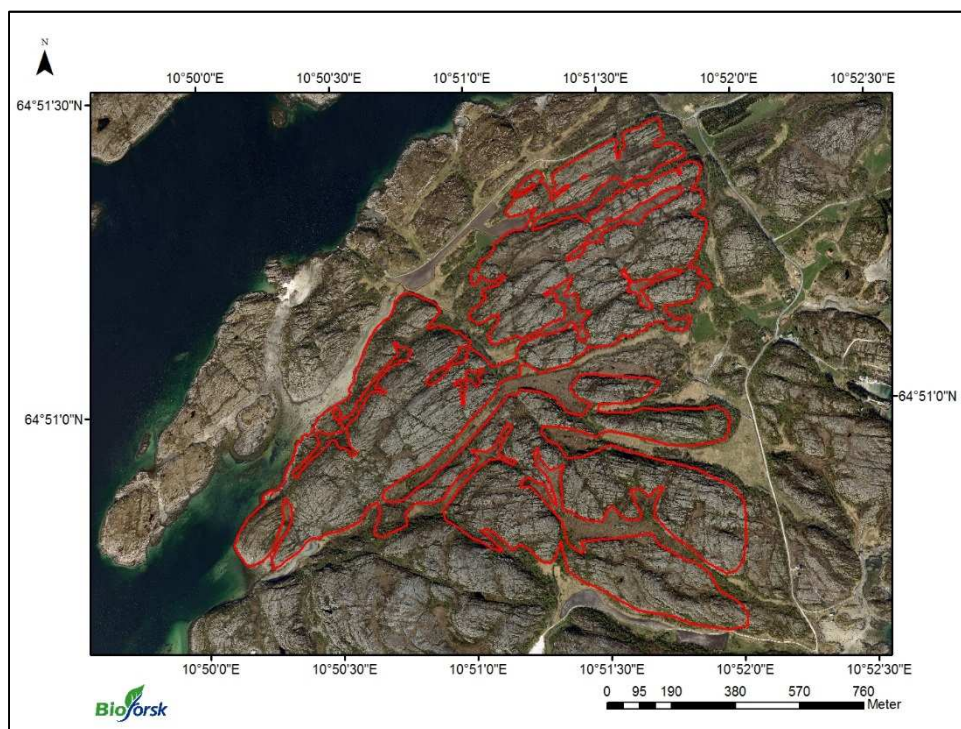
Bergsnova er en del av kystlandskapet i Vikna med mange verdifulle naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Området blir gitt B verdi pga. ikke påvirket av fremmede arter, lite gjengroing i selve kystlyngheia og beite.

Kilder

Feltundersøkelser: Pål Thorvaldsen 2002

Figur 29 Avgrensning av kystlynghei på Bergsnova i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.16 Svinøya

ID	BN00023390, BN00023488, BN0002348
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Andel (%):	40
Verdi:	Viktig B

Registrert dato: 10.09.2013
Areal: 673 daa
Hevd: Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk. Svinøya har ikke fastlandsforbindelse, men har likevel fast bosetting gjennom hele året.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Svinøya ligger i Svinøysundet mellom Mellom-Vikna og Inner-Vikna. Det er avgrenset flere lokaliteter med kystlynghei på Svinøya men det er valgt å gi dem felles områdebeskrivelse. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består av både kalkfattig kysthei og kalkfattig kystfukthei, samt noe bart berg. Sentralt i den sørligste delen var det store områder med vegetasjonstypen Fuktig lynghei Bjønnskjegg-utforming (H3f) og en mosaikk mellom vegetasjonstypene Tørr lynghei Røsslyng-slåttestarr-torvull-utforming (H1c), Røsslyng-krekling-lav-utforming (H1d) og Røsslyng-heigråmose-lav-utforming (H1e).

Artsmangfold

I de nordligste delene var mengde arter krekling, røsslyng, torvull, bjønnskjegg og blokkebær. Andre arter var geitsvingel, rødsvingel, sauesvingel, melbær, heigråmose, ørevier, tepperot, engkvein, sølvbunke, vanlig arve, engfrytle, gran, bjørk, småsyre, slåttestarr, gulaks, smyle, molte, bleikstarr, rypebær, blåbær, einer, bjørk, tyttebær, klokkeling, duskull, skrubbær og stjernestarr. Ingen rødlistede arter registrert.

I sørligste del var dominerende arter bjønnskjegg, krekling, bjørk, røsslyng, tyttebær og blokkebær. Slåttestarr, rypebær og multe var også karakteristiske. Fuktig lynghei Bjønnskjegg-utforming (H3f) fantes stor bjønnskjegg, røsslyng, torvull, hvitlyng, lys og grå reinlav, heigråmose, furutorvmose og noe duskull. I tørrhei var heigråmose, torvull, krekling, kornstarr og sauesvingel vanlige.

Bruk, tilstand og påverknad

Området beites av ca. 100 vinterfôret gammelnorsk sau. Grunneier opplyser at tall sau inntil nylig var 200, men ble redusert på grunn av avlingsvikt etter tørke. Det var stedvis lite beite i kystlyngheia og beitetrykket vurdert til lavt og middels. Flekkvise områder er gjengrodd ellers er det spredte busker og trær rundt omkring i heia. Det er tegn etter lyngsviing i nyere tid og brannflater ble observert i kystlyngheia. Røsslyng i brannflatene var i byggefase mens eller i heia var røsslyng gammel og forvedet og i degenerativ fase. Gamle spor etter torvtekter.

Fremmede arter

Det er plantefelt med sitkagran og buskfuru rundt kystlyngheia.

Skjøtsel og omsyn

Det anbefales at beitetrykket økes for å forhindre videre gjengroing. Det er nødvendig med rydding av gjengrodde områder for å redusere spredningspotensialet inn i kystlyngheia. Lyngsviing bør iverksettes for å regenerere røsslyng og forbedre beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

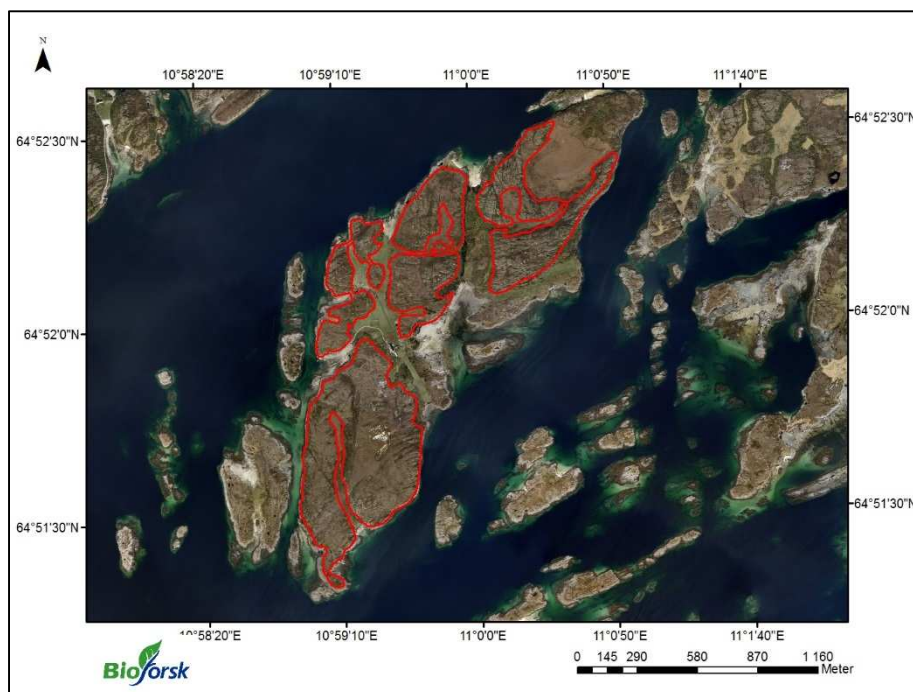
Svinøya er en del av et helhetlig kystlandskap i Vikna med mange viktige naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Det er positivt med stort areal, velutviklet naturtyper og aktive brukere. Negativt med forholdsvis mye gjengroing noen steder, lite lyngheiskjøtsel og spredning av fremmede arter. Området blitt gitt B verdi ut i fra at området er i bruk men har innslag av fremmede arter og noe gjengroing.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 30 Avgrensing av kystlynghei på Svinøya i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.2.17 Hestøya (Lauvøy)

ID	BN00023463
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kystthei
Andel (%):	40
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	10.09.2013
Areal:	108 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innleiing

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lauvøy-Hestøya ligger vest for Lauvøya i Vikna kommune. Det er en lav og liten øy omgitt av grunnere marine områder. Lokaliteten inneholder to avgrensinger med kystlynghei. Mellom kystlyngheipartiene er det striper med naturbeitemark. Det er lite strandeng. Det er sterkt vindpåvirkning på høydedrag og grunnlendt. Det er god dekning med røsslyng og øya har høy beiteverdi.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området er dominert av kalkfattig kystfukthei. Tørrehei fantes på grunnlendt mark i tilknytning til bart berg. Det er glidende overganger mellom fukthei og tørrehei og skillet var vanskelig å sette mange steder. Stedvis tykkere bunnsjikt spesielt i lavereliggende områder.

Artsmangfold

Dominerende arter er røsslyng, blokkebær, torvull, krekling, molte og bjønnskjegg. Andre karakteristiske arter er skogstjerne, harestart og sauesvingel. I brannflatene er det registrert krekling, tyttebær, bjønnskjegg, røsslyng og blokkebær.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området beites av ca. 20 gammelnorsk sau ved befaringen. Beitetrykket i lyngheia er vurdert til middels. Tilstanden er god og det er ingen tegn til gjengroing. Det er enkelte gamle bjørk og osp som gir et fint innsalg i terrenget. Det er flere brannflater på øya og noen fra siste vinter. Røsslyng spirte på brannflatene og var i pionerfase mens utenfor var røsslyng gammel og forvedet og hovedsakelig degenerativ fase. Sterk vindpåvirkning gir noe foryngelse av røsslyng.

Fremmede arter

Det er plantet en sitkagran men det er ingen spredning registrert.

Skjøtsel og hensyn

Skjøtsel med helårsbeite med gammelnorsk sau og lyngsviing bør opprettholdes. Lyngsviing kan økes noe i omfang.

Helhetlig landskap

Lauvøy-Hestøya er en del av et helhetlig kystlandskap i Vikna kommune med mange verdifulle naturtyper og kulturminner.

Verdibegrunnelse

Skjøtsel med lyngsviing og passelig beitetrykk vurderes som positivt sammen med fin veksling med naturbeitemark og stranden og god dekning med røsslyng. Området blir gitt A verdi pga. tradisjonell lyngheiskjøtsel opprettholdt, ingen gjengroing og ingen fremmedartsinnslag.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 31 Avgrensing av kystlynghei på Hestøy(Lauvøy) i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.2.18 Slåtterøya (Dekkerhusvågen)

ID:	BN00023391
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0702-Tørr gras-urterik hei
Andel (%):	50
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0701-Tørr lynghei
Andel (%):	20
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0703-Fuktig lynghei
Andel (%):	30
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	05.09.2012
Areal:	113 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Anders Lyngstad i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Slåtterøya ligger sør for Dekkerhus på Inner-Vikna. Granittisk gneis dominerer berggrunnen, men skjellsandforekomster gir grunnlag for rik vegetasjon. Det er naturlig høg næringsstatus i deler av området, med kort veg til tangvoller og tilførsel av næring når sjøen kaster opp tang o.l.

Lokaliteten ligger "rundt" en slåttemarklokalitet som dekker midtre deler av Slåtterøya.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Lokaliteten er ført til kystlynghei med utforming tørr gras-urterik hei, men fattighei dekker også betydelig areal. Vegetasjonstypene på hei svarer til H1 til H3 hos Fremstad (1997). Flere steder (særlig) i vest går vegetasjonen over i G11 vekselfuktig, baserik eng, blåstarr-engstarr-eng.

Artsmangfold

Vanlige arter i lynghei er dominerende, røsslyng har god forekomst. I tillegg er flere interessante arter funnet: Vill-løk, hestehavre, dunhavre, blåstarr, vill-lin, stortveblad og nattfiol.

Bruk, tilstand og påvirkning

På Slåtterøya har det vært drift inkludert slått i hvert fall fra første bosetting ca. 1650 fram til 1915. Etter dette har øya blitt beita med sau fram til ca. 1980, før den lå brakk fram til midten av 1980-tallet. Grunneierne startet da opp med årlig slått for å fjerne særlig mjøddurt som var i ferd med å "ta over" de tidligere åpne engene. I 2012 er det ikke gjengroing på de slåtte arealene, men lyngheiene er i svak gjengroing med noe krattoppslag, blant annet med bjørk og ørevier er etablert. Det bør følges med på om gjengroing med kratt fortsetter slik at det blir et problem.

Skjøtsel og hensyn

Fortsatt skjøtsel i form av slått er nødvendig for å opprettholde et åpent landskap på Slåtterøya. Beite kan være et alternativ eller supplement til slått, geit eller gammel norsk sau vil for eksempel kunne fjerne kratt som er i ferd med å etablere seg. På sikt vil det være nødvendig med tiltak for å fjerne krattoppslag i lyngheiene (utenfor de arealene som slås), og brenning i kombinasjon med lyngslått eller beiting er gode alternativ.

Helhetlig landskap

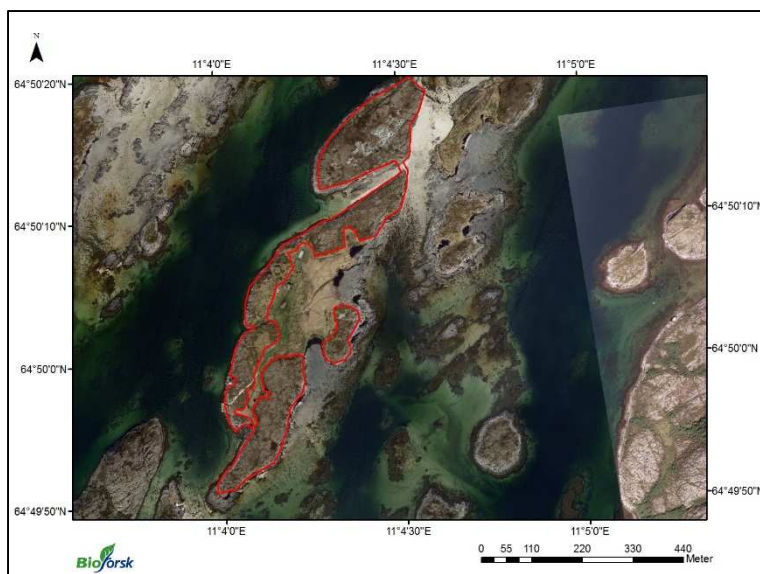
Lokaliteten er en del av Slåtterøya, ei av mange øyer i skjærgården i Vikna. Samla areal kystlynghei i området er betydelig.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er gitt verdi B fordi det er forekomst av lite gjengrodd rikhei med flere interessante arter. Lokaliteten grenser til en lokalitet med slåttemark, og lokalitetene må sees i sammenheng.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 32 Avgrensning av kystlynghei på Slåtterøya (Dekkerhusvågen) i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

5.3 Nærøy kommune

5.3.1 Brennholmen

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	22.09.2012
Areal:	41 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Brennholmen ligger ved innkjøringen til Abelvær. Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Berggrunnen er diorittisk, tonalittisk og amfibolittisk gneis, stedvis med trondhemittiske årer. Stedvis migmatittisk. Brennholmen er en liten holme med fastlandsforbindelse.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Fuktig og fattig hei. Mosaikk med myrdrag i forsenkningene med dominans av bjønnskjegg. Lokaliteten preges av gammel røsslyng i sein moden og degenererende fase med er lav høyde pga. vindeksponering. Myr i de fuktigste partiene med dominans av bjønnskjegg. De tørreste partiene på toppene har tynt jordsmonn og en del bart berg.

Artsmangfold

Lys reinlav, grå reinlav, mjølbær, krekling, blokkebær, rypebær, røsslyng, rødsvingel, engfrytle, bitter bergknapp, tiriltunge, rublom, einer, bjørk, gran, rogn, ørevier, stivstarr. Ingen rødlistearter registrert. Artslisten er basert på én gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten er ikke i bruk i dag til beite og det er ingen tegn etter lyngsviing. Vegetasjonen preges av gammel røsslyng med lav høyde (ca. 10-15 cm). Røsslyngen er gammel i sein modent til degenererende fase. Den lave høyden på lyngen er pga. sterk vindeksponering. Det er noe gjengroing som domineres av bjørk og enkelt individer av buskfuru. Det er sport etter gamle torvtekt. Området har en del forsøpling av eldre art men som er godt synlig i terrenget.

Fremmede arter

Noe buskfuru har spredt seg inn i området fra et lite plantefelt rett i utkant av lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at området ryddes og at det blir startet opp med beite og lyngsviing for å hindre videre gjengroing. Søppel må fjernes.

Helhetlig landskap

Brennholmen er en del av et helhetlig kystlyngheilandskap i nærheten av Abelvær.

Verdibegrunnelse

Området får B verdi fordi det er lite i areal, har liten grad av gjengroing og er ikke i bruk.

Kilder

Fremstad, E., Aarrestad, P.A. & Skogen, A. 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. - NINA Utredning 29: 1-172.

Figur 33 Avgrensning av kystlynghei på Brennholmen i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.2 Storøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0709-Intermediær kysthei
Andel (%):	20
Verdi:	Lokalt viktig C
Registrert dato:	09.09.2013
Areal:	439 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Storøya ligger i en samling av store og små øyer utenfor Abelvær i Nærøy kommune. Øya er dominert av kystlynghei med mosaikk med bart berg. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning. Det høyest punktet på øya er 69 meter over havet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Øya er dominert av kalkfattig kystlynghei med mindre partier med intermediær kystlynghei.

Artsmangfold

Dominerende arter er røsslyng, einer, krekling, melbær og bjønnskjegg. Andre arter er: tirltunge, smyle, tepperot, tyttebær, kornstarr, blåknapp, bleikstarr, engfrytle, torvull, blåbær, blokkebær, geitsvingel, sauesvingel, rypebær, duskull, ørevier, bjørk, skrubbær, heigråmose, fuglevikke, sisselrot, engkvein, stjernestarr, osp, gullris, kattedot, molte, geitrams, rogn, gran, lys reinlav, grå reinlav. Artslisten er basert på én gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Feltsjiktet er dominert av gammel røsslyng som er i moden til degenererende fase. Røsslyngen er preget av vindslitasje. Ikke beite i dag men spor etter gamle stitråkk. Området hadde enkelte oppslag av bjørk med høyde på 1-3 meter. Det er ingen spor etter lyngsviing. Det er lite dekning av røsslyng og ingen naturbeitemarker i området. Det er derfor lav beiteverdi.

Fremmede arter

Få individer av buskfuuru.

Skjøtsel og hensyn

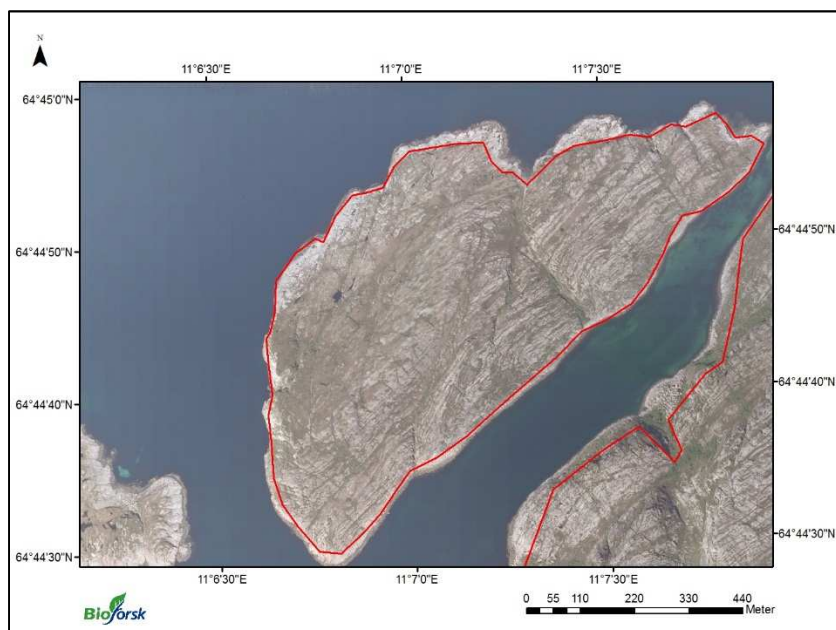
Det bør iverksettes skjøtsel i form av helårsbeite og lyngsviing for å regenerere røsslyngen, øke beite kvaliteten og hindre gjengroing.

Helhetlig landskap

Storøya er en del av et helhetlig kystlyngheilandskap i nærheten av Abelvær.

Verdibegrunnelse

Området er gitt C verdi fordi det er ingen form for lyngheiskjøtsel og svært lite dekning av røsslyng. Positivt at det er lite gjengroing.

Figur 34 Avgrensning av kystlynghei på Storøya i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.3 Abelvær Nord

Viktig naturtype: D07-Kystlynghei
Utforming: D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype: D07-Kystlynghei

Utforming: D0709-Intermediær kysthei
Andel (%): 10
Verdi: Viktig B
Registrert dato: 09.09.2013
Areal: 394 daa
Hevd: God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Øya har høyeste punkt på 32 meter og har ikke fast bosetting. Berggrunnen består av diorittisk, tonalittisk og amfibolittisk gneis, stedvis med trondhemittiske årer og stedvis migmatittisk.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området er dominert av kystlynghei med mosaikk med bart berg (20-30 %). Utformingen er hovedsakelig kalkfattig kystlynghei men noe spredte innslag av intermediær kystlynghei.

Artsmangfold

Området er generelt artsfattig. Dominerende arter er røsslyng, krekling og bjønnskjegg. Ellers finnes reinlav, heigråmose, einer og melbær. Ingen rødlistearter er registrert. Artslisten er basert på én gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende. Ingen rødlistede arter registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området beites av gammelnorsk sau og beitetrykket er vurdert til middels. Ørevier var i stor grad nedbeitet og tyder på at beiteverdien i området er generelt lav. Det finnes mye gammel lynghei men lite grasmark og strandeng. Tilstanden i kystlyngheia er god og store partier er helt uten gjengroing. Det finnes enkelte busker av bjørk og et mindre areal med gran. Kun enkelte områder er gjengrodd. Røsslyngen er gammel og moden fase med noen flekker av degenererende fase. Det er ingen tegn til lyngsviing.

Fremmede arter

Buskfuru er spredt inn i lokaliteten fra plantefelt.

Skjøtsel og hensyn

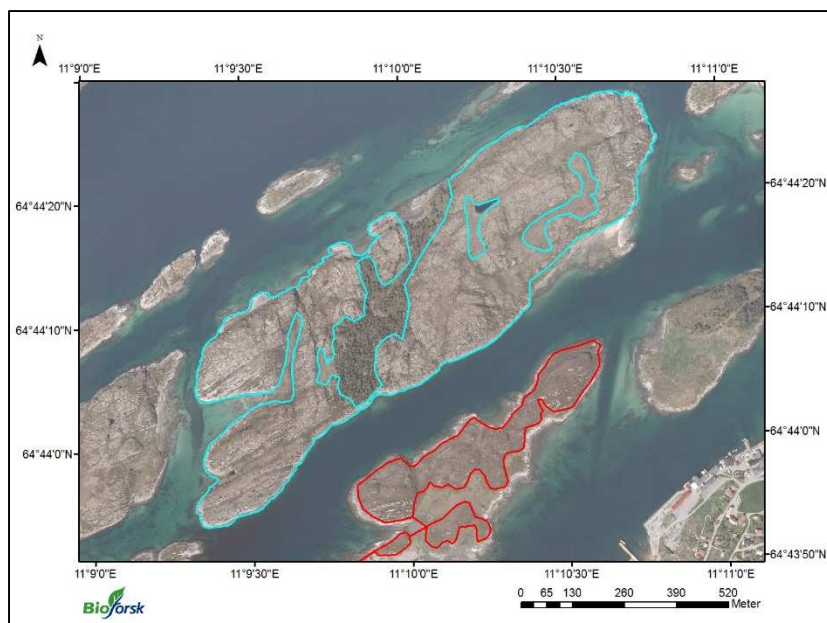
Forbedring av beiteverdi gjennom lyngbrenning er viktig. Buskfuru bør ryddes. Helårsbeite med gammelnorsk sau bør opprettholdes for å hindre gjengroing.

Helhetlig landskap

Øya Abelvær er en del av et helhetlig kystlyngheilandskap i Nærøy kommune.

Verdibegrunnelse

Området er vurdert til Viktig (B) da det beites av gammelnorsk sau og store partier er uten gjengroing.

Figur 35 Avgrensning av kystlynghei på Abelvær Nord (blå markering) i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.4 Krokøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0709-Intermediær kysthei
Andel (%):	10
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	20
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0710-Intermediær kystfukthei
Andel (%):	10
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	09.09.2013
Areal:	256 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Krokøya består av to øyer som har fastlandsforbindelse ved lavvann. Området omtales derfor en lokalitet. Det høyest på punktet på øya er 30 meter over havet. Berggrunnen består av diorittisk, tonalittisk og amfibolittisk gneis, stedvis med trondhemittiske årer, stedvis migmatittisk, migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består av en mosaikk mellom bart berg og kystlynghei. Jordsmonnet er tynt på bergene.

Kalkfattig og intermediaær, tørr kystlynghei dominerer med mindre partier av fuktigere utforminger. Øya inneholder også en del strandeng som ikke er en del av avgrensingen.

Artsmangfold

Dominerende arter er røsslyng, krekling, bjønnskjegg, torvull og gulaks. Andre arter er: rødsvingel, tyttebær, blokkebær, legeveronika, skogstjerne, gran, rogn, ørevier, tiriltunge, engfrytle, molte, vanlig arve, rypebær, blåbær, slåttestarr, engrapp, sauesvingel, gråor, skogmarihånd, paddesiv, tepperot, engsyre, fjelltistel, skrubbebær, hengeving, gullris, øyentrøst sp., torvull, harerug, einer, stortveblad, blåklokke, lys og grå reinlav, heigråmose og grov nattfiol. Ingen rødlistede arter er registrert. Artslisten er basert på én gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området beites av sau og beitetrykket ble vurdert til middels. Det finnes leskur for beitedyrene på øya. Området har minimalt med gjengroing. Det er kun noen få oppslag av bjørk, rogn og gran. Det er generelt en del vindslitasje på gran som er over 3 meter høy. Steingjerde på nordsiden av øya. Røsslyngen er gammel og i moden og degenererende fase. Det er spor etter lyngsviing nord på øya. I brannflatene er det godt med regenerering og ung røsslyng i pioner og byggefase. I tillegg ble blant annet krekling, blåklokke og stortveblad registrert i brannflaten.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

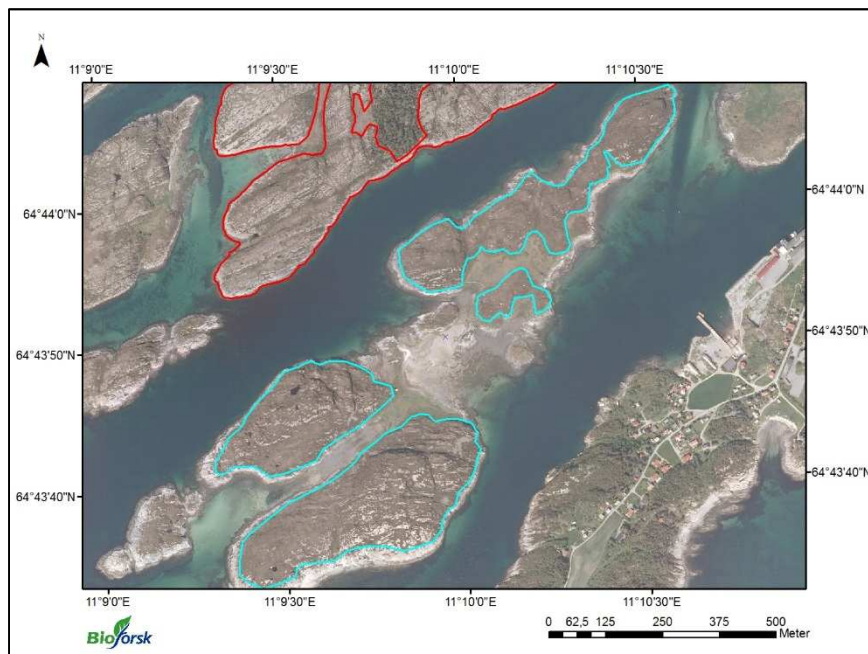
Det anbefales at det opprettholdes med beite for å hindre gjengroing. Lyngsviing bør utføres i større grad for å regenerere gammel røsslyng og forbedre beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

Krokøya er en del av et helhetlig kystlyngheilandskap i nærheten av Abelvær.

Verdibegrunnelse

Området er gitt A verdi ut i fra god tilstand med lyngbrenning og beite i kombinasjon med middels størrelse. Det er ingen gjengroing eller fremmede arter.

Figur 36 Avgrensning av kystlynghei på Krokøya (blå markering) i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.5 Tviberg

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0709-Intermediær kysthei
Andel (%):	5
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	20
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0710-Intermediær kystfukthei
Andel (%):	5
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	09.09.2013
Areal:	1076 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Øya Tviberg ligger i skjærgården nord for Abelvær i Nærøy kommune. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning. Det høyeste punktet på øya er Tvibergstinden på 127 meter over havet. Øya er bosatt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området er dominert av kystlynghei i kombinasjon med bart berg i dagen. Lyngheia er hovedsakelig kalkfattig og tørr. Tørrehei er i sørvendte sider og på grunnlendt mark. Fukthei finnes i nordvendte lesider og langs myrkanter. Det fantes enkelte små partier av intermediær kystfukthei og kysthei. Stedvis er det lav dekning av røsslyng.

Artsmangfold

I den vestre delen var mengde arter røsslyng, rødsvingel, ørevier, krekling og einer. Ellers finnes heigråmose, bjønnskjegg, bjørk, osp, rogn, furu, rome, klokkelyng, blåbær, tyttebær, bleikstarr, slåttestarr, blokkebær, tiriltunge, blåknapp, gullris, skrubbær, rypebær, blåklokke, tepperot, engfrytle gulaks, fuglevikke, torvull, geitrams, finnskjegg og sisselrot

I den østre delen var dominerende arter røsslyng, melbær og krekling. Ellers er det registrert tyttebær, kornstarr, buskfuru, osp, rogn, einer, heigråmose, rypebær, blåtopp, gulaks, sauesvingel, rome, blåklokke, geitsvingel, blåbær og sitkagran. I fuktige partier er det torvull, duskull, bjønnskjegg og klokkelyng.

Artslisten er basert på én gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området beites av sau men beitetrykket er middels og lavt. Tilstanden er god og det er lite gjengroing med bjørk, rogn og osp. Enkelte sprekker og dype søkk er gjengrodd med små enkelt trær på 1-3 meter. Spredte forekomster av buskfuru og sitkagran.

Lyngsviing er utført i nyere tid og en liten brannflate med regenererende røsslyng er registrert i sørøst. Røsslyngen er hovedsakelig gammel i moden fase men i pioner og byggefase i brannflaten. Samla sett har lokaliteten gode beiteressurser.

Fremmede arter

Buskfuru og sitkagran

Skjøtsel og hensyn

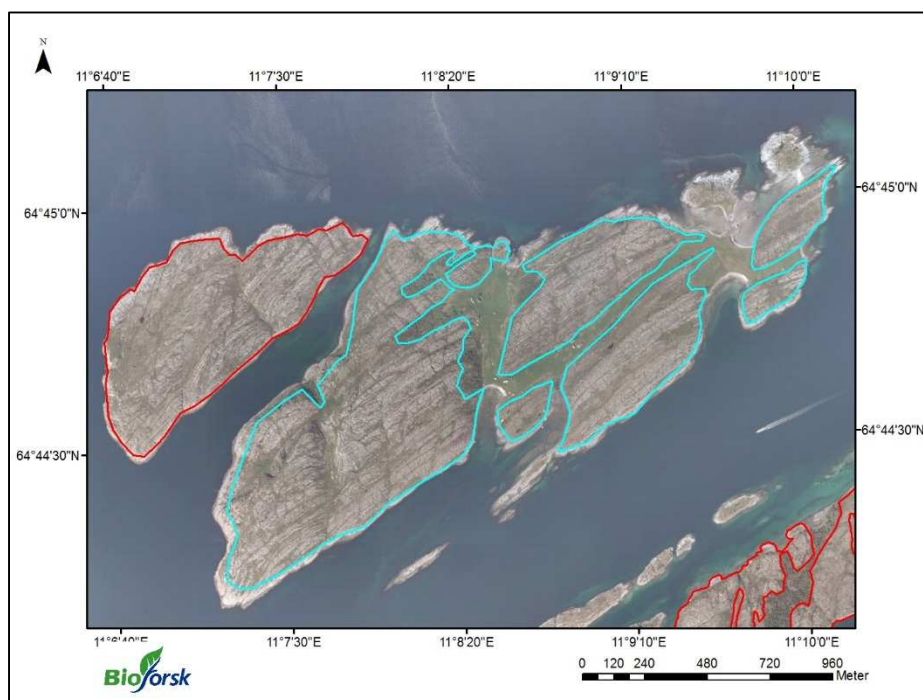
Det anbefales lyngsviing på flere arealer for å forbedre beitekvaliteten, og fortsette med beite for å forhindre gjengroing. Lyngbrenning egner seg på partier med god dekning av røsslyng. Fremmede arter (sitkagran og buskfuru) bør fjernes.

Helhetlig landskap

Tviberg er en del av et helhetlig kystlyngheilandskap i Nærøy kommune. Det finnes en større gravrøys og steingjerder inn mot innmark.

Verdibegrunnelse

Området er vurdert som Viktig (B) ut i fra størrelse og god tilstand. Begynnende spredning av fremmede arter trekker ned. Velutviklet stor tørr lynghei trekker opp. Området har en sterk B verdi og oppgradering til A verdi bør vurderes dersom fremmede arter fjærenes og lyngheiskjøtsel med lyngsviing utføres i større grad.

Figur 37 Avgrensning av kystlynghei på Tviberg i Nærøy kommune (blå markering). Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.6 Stor-Sandøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0710-Intermediær kystfukthei
Andel (%):	10
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	40

Verdi: Viktig B
Registrert dato: 11.09.2013
Areal: 67 daa
Hevd: Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Store-Sandøya er et relativt flatt øy lokalitet sør for Nærøya bestående av ei større øy og flere mindre holmer omgitt av marine grunnvannsområder. Vindutsatt og mye grunnlendt mark. Artsrik naturbeitemark med skjellsand grenser til lokaliteten. Øya har ikke fast bosetting. Berggrunnen er kalksilikatskifer og kalksilikatgneis, stedvis i veksling med glimmerskifer og kalkspatmarmor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Lokaliteten består av områder med både tørr og fuktig artsfattig lynghei. Mindre arealer er mer artsrike.

Artsmangfold

Karakteristiske arter er røsslyng, krekling, tyttebær, blåbær, torvull, molte, blokkebær, bjønnskjegg, rypebær. Eller er det registrert buskfuru, ørevier, fuglevikke, bjørk, sitkagran, vanlig gran, rogn, marinøkkel, gullris, slåttestarr, lys og grå reinlav, heigråmose, rødsvingel, sisselrot, krattmjølke, mjørdurt, smyle, tepperot, engkvein, skrubbær, geitrams og ryllik. I de rikeste partiene fantes mer urter og gras blant annet blåklokke, hestehavre, dunhavre, teiebær, storblåfjær, legeveronika, hvitbladtistel og engfrytle. Artslisten er basert på én gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende. Røsslyng har stor dekning og dominerer.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området beites av tyngre kjøttferase på øya men det ble ikke registrert synlige tegn til beiting i lyngheia. Storfeet beitet stort sett på naturbeitemark som ligger sentralt på øya. Det er ingen tegn til gjengroing eller inngrep. Røsslyngen var gammel og hovedsakelig i degenererende fase. Lyngsviing har blitt utført i nyere tid og en liten brannfalte ble observert. I brannflata var det god revegetering og ung røsslyng i pionerfase. Øya var tidligere bosatt, men er nå i bruk som feriested. Det ble funnet ei større gravrøys i kystlyngheia.

Fremmede arter

Noen få individer av sitkagran og buskfuru var observert.

Skjøtsel og hensyn

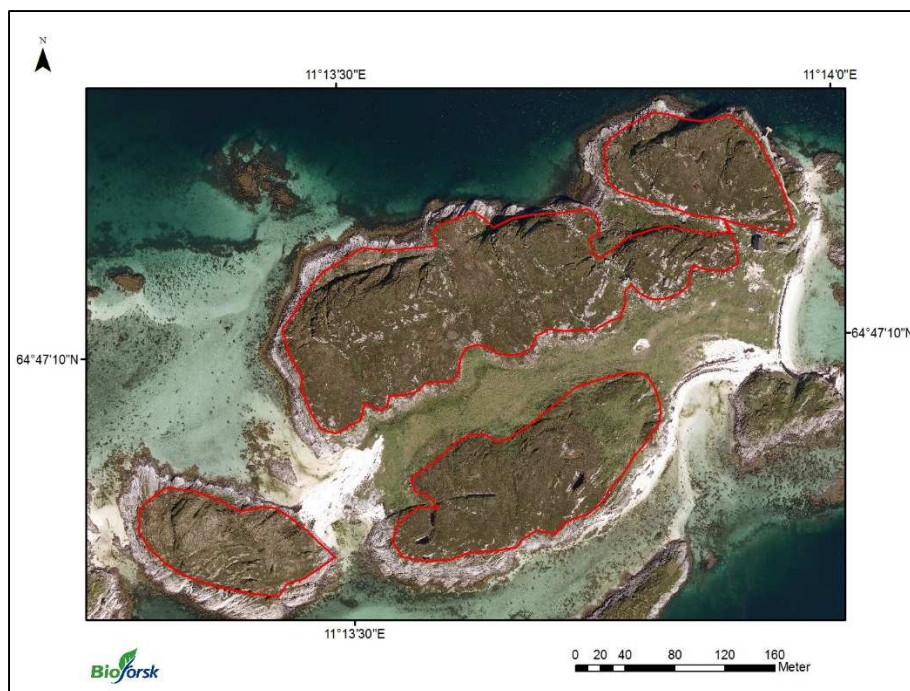
Det anbefales at det innføres beite av sau slik at lyngheiene blir beitet for å hindre gjengroing. Det bør fortsette med lyngsviing for å regenerere røsslyngen og forbedre beiteverdien.

Helhetlig landskap

Øya er en del av et helhetlig kystlandskap med mye kystlynghei utenfor Stor-Arnøya i Nærøy kommune.

Verdibegrunnelse

Området har Viktig (B) pga. god røsslyng dekning, lite gjengroing og lyngsviing. For lavt beitetrykk og til dels manglende beiting i lyngheia sammen med noe spredning av fremmede arter og liten størrelse gjør at lokaliteten ikke vurderes til A.

Figur 38 Avgrensning av kystlynghei på Stor-Sandøy i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.7 *Litl-Sandøya*

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Verdi:	Viktig B
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0710-Intermediær kysthei
Andel (%):	10
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Andel (%):	30
Registrert dato:	11.09.2013
Areal:	37 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lokaliteten består av flere små øyer og holmer omgitt av marine grunnvannsområder. Øyene har varierende topografi med mye grunnlendt mark og sterk vindpåvirkning. Berggrunnen er kalksilikatskifer og kalksilikatgneis, stedvis i vekslning med glimmerskifer og kalkspatmarmor ifølge berggrunnskart til NGU.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Lokaliteten består både tørr og fuktig lynghei. Til tross for rike bergarter ifølge berggrunnskart så er lyngheia artsfattig. Kun små områder med intermediær utforming finnes.

Artsmangfold

Karakteristiske arter er røsslyng, krekling, torvull, lys og grå reinlav, slåttestarr, molte, blokkebær og einer. Ellers finnes blåbær, smyle, sauesvingel, skrubbebær, bjørk, furu, heigråmose, rogn, melbær, duskull, stjernestarr, tyttebær, sølvbunke, engkvein, myrtistel, engrapp, tepperot, engfrytle, gulaks og gran. I de tørrere partiene mot nakent berg går typisk fuktollrante arter som torvull, molte og slåttestarr ut. Ingen rødlistede arter registrerte. Artslisten er basert på en gangs gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området beites av norsk hvit sau og det er middels beitetrykk i lynchgia. Det er sterk beitetrykk på omkringliggende strandenger og det tyder på at det er lite beiteaktivitet i lynchgia. Tilstanden vurderes som svak pga. lavt beitetrykk i lynchgia og ingen tegn til lynchsviing. Kun enkelte områder er under gjengroing med einer, bjørk og rogn. Røsslyngen er gammel og hovedsakelig i degenererende fase.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter er registrert.

Skjøtsel og hensyn

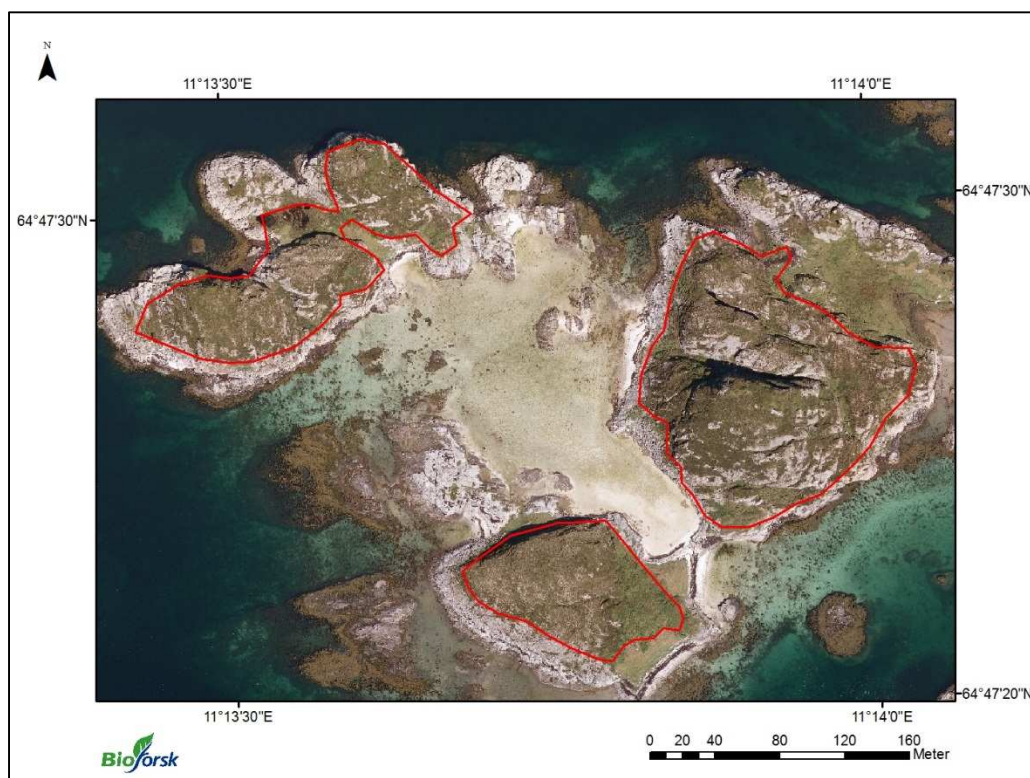
Det anbefales at området beites for å hindre gjengroing. Lokaliteten er neppe egnet for vinterbeite pga. beliggenheten og mangel på ly. Lynchsviing bør iverksettes for å regenerere røsslyngen og forbedre beitekvaliteten.

Helhetlig landskap

Øyene er en del av et helhetlig kystlandskap med mye kystlynghoi utenfor Stor-Arnøya i Nærøy kommune.

Verdibegrunnelse

Området er gitt B verdi da det er beiting på lokaliteten og fravær av gjengroing. Det trekker ned at det mangler lynchsviing og at lokaliteten er liten.

Figur 39 Avgrensing av kystlynghoi på Litl-Sandøy i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.8 Tjønnholman

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kystthei
Andel (%):	40
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0710-Intermediær kystfukthei
Andel (%):	10
Verdi:	Lokalt viktig C
Registrert dato:	11.09.2013
Areal:	93 daa
Hevd:	Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lokalitetene består fire små øyer som henger sammen på fjære sjø. Øyene varierer fra lite kupert til småkupert og preget av tversgående berg/kløfter. Området er svært vindutsatt. Berggrunnen er kalksilikatskifer og kalksilikatgneis, stedvis i veksling med glimmerskifer og kalkspatmarmor i følge berggrunnkart til NGU.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består av både tørr og fuktig artsfattig lynghei. I overgangen mot strandeng er det rikere utforminger.

Artsmangfold

Arter registrert er røsslyng, krekling, torvull, mjødukt, enghumleblom, tepperot, blåklokke, engmarikåpe, tyttebær, blokkebær, smyle, molte, melbær, rypebær, bjønnskjegg, slåttestarr, lys og grå reinlav, bjørk og rogn. Ingen rødlistede arter er registrert. Artslisten er basert på én gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området hadde lavt beitetrykk fra storfe. Dyrene beitet mest på engarealer og lite i lyngheia. Det er vurdert svak til ingen hevd ettersom det var lavt beitetrykk i lyngheia og ingen tegn til lyngbrenning. Røsslyngen er gammel og hovedsakelig i degenererende fase. Området er generelt ikke under gjengroing men hadde oppslag av bjørk enkelte steder. Noe einer er brent. En del forsøpling registrert. Spor etter gamle torvtekt.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at området beites og at det iverksettes lyngsviing for å forbedre beitekvaliteten og regenererer røsslyng. Sjøppel bør fjernes og gran ryddes.

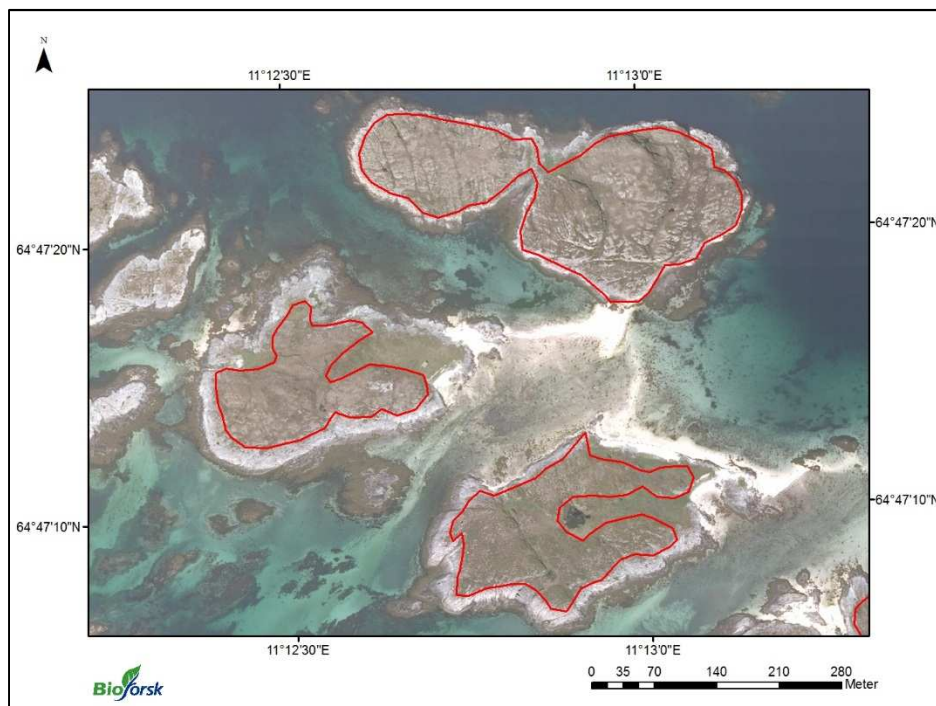
Helhetlig landskap

Øyene er en del av et helhetlig kystlandskap med mye kystlynghei utenfor Stor-Arnøya i Nærøy kommune.

Verdibegrunnelse

Området vurderes med Lokalt viktig (C) pga. svakt beitetrykk, manglende skjøtsel og lite areal.

Forsøplingen av enkelte områder trekker ned verdivurderingen. Ellers lite velutvikla vegetasjonstyper og lite sammenhengende kystlyngheiforekomst.

Figur 40 Avgrensning av kystlynghei på Tjønnholman i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.9 Haverøya

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kysthei
Andel (%):	30
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	11.09.2013
Areal:	156 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Haverøya er en større øy som ligger vest for Arnøy. Øya er øst-vest orientert og med vekslende topografi. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Kystlyngheia er dominert av fuktige utforminger med tykt mosedekke og noen partier med mer grunnlendt mark og tørrere utforminger. Enkelte områder rundt bergknauser er rikere pga. oppgjødsling.

Artsmangfold

Dominerende art i lyngheia var røsslyng og krekling. Andre arter registrert: tepperot, teiebær, småtveblad, smyle, duskull, torvull, bråtestarr, kornstarr, molte, hårfrytle, rypebær, tyttebær, melbær, einer, bjørk, ørevier, blokkebær, blåbær, lys og grå reinlav, heigråmose, kattedeot, gulaks, blåklukke, rypebær, skogfiol, tiriltunge, trådsiv, rødsvingel, vanlig arve, engsyre, skrubbær, rome og bjønnskjegg. I brannflatene var det registrert: tiriltunge, kusymre, legeveronika, sauesvingel, røsslyng, fuglevikke, øyentrøst sp., blåklukke, kornstarr, teiebær, vanlig kattedeot, engfrytle, flekk marihånd, bråtestarr, gulaks, enghumleblom, blåbær og molte. I enkelte brannflater var blokkebær dominerende. Ingen rødlistearter er registrert. Artslisten er basert på en gangs gjennomgang av området og er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Haverøya beites av sau (gammel norsk) ved tidspunktet for registreringen. Lyngsviing er gjennomført i nyere tid og flere brannflater ble registrert på øya. Brannflatene hadde god regenerering og dekning av vegetasjon. Tilstanden på området er god til svak. Kun enkelte områder er under gjengroing med bjørk og ørevier og dette er hovedsakelig i forsøkningsene. Det er mye gammel og degenererende røsslyng særlig i forsøkningsene. På toppene er røsslyngen utsatt for vindslitasje og er mindre i høye og i moden fase. Røsslyng har regenerert på brannflatene og er i pioner og byggefase.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter.

Skjøtsel og hensyn

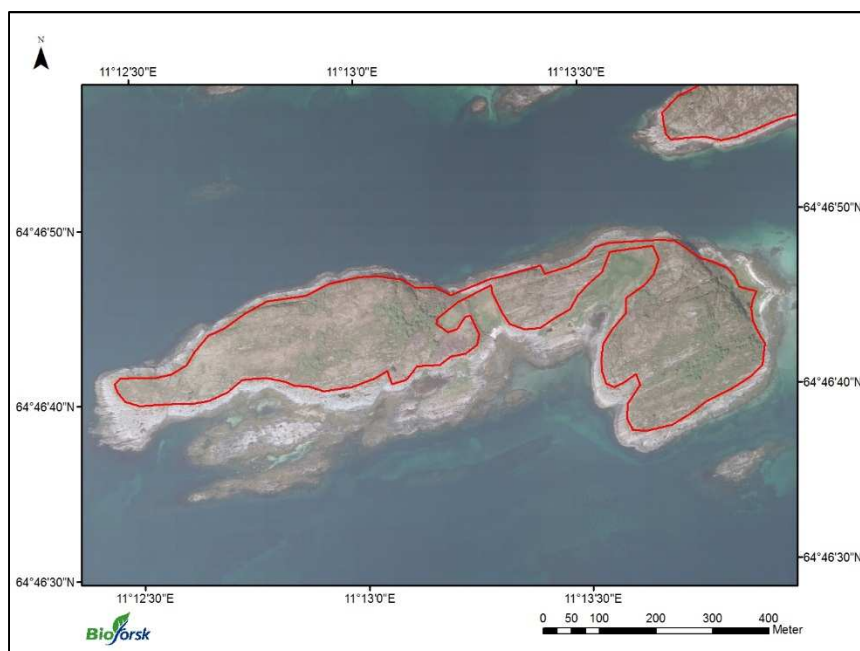
Det anbefales at lauvkratt blir fjernet for å hindre tiltakende gjengroing. Lyngsviing bør opprettholdes for å regenerere gammel røsslyng og forbedre beitekvaliteten. Beite med sau (gammelnorsk) bør opprettholdes og beitetrykket kan med fordel økes noe. Området egner seg godt for helårsbeite.

Helhetlig landskap

Øya er en del av et helhetlig kystlandskap med mye kystlynghei utenfor Stor-Arnøya i Nærøy kommune.

Verdibegrunnelse

Haverøya har Svært viktig (A) fordi det er et stort område hvor tradisjonell lyngheiskjøtsel med beite og lyngsviing blir opprettholdt.

Figur 41 Avgrensning av kystlynghei på Haverøya i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.10 *Bjørnerøya*

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kystthei
Andel (%):	50
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	11.09.2013
Areal:	63 daa
Hevd:	Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Per Vesterbukt og Pål Thorvaldsen i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Bjørnerøya (Binnerøya) er en større øy som ligger noe skjermet vest for Stor-Arnøy. Øya er øst-vest orientert, relativt flat med noen bergfurer og mye berg i dagen. Berggrunnen består av kalksilikatskifer og kalksilikatgneis, stedvis i veksling med glimmerskifer og kalkspatmarmor

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Svært grunnlendt mark gir stedvis mye tørrhei. Fukthei finnes hovedsakelig i forsenkninger, nordhellinger og i flatere partier. Stedvis er det tykt mosedekke. Kystlynghei er i mosaikk med bart berg.

Artsmangfold

Karakteristiske arter er røsslyng, krekling, heigråmose og torvull. På de tørreste bergknauser var typiske arter krekling, røsslyng, rå og lys reinlav, smyle, blokkebær, blåbær, kystkransmose, rypebær, pigglav, sauesvingel, einer og slåttestarr. Eller fantes ørevier, furu, bjørk, tyttebær, bjønnskjegg, stjernestarr, kornstarr, finnskjegg og marihånd sp. Ingen rødlistede arter registrert. Artslista er basert på en gangs gjennomgang av lokaliteten og er ikke uttømmende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Området er lite gjengrodd og har kun få oppslag av bjørk, ørevier og einer. Øya beites av sau (norsk hvit sau) ved tidspunkt for registrering og beitetrykket var lavt. Røsslyngen er gammel og forvedet i degenererende fase. Det er lite tegn til beite på røsslyng og ingen spor etter lyngsviing.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales at lyngsviing blir iverksatt for å regenerere røsslyng og øke beiteverdien. Beite med sau må opprettholdes for å forhindre gjengroing.

Helhetlig landskap

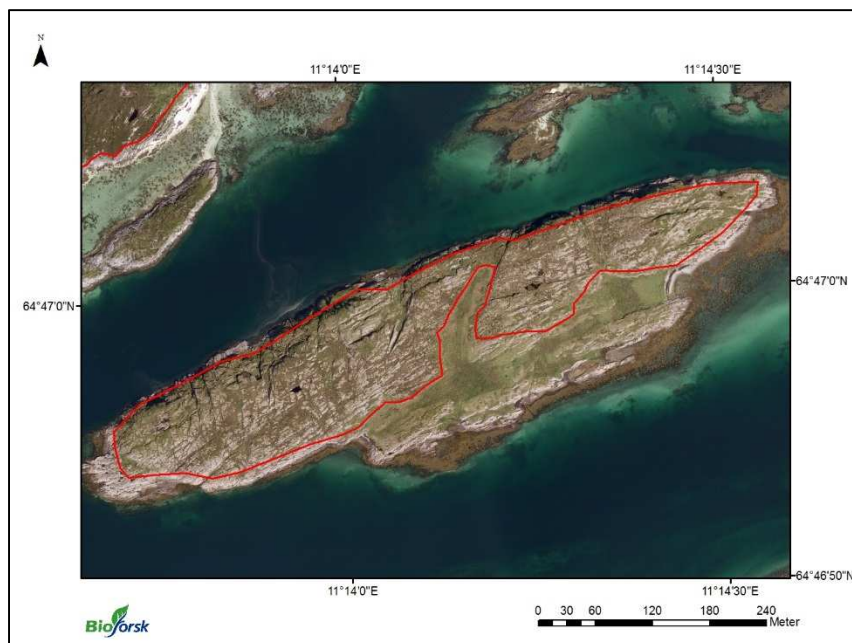
Øya er en del av et helhetlig kystlandskap med mye kystlynghei utenfor Stor-Arnøya i Nærøy kommune. Det finnes et gammel steingjerde (kulturminne) som avgrenser lyngheia fra naturbeitemark.

Verdibegrunnelse

Området er gitt B verdi til tross for liten størrelse pga. ingen betydelig gjengroing, ingen fremmed

arter og aktiv skjøtsel. Negativt for manglende lyngsviing.

Figur 42 Avgrensing av kystlynghei på Bjørnerøya i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.11 Arnøy

Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0708-Kalkfattig kystfukthei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0707-Kalkfattig kystthei
Andel (%):	30
Verdi:	Lokalt viktig C
Registrert dato:	25.00.2012
Areal:	629 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Lokaliteten ligger rundt Arnøyvatnet på Stor-Arnøya i Nærøy kommune. Berggrunnen består av kalksilikatskifer og kalksilikatgneis, stedvis i veksling med glimmerskifer og kalkspatmarmor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består av et lavt kollet landskap med kystlynghei på kollene og skog i forsenkningene og flatene. Kystlyngheia er under sterk gjengroing og i mange områder er det glidende overganger mellom gjengrodd kystlynghei og skog. Kalkfattig kystfukthei finnes i forsenkningene mens på toppene hvor det var mere bart berg og tynnere jordsmonn var det tørrere utforminger. Det er to små plantasjer med sitkagran rett utenfor avgrenset lokalitet men det er ingen tegn til spredning fra disse innenfor lokaliteten.

Artsmangfold

Klokkelyng (svært lite), røsslyng, krekling, bjønnskjegg, blåtopp, lys reinlav, grå reinlav, heigråmose, slåttestarr, blokkebær. Artslisten er ikke uttømmende. Inge rødlistearter ble registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning

Kystlyngheia er sterkt gjengrodd av bjørk og ørevier i tillegg til andre løvtrær både i forsenkninger og i hellingene. Noe mindre gjengroing på toppene. Det er mange overganger mellom sterkt gjengrodd kystlynghei og skog som er vanskelig å definere. Området beites av storfe, men beitetrykket i kystlyngheia er svakt eller fraværende. Ingen tegn til lyngbrenning og røsslyngen er i moden og degenererende fase.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert innenfor avgrenset område

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales rydding av skog og krattoppslag for at kystlyngheia ikke skal gro helt igjen og erstattes av skog. Beitetrykket må økes.

Helhetlig landskap

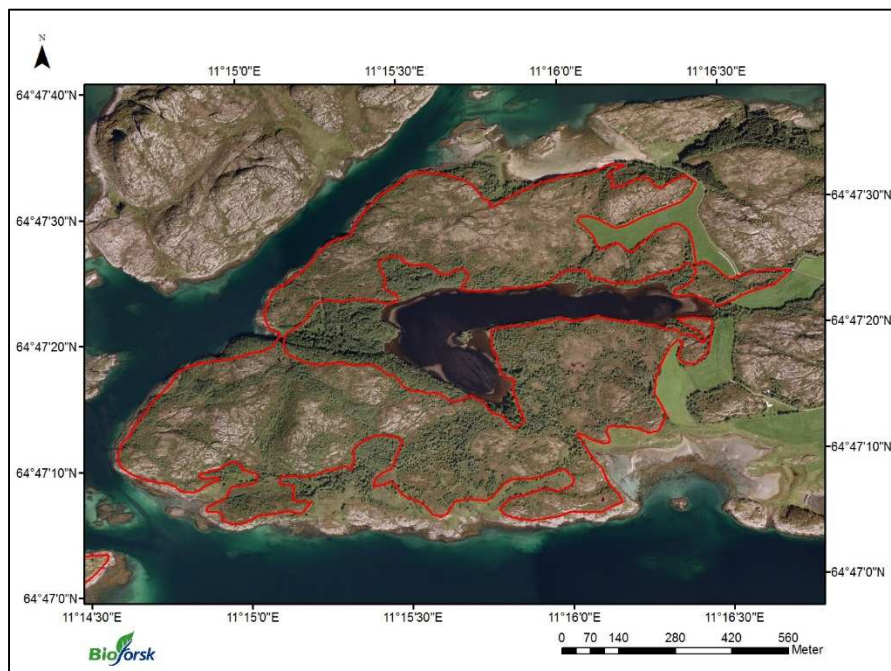
Området er en del av et helhetlig kulturlandskap på Stor Arnøya og kan også sees i sammenheng med kystlyngheilandskapet som ligger i skjærgården rett utenfor Stor-Arnøy.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten blir gitt verdi C til tross for at det er stort område da det er under sterk gjengroing og mangler lyngheiskjøtsel.

Kilder

Fremstad, E., Aarrestad, P.A. & Skogen, A. 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. - NINA Utredning 29: 1-172.

Figur 43 Avgrensning av kystlynghei på Arnøy i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

5.3.12 Kjeksvika-området

ID:	BN0019653
Viktig naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0703-Fuktig lynghei
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0702-Tørr gras-urterik hei
Andel (%):	20
Supplerende naturtype:	D07-Kystlynghei
Utforming:	D0701-Tørrlynghei
Andel (%):	40
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	22.09.2012
Areal:	105 daa
Hevd:	Svak hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Line Johansen og Liv Guri Velle i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag utført av Bioforsk. Avgrensingene og beskrivelsen er oppdatert ved befaringen men naturtypene følger kartlegging utført av Nilsen i 1988.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Området ligger like nordøst for Abelvær i Nærøy kommune. Berggrunnen består av migmatittgneis, uinndelt, granittisk til granodiorittisk sammensetning. Det er skjellsandforekomster i vikene.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Området består av både tørr og fuktig lynghei, med både fattig og rik vegetasjon. Rikeste kystlynghei med stort antall kalkkrevende arter (Nilsen & Moen 2009a) finnes i overgangen mellom eng og lynghei. Slike rikheier er meget sjeldne i Midt-Norge, med karakteristisk vegetasjon (Nilsen & Moen 2009a). Vegetasjonstypene er fuktig lynghei (H3), Tørr gras-urterik hei, rikere utforming (H2b) og Tørr lynghei (H1). I tilgrensing til kystlyngheia finnes svært artsrike engarealer som må sees i sammenheng med kystlyngheia (Nilsen 1998).

Artsmangfold

Flueblomst finnes i området og blir overvåket av Vitenskapsmuseet. Flueblomst er rødlistet (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning

Det finnes skjøtelsesplan for området og deler av området skjøttes i dag. Området beites men under befaringen var det lite beitetrykk i kystlyngheia sammenlignet med engarealene. Store deler er under gjengroing og gjengroingen er kommet lengst i forsenkinger med glidende overganger til mindre kratt og busker på høydedragene. Gjengroingen domineres av bjørk, med innslag av rogn, furu og gran. I overgangen mellom eng og kystlynghei dominerte einer som gjengroingsart.

Fremmede arter

Rynkerose.

Skjøtsel og hensyn

Området er under gjengroing og det bør ryddes busker og kratt. Det anbefales at beitetrykket i kystlynghei økes for å forhindre videre gjengroing.

Helhetlig landskap

Kjeksvika og Hesthagan er en del av et helhetlig kystlyngheilandskap som i mange sammenhenger er gitt høyeste verdi blant naturområder i Trøndelag (Moen et al. 2006).

Verdibegrunnelse

Johansen, L., Lyngstad, A., Thorvaldsen, P., Velle, L.G., Vesterbukt, P. og Moen, A. . Bioforsk Rapport vol. 8 nr. 180 2013

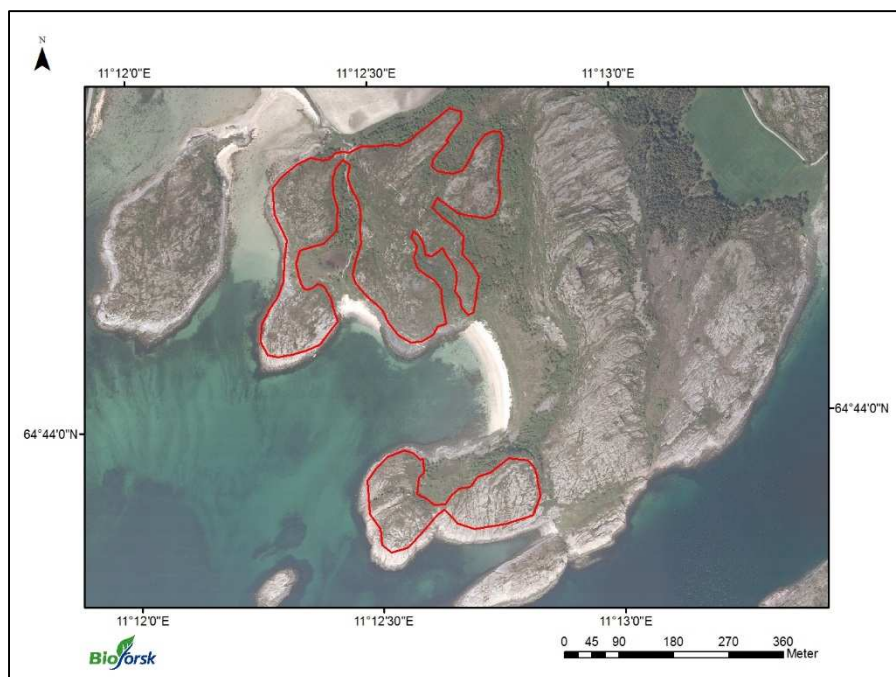
Området blir gitt verdi A pga. størrelse, stor variasjon, innslag av rik lynnghet og tilstedeværelse av flueblomst (NT). Det trekker ned at betydelige deler av kystlyngheia er under gjengroing. De rike engene (overganger mot hei) i Kjeksvika og Hesthagan inngår som naturlige deler av dette usedvanlig varierte og botanisk sett rike kystområdet.

Kilder

Fremstad, E., Aarrestad, P.A. & Skogen, A. 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. - NINA Utredning 29: 1-172.

Nilsen, L.S. 1998. Skisse til skjøtelsesplan for Kjeksvika-området i Nærøy, Nord-Trøndelag. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 1998-5: 1-22.

Nilsen L.S. & Moen, A. 2009a. Langtidsstudier og overvåking av flueblomst (*Ophrys insectifera*) i Kjeksvika-området i Nærøy. - Bioforsk rapport 172: 1-16, 2 vedlegg.

Figur 44 Avgrensing av kystlynghei i Kjeksvika-området i Nærøy kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

6. Konklusjon

6.1 Lokalteter oppsøkt i 2012 og 2013

I dette prosjektet ble totalt 35 lokaliteter med kystlynghei kartlagt, hvorav 24 er lokaliteter som tidligere ikke har vært registrert i Naturbase. Per 22.11.2013 var det for Nord-Trøndelag registrert 100 lokaliteter med kystlynghei i Naturbase, og disse grupperer vi i ca. 45 mer eller mindre sammenhengende kystlynghei-områder (tabell 1). Dette prosjektet har dermed bidratt til en 24 % økning i antall registrerte kystlyngheilokaliteter i Nord-Trøndelag. Videre har 11 eksisterende naturtypelokaliteter blitt inventert på ny, og det er levert forslag til ny avgrensning, beskrivelse og verdisetting.

De fleste av lokalitetene som ble kartlagt har kystlynghei med svært viktig og viktigs verdi. Vi har gitt 31 av 34 lokaliteter verdi A eller B (svært viktig eller viktig verdi), og dette bekrefter at det er mange verdifulle kystlyngheilokaliteter i Nord-Trøndelag. Det er få steder det fortsatt drives tradisjonell lyngheiskjøtsel med både lyngsviing og beite, og det er begynnende og pågående gjengroing de fleste steder. Det er stort behov for å ta opp igjen skjøtsel av lyngheiene på mange av de kartlagte lokalitetene, både for å forhindre gjengroing og for å forbedre beitekvalitetene. Iverksetting av lyngheiskjøtsel vil på sikt øke verdien på en lokalitet, og kan i mange tilfeller bidra til en høyere verdivurdering. Røsslyngen var generelt gammel og forvedet (degenererende til moden fase), noe som er karakteristisk for lynghei hvor lyngsviing ikke har vært praktisert på lang tid (figur 6). Vi fant noen lokaliteter hvor lyngsviing hadde vært utført i nyere tid, både Hestøya (Lauvøya) og Haverøy hadde for eksempel flere brannflater (figur 44). Det er likevel generelt lite lyngsviing i forhold til behovet.

Fremmede arter ble registrert i mange lokaliteter og de vanligste artene var sitkagran og buskfuru (figur 7). Sitkagran og buskfuru fantes ofte som plantasjer i eller i utkanten av kystlyngheiene og det er et stort spredningspotensiale inn i kystlyngheia. Vi registrerte at både buskfuru og sitkagran var i spredning.

De fleste kystlyngheiene som ble oppsøkt av oss var artsfattige utforminger dominert av fuktig eller tørr, fattig heivegetasjon. Dette er typisk for Trøndelagskysten hvor kalkrike og artsrike kystlyngheier er mer uvanlig enn for eksempel i Nordland. Kystlyngheivegetasjon opptrådte ofte i mosaikk med bart berg eller myr (figur 45).

Figur 45 Nysvidd brannflate (venstre) og regenerert vegetasjon (høyre) i noe eldre brannflate på Hestøya (Lauvøy) i Vikna kommune (venstre). Foto: Per Vesterbukt/Bioforsk.

Figur 46 Mosaikk mellom bart berg og kystlynghei av tørr utforming fra Klongøya i Vikna kommune. Foto: Line Johansen/Bioforsk.

6.2 Kriterier for prioritering og verdisetting av områder

Ved verdisetting av lokaliteter har vi benyttet fulgt kriteriene som er gitt i et nytt forslag til faktaark for kystlynghei i DN håndbok 13 (vedlegg 1). Det bør påpekes at det er lite erfaring med de nye kriteriene for verdisetting og disse skal evalueres før endelig forslag til nytt faktaark foreligger. Det er tre kriterier som er vurdert ved verdissetingen: Størrelse, tilstand og rødlistede arter. Tilstedeværelse av mange rødlistede arter, stort areal, ingen gjengroing og aktiv skjøtsel teller positivt og vil gi høy verdivurdering. Lokaliteter har etter disse kriteriene lavere verdi dersom de er små, under gjengroing, med markert fremmedartsinnslag og uten aktiv skjøtsel. Dette betyr at relevante kriterier som artsrikhet (foruten rødlistede arter), tilstedeværelse av regionalt sjeldne utforminger, nordlige trekk og del av større landskap eller kulturmiljø ikke tillegges vekt. Dette er uheldig i mange sammenhenger, og kan etter vårt syn slå feil ut. Vi har derfor ikke fulgt faktaarket slavisk på alle lokaliteter men har enkelte ganger gjort andre vurderinger enn faktaarket tilsier.

Flere av kystlynghei utformingene er generelt nokså artsfattige, og inneholder også få rødlistede arter sammenlignet med andre antropogene naturtyper som for eksempel slåttemark. Derimot er hele naturtypen kystlynghei sjelden, og på listen over truede naturtyper i Norge. Kystlyngheiene har en stor egenverdi ettersom de er kulturbetingede, og gjennom at de har blitt formet gjennom tradisjonell skjøtsel som mange steder skriver seg langt bak i tid, gjerne flere tusen år. Artsrikhet i seg selv trenger derfor ikke være et viktig kriterium for verdivurdering. Artssammensetning påvirkes imidlertid av gradienter knyttet til kalkinnhold, fuktighet, klima, grad av gjengroing, bruksmåte og bruksintensitet. Kalkrike kystlyngheier har en betydelig større artsrikhet enn kalkfattige, og artssammensetningen endrer seg også langs nord-sør gradienten langs kysten. Tidligere undersøkelser og den foreliggende kartleggingen viser at fattig heivegetasjon er klart vanligst i de nord-trønderske kystlyngheiene. I tillegg til gode eksempler på de vanlige kystlyngheiene, er det grunn til å gi gode lokaliteter med rikhei høy prioritet. Lokalitetene med mest rikhei er Kalvøya og Skeisnesset. I tillegg kommer blant annet Kjeksvika-området, Nærøya, Eiternes, Årdalssand og Risværøy, dette er områder med baserik vegetasjon og i hvert fall Kjeksvika-området og Nærøya har mange trua naturtyper og arter. For en oversikt over områder med forekomst av rikhei viser vi til tabell 1, 2 og 4.

Figur 47 Kystlynghei under gjengroing i Kjeksvika i Nærøy kommune. Foto Line Johansen, Liv Guri Velle/Bioforsk.

Ved kysten nord for Trondheimsfjorden mangler generelt hyperoseaniske og euoseaniske arter, mens fjellararter og nordlige arter blir mer vanlige. Heigråmose er ofte dominant i feltsjiktet sammen med lys og grå reinlav, og i tillegg blir krekling mer og mer vanlig mot nord. I kartleggingen har det kommet med flere gode eksempler på karakteristiske nordlige lyngheier med god status og høy verdi. Disse nordlige lyngheitypene forekommer i Norge bare nord for Stad, og ellers i Europa forekommer de bare nord på de Britiske øyer (Kaland & Kvamme 2012). De nordligste lyngheitypene her til lands er unike i Europa og bør derfor bli gitt ekstra oppmerksomhet. Tilstedeværelse av nordlige heityper bør kunne være med som kriterier i en prioritering av særlig viktige områder i Trøndelag.

Figur 48 Kystlynghei på Lauvøya i Vikna kommune med høy dekning av heigråmose og reinlav, noe som er typisk for nordlig kystlynghei. Foto: Line Johansen/Liv Guri Velle/Bioforsk.

6.3 Særlig viktige områder

Fremstad et al. (1991) pekte ut Kalvøya som førsteprioritetsområde og Skeisnesset som andreprioritetsområde i Nord-Trøndelag. Begge disse områdene ble inkludert som klasse 1-lokaliteter i kulturlandskapsregistreringen på 1990-tallet, og i tillegg ble Kjeksvika-området, Brakstadøyene, samt Halmøya og Villa i Flatanger tatt med som klasse 1 (Nilsen 1996). I Moen et al. (2006a) ble Risværøy og Nærøya i Nærøy samt Årdalssand i Leka kategorisert som svært viktig (verdi A etter Direktoratet for naturforvaltning 1999), og Bratli & Rønning (2009) trekker fram Langnesodden i Fosnes som svært viktig (verdi A etter Direktoratet for naturforvaltning 2007). I faggrunnlaget for kystlynghei (Direktoratet for naturforvaltning 2012) er det inkludert (som vedlegg) en kunnskapsstatus med beskrivelse av referanseområder for kystlynghei i Norge (Kaland & Kvamme 2012). For Nord-Trøndelag trekker Kaland og Kvamme fram Skeisnesset, Kalvøya og Sør-Gjæslingan. I løpet av våre undersøkelser i 2012-13 har vi identifisert ytterligere 9 lokaliteter som har Svært viktig (verdi A etter nytt forslag til faktaark for kystlynghei (vedlegg 1)). Benda, Bondøya, Hestøya (Lauvøya), og området som inkluderer Skipperøya, Leikua og Kløvningen og naboøya Kløngøya i Vikna kommune er eksempler på lokaliteter som har store kvaliteter og høy verdi. I Nærøy kommune har Haverøya og Krokøya begge svært viktig verdi da det drives aktiv lyngheiskjøtsel på begge lokaliteter. Kystlyngheiene i Kjeksvika-området har fått verdivurderingen A selv om betydelige deler av lyngheiene er under gjengroing. Kjeksvika-området sett under ett (inklusive rike enger med flueblomst (*Ophrys insectifera*)) er et av de viktigste kulturlandskapene på Namdalskysten. Flere av lokalitetene som ble kartlagt i 2012 og 2013 kan få oppjustert verdien til A dersom lyngheiskjøtsel blir iverksatt.

Kalvøya ble framhevet som en stjernelokalitet blant heiområdene i Norge av Moen et al. (2006a), og vi anser fortsatt dette som det viktigste kystlynghei-området i Nord-Trøndelag. Skeisnesset har omtrent like høy verdi, og disse to områdene bør prioriteres høyere enn andre. Sør-Gjæslingan er et særlig interessant kulturmiljø der lyngheiene inngår som en viktig del av det totale bildet. Isolert sett mener vi likevel at lyngheiene på Sør-Gjæslingan har klart lågere verdi enn Kalvøya og

Skeisnesset. I Kjeksvika-området pågår skjøtsel, og vi mener det ligger godt til rette for å utvide skjøtselen til mer av lyngheiarealene. Kjeksvika har svært høy verdi, men vi rangerer området bak Kalvøya og Skeisnesset. Andre kystlynghei-områder eller -lokaliteter som vi rangerer bak de fire vi nevner over, men som uten tvil har store verdier er: Brakstadøyene, Halmøya og Villa, Skingen, Risværøy, Nærøya, Årdalssand, Haverøya, Hestøya (Lauvøy), Benda, Bondøya, Leikua, Skipperøya, Kløvningen, Klongøya og Krokøya. Se også tabell 1, 2, 4 og 5.

Tabell 5. Oversikt over særlig viktige kystlynghei-områder i Nord-Trøndelag, de fire vi mener peker seg spesielt ut er angitt med fet skrift. Mange av disse kystlynghei-områdene omfatter flere lokaliteter, se tabell 1, 2 og 4 for detaljer.

Kystlynghei-område	Kommune
Skeisnesset	Leka
Årdalssand	Leka
Arnøy m.fl.	Nærøy
Nærøya	Nærøy
Kjeksvika-området	Nærøy
Vest for Abelvær	Nærøy
Risværøy	Nærøy
Kalvøya	Vikna
Sør-Gjæslingen	Vikna
Kløvningen	Vikna
Benda	Vikna
Hestøya(Lauvøy)	Vikna
Bondøya	Vikna
Brakstadøyene	Fosnes
Langnesodden	Fosnes
Skingen	Flatanger
Halmøya og Villa	Flatanger

Figur 49 Kystlynghei på Benda i Vikna kommune med kalkfattig kystfukthei (verdi A). Øya beites med gammelnorsk sau, har ingen gjengroing eller fremmede arter, og det er høy dekning av røsslyng. Foto: Line Johansen/Bioforsk.

6.4 Videre arbeid

I dette prosjektet har vi summert opp kjent kunnskap om kystlynghei i Nord-Trøndelag, og vi har oppsøkt mange nye og gamle lokaliteter. Innenfor prosjektets rammer har det vært nødvendig å gjøre mange prioriteringer, og det er nok fortsatt flere viktige lokaliteter med kystlynghei som ikke er fanget opp i denne kartleggingen

I Flatanger kommune ble det kartlagt mindre areal enn planlagt pga. utfordringer med båtskyss. Her gjenstår fremdeles mange øylokaliteter som ikke er kartlagt, og også enkelte fastlandslokaliteter. I Vikna kommune ble det med kikkert observert mange kystlyngheilokaliteter i skjærgården både i Ytter-, Inner- og Mellom-Vikna som ikke er kartlagt, det samme gjelder for Nærøy kommune. Vi tror også det kan være et behov for kartlegging i flere sjøfuglreservater. Vår vurdering er at vegetasjonen ofte er mangelfullt kartlagt i disse reservatene, og det kan påvirke verneformålet (for eksempel redusert mulighet for å finne gode hekkeplasser) hvis slike områder gror igjen. En del aktuelle lokaliteter for kartlegging er listet opp i tabell 2 (både sjøfuglreservater og andre).

Det store flertallet av lyngheilokalitetene i fylket er under gjengroing, og på grunn av den lange vekstsesongen og relativt milde klimaet langs kysten kan lyngheienes tilstand endres ganske raskt. Dette betyr at informasjon fra kartlegginger blir raskere utdatert enn for de fleste andre naturtyper. Etter vår mening vil det likevel være unødvendig å oppsøke alle lokaliteter jevnlig, men det bør vurderes overvåking av noen flere av de beste lokalitetene. Viktigst i så måte er det likevel å fortsatt følge opp Kalvøya og Kjeksvika. På disse lokalitetene er det allerede lagt inn betydelige ressurser i overvåking og langtidsstudier av vegetasjon og flora.

7. Litteratur

- Aarrestad, P.A., Fremstad, E. & Skogen, A. 2001. Kystlyngheivegetasjon. - S. 99-105 i Fremstad, E. & Moen, A. (red) Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser 2001-4.
- Aasmundsen, A. 2003. Skogkolonisering i kystlynghei på Namdalskysten. - Hovedfagsoppgave, NTNU Institutt for biologi. 69 s. (upubl.).
- Arnesen, T. 2001. Botaniske undersøkelser og forslag til skjøtsel av Brakstadøyene (Måsøya og Nordøya) i Fosnes. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2001-1: 1-29.
- Aune, E.I. 2008. Botanisk oppfølging av skjøtselstiltak i åra 2001-2006 på Brakstadøyane (Måsøya og Nordøya) i Fosnes, Nord-Trøndelag. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2008-2: 1-29.
- Bratli, H. & Rønning, G. 2009. Naturtypekartlegging i Fosnes kommune, Nord-Trøndelag. - Oppdragsrapport fra Skog og landskap 2009-10: 1-69, 2 vedlegg.
- Direktoratet for naturforvaltning 1999. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. - DN-håndbok 13: 1-238, 6 vedlegg.
- Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. - DN-håndbok 13, 2 utgave: 1-245, 11 vedlegg.
- Direktoratet for Naturforvaltning 2012. Faggrunnlag for kystlynghei - med sikte på utvelgning til utvalgt naturtype. Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim. (upubl.).
- Doeven, H.M.W. 2003. The potential of the soil seed bank in colonizing heathland on Kalvøya, Central Norway. - Hovedfagsoppgave NLH, Institutt for biologi og naturforvaltning. 34 s. (upubl.).
- Flynn, K.M., Gaarder, G., Hanssen, U. & Larsen, B.H. 2012. Skjøtelsesplan for Skei utvalgte kulturlandskap i Leka kommune. - Miljøfaglig Utredning rapport 2012-1: 1-66, 7 vedlegg.
- Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. - NINA Temahefte 12: 1-279.
- Fremstad, E., Aarrestad, P.A. & Skogen, A. 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. - NINA Utredning 29: 1-172.
- Fremstad, E. & Nilsen, L.S. 2000. Botaniske undersøkelser og forslag til skjøtsel av kulturmark på Nærøya. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2000-5: 1-34.
- Grenne, S.N. 2011. Rapport fra feltregistrering på Kråkøya, 29. og 30. juni 2011. - Bioforsk. (upubl.)
- Haaland, S. 2002. Fem tusen år med flammer. Det europeiske kystlyngheilandskapet. - Vigmostad & Bjørke AS. 160 s.
- Halvorsen R, Andersen, T., Blom, H.H., Elvebakk, A., Elven, R., Erikstad, L., Gaarder, G., Moen, A., Mortensen, P.B., Norderhaug, A., Nygaard, K., Thorsnes, T. & Ødegaard, F. 2009. Naturtyper i Norge - Teoretisk grunnlag, prinsipper for inndeling og definisjoner. Naturtyper i Norge versjon 1.0 Artikkel 1: 1-210.
- Johansen, L. 2003. Suksesjon etter lyngbrenning på Tarva. - Hovedfagsoppgave, NTNU Institutt for Biologi. 42 s. (upubl.).
- Kaland, P.E. & Kvamme, M. 2012. Kystlyngheiene i Norge - kunnskapsstatus og beskrivelse av 23 referanse-områder. Universitetet i Bergen og Lyngheisenteret (upubl.).

- Kaspersen, T.E. & Einvik, K. 1997. Utkast til verneplan for sjøfuglområder i Nord-Trøndelag. - Fylkesmannen i Nord-Trøndelag miljøvernavdelingen rapport 1997-3: 1-221.
- Kvamme, M. 2004a. Vegetasjon på øyer og holmer. - S. 44-49 i Tokle, H.A. (red.) Forvaltnings- og skjøtselsplan for Sør-Gjæslingen bind 1. Nord-Trøndelag fylkeskommune, Avdeling for kunst, kultur og kulturminner, Steinkjer.
- Kvamme, M. 2004b. Landskapsskjøtsel og tiltak. - S. 9-13 i Tokle, H.A. (red.) Forvaltnings- og skjøtselsplan for Sør-Gjæslingen bind 2. Nord-Trøndelag fylkeskommune, Avdeling for kunst, kultur og kulturminner, Steinkjer.
- Lyngstad, A. & Aune, E.I. 2005. Naturtypekartlegging i Namsos kommune. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2005-5: 1-43.
- Lyngstad, A., Bratli, H. & Rønning, G. 2005. Naturtypekartlegging i Flatanger kommune. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2005-6: 1-51.
- Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. - Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.
- Moen, A., Lyngstad, A., Nilsen, L.S. & Øien, D.-I. 2006a. Kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Midt-Norge. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2006-3: 1-98.
- Moen, A., Nilsen, L.S., Aasmundsen, A. & Oterholm, A.I. 2006b. Woodland regeneration in a coastal heathland area in central Norway. - Norsk geografisk tidsskrift 60: 277-294.
- Måren, I.E. & Nilsen, L.S. 2008. Kystlyngheier i Midt- og Nord-Norge. - Blyttia 66: 11-22.
- Nilsen, L.S. 1996. Registrering av utvalgte kulturlandskap i Nord-Trøndelag. - Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen Rapport 1996-3: 1-133.
- Nilsen, L.S. 1998. Skisse til skjøtselsplan for Kjeksvika-området i Nærøy, Nord-Trøndelag. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 1998-5: 1-22.
- Nilsen, L.S. 2000. Botanisk befarings på Hortaværet, Leka. - NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2000-3: 1-7.
- Nilsen, L.S. 2000. Botanisk kartlegging og plan for skjøtsel av sørvestlige deler av Aspøya i Flatanger, Nord-Trøndelag. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2000-9: 1-26.
- Nilsen, L.S. 2004. Coastal heath vegetation in central Norway; recent past, present state and future possibilities. - Dr. scient.-avhandling NTNU. 29 s. + 4 artikler.
- Nilsen, L.S. & Fremstad, E. 2000. Skjøtselsplan for Skeisnesset, Leka, Nord-Trøndelag. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2000-1: 1-31.
- Nilsen, L.S. & Moen, A. 2003. Plantelivet på Kalvøya ved Borgan, Vikna, og forslag til skjøtsel av kystlyngheilandskapet. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2003-3: 1-51.
- Nilsen, L.S. & Moen, A. 2004. Botanisk kartlegging og plan for skjøtsel av Hortavær i Leka. - NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2004-1: 1-22.
- Nilsen, L.S. & Moen, A. 2009a. Langtidsstudier og overvåking av flueblomst (*Ophrys insectifera*) i Kjeksvika-området i Nærøy. - Bioforsk rapport 172: 1-16, 2 vedlegg.
- Nilsen, L.S. & Moen, A. 2009b. Coastal heath vegetation in central Norway. - Nordic J Bot 27: 523-538.
- Nilsen, L.S. & Moen, A. 2009c. Langtidsstudier, overvåking og skjøtsel på Kalvøya ved Borgan, Vikna. - NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2009-6: 1-13.

Norderhaug, A. & Johansen, L. 2011. Kulturmark og boreal hei. - S. 81-85 i Lindgaard, A. & Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Sand, O.M. & Ely-Aastrup, H. 2012. Skjøtselsplan for Kjeøya naturreservat i Nærøy kommune 2012 - 2017. - Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen rapport 2012-1: 1-15, 3 vedlegg.

Skoglund, L. 2003. Forvaltning av kulturbetingete engtyper i Skeisnesset. - Hovedfagsoppgave, NTNU Institutt for biologi. 53 s. (unpubl.).

Tveråbak, L.U. 2004. Atlantic heath vegetation at its northern fringe in Central and Northern Norway.- *Phytocoenologia* 34: 5-31.

Velle, L.G. 2003. Endringer i heivegetasjon som følge av opphør av beite på Tarva. - Hovedfagsoppgave, NTNU Institutt for biologi. 42 s. (unpubl.).

8. Vedlegg 1

Faktaark til den nye DN-håndbok 13

(John Bjarne Jordal 29.05.12 m ES inspill)

1. *Naturtypenavn: Kystlynghei*
2. *Definisjon:* Tilsvarende NiN-type kystlynghei (T5). Typen er opprinnelig oppstått ved avskoging/avsviing og senere vedlikeholdt ved beiting/sviing og delvis også slått av arealer langs Europas og Norges vestkyst.
3. *Hvorfor utvalgt:* Generelt er typen i sterk tilbakegang med gjengroing, tilplanting og andre arealbruksendringer. Våre kystlyngheier er de minst forurensede og mest intakte i hele det europeiske utbredelsesområdet. I rødlista for naturtyper er kystlynghei oppført som EN (sterkt truet, Norderhaug & Johansen 2011). Den er også i prosess med sikte på å bli utvalgt naturtype med egen handlingsplan (Kaland & Kvamme 2011, jf. <http://www.dirnat.no/content/500041328/Handlingsplaner-under-utarbeidelse>).
4. *Økologisk karakteristikk:* Åpne heier dominert av dvergbusker, hovedsakelig røsslyng, med mer eller mindre innslag av gras og urter, og uten et dominerende tresjikt. Lyngheiene har et torvjordslag som kan variere i tykkelse, fra meget tynt og opptil flere desimeter (avgrensinga mot f.eks. terrengdekkende myr kan da bli problematisk). Kystlyngheienes hovedutbredelse i Norge er i vintermilde kyststrøk hvor husdyra kan gå mye ute, slik at typen påvirkes av beiting store deler av året (Hjelle et al. 2010, Prøsch-Danielsen & Simonsen 2000, Vandvik et al. 2005). Som kystlynghei regnes først og fremst heier som har hatt en eller annen frekvens av sviing (Måren & Vandvik 2009, Måren et al. 2010, Velle 2012). Artsmangfoldet er generelt ikke så stort, og antallet lyngheitilknyttede arter er også begrenset. Av rødlistearter (etter rødlista 2010) knyttet til typen kan nevnes planteartene purpurlyng (NT), klokkesøte (VU), heitepperot (VU), trollnype (EN), reinlavarten *Cladonia peziziformis* (EN), sommerfuglene grått lyngheifly (NT), heibladmåler (VU) og røsslyngmåler (EN), og humlearten *Bombus muscorum* (NT). Totalt i rødlistebasen 2010 finnes 68 arter hvor kystlynghei er angitt som habitat, blant disse er det en del insekter. En del av artene har primærhabitat i lyngrike skoger, sandmark eller berg. Hvis det finnes naturbeitemarkspregete flekker i heia (noe som er ganske vanlig i hei som er i hevd), vil arter tilhørende denne naturtypen komme inn og artsantallet vil øke betydelig.
5. *Viktige kilder til variasjon:* De lokale basisøkoklinene kalkinnhold (KA) og vannmetting av marka (VM-A) er i NiN 1.0 benyttet for inndeling i grunntyper (Halvorsen et al. 2009). I NiN 2.0 vil også uttørkingsfare (UF) tas inn i inndelinga. Heier med mjølbær og heier med bjønnekam vil da være ytterpunkter i denne gradienten. For verdisetting anses dessuten tilstand som veldig viktig. Relevante tilstandsøkokliner er bl.a. følgende som beskriver tilstand i forhold til bruk: aktuell bruksintensitet (BI), aktuell bruksform (BF) og gjengroingstilstand (GG). Andre tilstandsøkokliner av betydning er eutrofieringstilstand (EU) og

fremmedartsinnslag (FA). Kystlyngheiene påvirkes også av regional variasjon i bl.a. sommertemperatur, vintertemperatur og nedbør.

6. *Undernaturtyper (tidligere; utforminger)*: Tidligere utforminger var D0701 tørr lynghei, D0702 tørr gras-urterik hei, D0703 fuktig lynghei, D0704 røsslyng-bjønnekamhei, D0705 kystfjellhei og D0706 purpurlynghei. Heier rike på purpurlyng finnes på ytterkysten fra midtre Rogaland til Sunnmøre (biogeografisk region BN/O3t). I NiN er kystlynghei delt inn i 6 grunntyper basert på de to økoklinene kalkinnhold og vannmetting av marka: (1) kalkfattig kysthei, (2) kalkfattig kystfukthei, (3) intermediær kysthei, (4) intermediær kystfukthei, (5) kalkkysthei og (6) kalkkystfukthei. Man ser at tidligere utforminger D0701 og D0703 nå hver for seg blir delt i tre etter kalkinnhold. D0702 vil ofte kunne konverteres til kalkkysthei, men kalkfattig/intermediær kysthei kan også forekomme. D0704 og D0705 vil forsvinne som utforminger. I tillegg kunne det i forvaltningsmessig sammenheng være ønskelig å ha en dominansutforming med purpurlyng (kan generelt inngå i 1, 3 og 5). [Hvordan løser vi dette??]
7. *Avgrensning mot andre naturtyper*: Aktuelle avgrensingsproblemer finnes mot myr/flommyr, myrkant og myrskogsmark (V6/V7), kulturmarkseng (T24) og boreal hei (T26) (Halvorsen et al. 2009). Kystlynghei kan skilles fra kulturmarkseng ved å være dominert av lyngplanter og med et mindre innslag av gras/urter, men velskjøttet og relativt godt beitet lynghei er ofte en mosaikk eller veksling med naturbeitemark, kan noen ganger se ut som naturbeitemark (med små lyngplanter i bunnen), og kan også gå over til naturbeitemark (se kommentar til mosaikkbegrepet i slutten av faktaarket). Prosessen kan også reverseres ved at naturbeitemark går over til kystlynghei (gjerne ved redusert beitetrykk). Avgrensning mot boreal hei kan være et problem i bl.a. Rogaland (kontinuerlige overganger) og i Nord-Norge (boreal hei går ut til kysten, usikkert om den kan kalles kystlynghei). Se utkast til faktaark for boreal hei hos Gaarder et al. (2012). Det er forvaltningsmessig helt sentralt å definere hvilke heier som kan regnes som kystlynghei, siden denne er i prosess mot handlingsplan, utløser tilskudd, og ikke bør tilplantes med skog. Et par av kriteriene for kystlynghei går på sviing og helårsbeite. Det er kjent at lyngheiene har vært svidd nord til Lofoten, men dette har muligens opphørt i løpet av 1800-tallet, slik at tradisjonen ikke lever i minnet til dagens lokalbefolkning (Peter Emil Kaland pers. medd.). I tillegg kan nevnes at det finnes overgangstyper mot nordvendte kystberg og blokkmark, som kan inngå i lyngheiområder. Her velger vi å avgrense kystlynghei til vegetasjonsseksjon O3 og O2 (dvs. nord til Lofoten), mens utbredelsen i vegetasjonssoner omfatter BN-MB.
8. *Del av helhetlig landskap*: Kystlynghei er en sentral del av det åpne kystlandskapet og utgjør ofte større arealer, særlig i O3 (sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon). Her er det ofte en mosaikk som også inneholder andre verdifulle naturtyper tilhørende myr, havstrand og naturbeitemark. Overganger mot disse typene bidrar til å skape variasjon og høyere artmangfold.
9. *Utbredelse*: Kystlynghei er utbredt langs kysten fra Sørlandet til Lofoten. Kreklingdominerte heier på kysten fra Lofoten og videre til Øst-Finnmark forekommer også i NB/O1 (bl.a. Varangerhalvøya). Disse har også vært beitet, de ekskluderes her under tvil i samsvar med tidligere praksis som boreal hei. Et

åpent spørsmål er imidlertid hvor stor del av heiene på Nordlandskysten som har vært svidd (i manns minne) og som dermed skal regnes som kystlynghei.

10. *Påvirkning/bruk*: Kystlyngheiene er tradisjonelt vedlikeholdt ved beiting/sviing og delvis også slått. Myrer i det samme landskapet har vært utnyttet til torvtekt. Beitedyr har vært bl.a. sau, storfe og geit (bl.a. utegangargeit som ble holdt mest for kjøttet, denne rasen har såvidt overlevd på Nordvestlandet). Dette er den bruken som har skapt heiene og som er ønskelig å videreføre for å bevare typen. I senere tid er det beiting med sau (særlig utegangarsau) som er mest aktuelt. Sviing har mer eller mindre gått ut av bruk, men er tatt opp igjen noen steder som del i aktiv skjøtsel/bevaring. Nitrogenedfall i sør har trolig betydning et stykke nordover på Vestlandet (Aarrestad & Bruteig 2006). Enkelte steder har man tidligere gjødslet heia med tang, fiskeslo og fastmøkk og på den måten fått grasdominert mark som senere (uten gjødsling) kan utvikle seg til naturbeitemark. Moderne gjødsling av hei med husdyrgjødsel har et visst omfang på Sørvestlandet (gjødselkanoner), og har en sterk og ødeleggende effekt på vegetasjonen og artsmangfoldet. Viktige fremmede arter i spredning er sitkagran og buskfuru/buskfuru, disse endrer typen kraftig enkelte steder. Inngrep i form av veier, hytter, vindkraftverk, boliger, industri, havneanlegg osv. anses som betydelige trusler enkelte steder.
11. *Skjøtsel og hensyn*: Det er ønskelig å videreføre tradisjonene med beiting og sviing så mye som mulig i hele utbredelsesområdet (jf. utkast til handlingsplanen). Gjengroing og innplanting av bartrær er i konflikt med ønsket om bevaring av typen. Det samme gjelder nedbygging.
12. *Verdisetting*: Kystlynghei er fortsatt utbredt over store arealer selv om tilstanden ofte er dårlig. Inngangsverdi bør trolig settes middels høyt i forhold til størrelse, og dels også velutviklehet. Her foreslås at 10 daa kan være en inngangsverdi for kalkfattige heier (KA-2-3, kalkfattig/moderat kalkfattig), mens NiN's minstegrense på 0,1 dekar kan gjelde for kalkrike utforminger (KA-4-6, intermedier, kalkrik mark og kalkmark) som generelt utgjør små arealer og kan ha mange sjeldne arter. I forhold til gjengroing bør GG-3 være en inngangsverdi (tidlig gjenvekstsuksjonsfase), mens GG-4 (sein gjenvekstsuksjonsfase) ekskluderes. I forhold til tresjiktthet bør inngangsverdien være TT-4 (åpen tresatt mark), mens TT-5-10 ekskluderes.

Valgte parametere:

- Størrelse
- Tilstand (bruk, inngrep, gjengroing)
- Forekomst av rødlistearter (selv om det generelt er få slike)

I forhold til størrelse skiller det mellom kalkrike og kalkfattige heier.

Parameter	Lokalt viktig (C)	Viktig (B)	Svært viktig (A)
Størrelse	kalkfattig: >10 daa kalkrik: >1 daa	kalkfattig: >100 daa, kalkrik >10 daa	kalkfattig >1000 daa, kalkrik >100 daa

Parameter	Lokalt viktig (C)	Viktig (B)	Svært viktig (A)
Tilstand	Noe gjengroing (GG-3), lav til middels tresjiktthet (TT-3-4), tilplantet (men små trær som kan fjernes). Stedvis markert fremmedarts-spredning, og /eller gjødselpåvirkning kan forekomme.	Lite gjengroingspreg (GG2), åpen mark med svært lav tresjiktthet (TT-1-3), ikke vesentlig påvirket av fremmede arter eller gjødsling	I bruk med avsviing og/eller beite, åpen mark uten trær eller med enkelttrær (TT-1-2)
Rødliste-arter	(NT: 0-2)	NT: >3 eller forekomst av VU	VU: >2, forekomst av EN eller CR
Sum verdi	C: Terskelverdi oppnådd på størrelse i kombinasjon med tilstand	B: Størrelse eller rødlistearter isolert sett. Viktig for tilstand i kombinasjon med lav verdi på størrelse eller rødlistearter	A: Størrelse eller rødlistearter isolert sett. Svært viktig for tilstand i kombinasjon med Viktig på størrelse eller rødlistearter

13. Kilder:

- Fremstad, E., Aarrestad, P.A. & Skogen, A. 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. NINA Utredning 029: 1-172.
- Gaarder, G., Erikstad, L., Larsen, B.H. & Mjelde, M. 2012. Sammenhengen mellom rødlista for naturtyper og DN-håndbok nr. 13. Inkludert midlertidige faktaark for nye verdifulle naturtyper. Miljøfaglig Utredning Rapport 2012:26.
- Halvorsen, R. 2010. Oversettelse fra Direktoratet for naturforvaltning sine naturtypekartleggingshåndbøker 13 og 19 til Naturtyper i Norge versjon 1.0. Naturtyper i Norge oversettelsesnøkkel 1: 1-116.
- Halvorsen, R., Andersen, T., Blom, H.H., Elvebakk, A., Elven, R., Erikstad, L., Gaarder, G., Moen, A., Mortensen, P.B., Norderhaug, A., Nygaard, K., Thorsnes, T. & Ødegaard, F. 2009. Naturtyper i Norge (NiN) versjon 1.0.0. - www.naturtyper.artsdatabanken.no (2009 09 30)
- Hjelle, K.L., Halvorsen, L.S. & Overland, A. 2010. Heathland development and relationship between humans and environment along the coast of western Norway through time. *Quaternary International* 220: 133-146.
- Kaland, P.E. & Kvamme, M. 2011. Faggrunnlag for kystlynghei - med sikte på utvelgning til Utvalgt naturtype. Faggrunnlag for trua arter og naturtyper i Norge. Rapport.
- Kaland, P.E. & Vandvik, V. 1998. Kystlynghei. - I Framstad, E. & Lid, I.B., red. Jordbrukets kulturlandskap. Forvaltning av miljøverdier. Universitetsforlaget, Oslo. S. 50-60.
- Måren, I.E. & Vandvik, V. 2009. Fire and regeneration: the role of seed banks in the dynamics of northern heathlands. *J. Vegetation Science* 20:871-888.
- Måren, I.E., Janovský, Z., Spindelböck, J.P., Daws, M.I., Kaland, P.E. & Vandvik, V. 2010. Prescribed burning of northern heathlands: *Calluna vulgaris* germination cues and seed-bank dynamics. *Plant Ecol.* 207:245-256.
- Nilsen, L.S. & Moen, A. 2009. Coastal heathland vegetation in central Norway. *Nordic Journal of Botany* 27:523-538.
- Norderhaug, A. & Johansen, L. 2011. Kulturmark og boreal hei - I: Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.
- Prøsch-Danielsen, L. & Simonsen, A. 2000. Palaeoecological investigations towards the reconstruction of the history of forest clearances and coastal heathlands in south-western Norway. *Veget. Hist. Archaeobot.* 9:189-204.
- Vandvik, V., Heegaard, E., Måren, I.E. & Aarrestad, P.A. 2005. Managing heterogeneity: the importance of grazing and environmental variation on postfire succession in heathlands. *Journal of Applied Ecology* 42: 139-149.
- Velle, L.G. 2012. Fire as a management tool in coastal heathlands: a regional perspective. Dissertation for the degree of philosophia doctor (PhD). University of Bergen.
- Aarrestad, P.A. & Bruteig, I. 2006. Assessing empirical critical loads of nitrogen on Norwegian coastal heathland and raised bog - a pilot project. NINA Minirapport 149.

Aaarestad, P.A., Gaarder, G., Jordal, J.B. & Stabbetorp, O. 2011. Kystlynghei (D07) s. 67-68 I: Blindheim, T., Thingstad, P.G. & Gaarder, G. (red.) 2011. Naturfaglig evaluering av norske verneområder. Dekning av naturtyper og arter. NINA Rapport 539.

Aarrestad, P.A., Bakkestuen, V. Erikstad, V., Gjershaug, J.O., Hanssen, O., Rusch, G., Wilmann, B. & Ødegaard, F. 2005. Biodiversitet i kyst-lynghei - en sammenheng mellom landskapsformer, skjøtsel, naturtyper og arter. - I Heggberget, T.M. J., B. (red.). Landskapsøkologi: arealbruk og landskapsanalyse. NINAs strategiske instituttprogrammer 2001-2005. NINA Temahefte 32. S. 17-25.

14. *Annet*: Bilde av kystlynghei. Kart som viser utbredelse av kystlynghei.

Utegangarsau på Vestre Vika i Bømlo, i godt beita lynghei med røsslyng, purpurlyng og noe gras og urter.

9. Vedlegg 2

Beskrivelser av lokaliteter som er ført til andre naturtyper enn kystlynghei.

9.1 Slåtterøya

ID:	BN00023497
Viktig naturtype:	D01-Slåttemark
Utforming:	D0114-Frisk næringsrik "gammeleng"
Andel (%):	100
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	05.09.2012
Areal:	8,4 daa
Hevd:	God hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Anders Lyngstad i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Slåtterøya ligger sør for Dekkerhus på Inner-Vikna. Granittisk gneis dominerer berggrunnen, men skjellsandforekomster gir grunnlag for rik vegetasjon. Det er naturlig høg næringsstatus i deler av området, med kort veg til tangvoller og tilførsel av næring når sjøen kaster opp tang o.l. Lokaliteten ligger "inne i" en kystlyngheilokalitet som dekker resten av Slåtterøya.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Lokaliteten er ført til slåttemark med utforming frisk næringsrik "gammeleng". Arealet som slås nå (2012) er i hovedsak tidligere innmark, dels åker, og er høgproduktivt med mye næring i jorda. Dette tilsvarer G14 frisk, næringsrik "gammeleng" hos Fremstad (1997). I kantene (særlig) i vest går vegetasjonen over i G11 vekselfuktig, baserik eng, blåstarr-engstarr-eng.

Artsmangfold

Vanlige arter i næringsrik eng er dominerende. I tillegg er noen interessante arter funnet: vill-løk, hestehavre, dunhavre, blåstarr, vill-lin og fjellfrøstjerne.

Bruk, tilstand og påvirkning

På Slåtterøya har det vært drift inkludert slått i hvert fall fra første bosetting ca. 1650 fram til 1915. Etter dette har øya blitt beita med sau fram til ca. 1980, før den lå brakk fram til midten av 1980-tallet. Grunneierne startet da opp med årlig slått for å fjerne særlig mjødurter som var i ferd med å "ta over" de tidligere åpne engene. I 2012 er det ikke gjengroing på de slåtte arealene, men på noen kanter (særlig i øst) er det dominans av høyvokste, nitrogenkrevende arter som viser hvordan det slåtte arealet ville sett ut uten skjøtsel. Det er lite krattoppslag på Slåtterøya, men noe bjørk og ørevier er etablert. Det bør følges med på om gjengroing med kratt fortsetter slik at det blir et problem.

Skjøtsel og hensyn

Fortsatt skjøtsel i form av slått er nødvendig for å opprettholde et åpent landskap på Slåtterøya. Særlig i nord er det ønskelig å utvide det slåtte arealet ved å slå lenger ut i kantene mot lyngheiknausene og ned mot tangvoller i nordøst. Fortsatt skjøtsel kan på lang sikt tappe ut en del næring og gi grunnlag for en artsrik flora på et større område, men det er naturlig høg næringsstatus på store deler av arealet. Beite kan være et alternativ eller supplement til slått, geit

eller utgangersau vil for eksempel kunne fjerne kratt som er i ferd med å etablere seg.

Helhetlig landskap

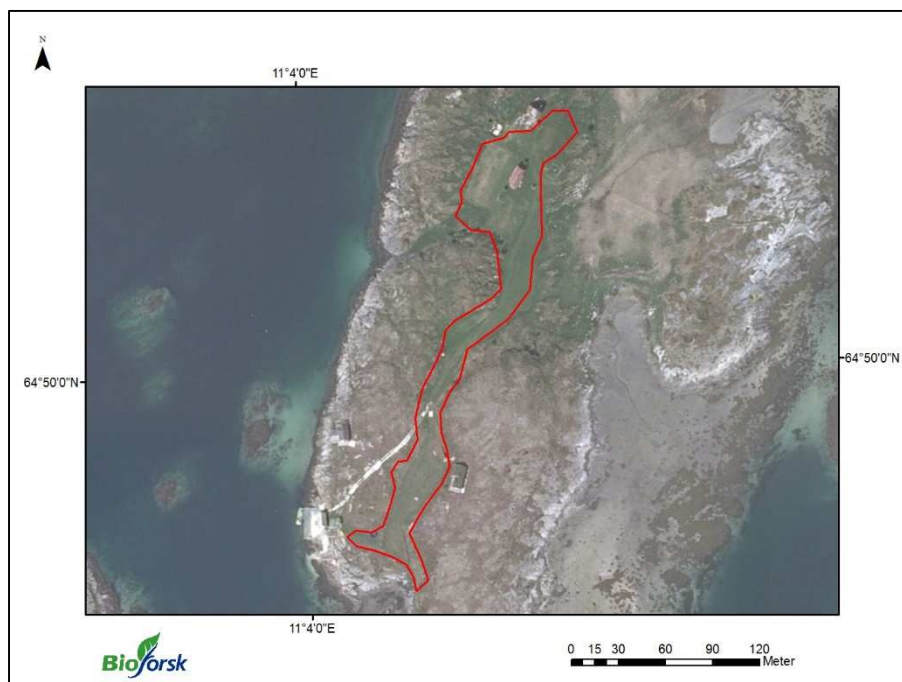
Lokaliteten er en del av Slåtterøya, ei av mange øyer i skjærgården i Vikna. Samla areal kystlynghei i området er betydelig.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er gitt verdi B fordi det er aktiv skjøtsel på området og forekomster av noen interessante kulturmarksarter. Lokaliteten grenser til en lokalitet med rik kystlynghei, og lokalitetene må sees i sammenheng. Verdien ligger i grenseland mot C fordi det er nokså artsfattig, næringsrik vegetasjon som dominerer.

Kilder

Feltundersøkelser: Thorvaldsen, P. 2002

Figur 50 Avgrensing av slåttemark på Slåtterøya i Vikna kommune. Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

9.2 Engan

ID:	BN00019633
Viktig naturtype:	D01-Slåttemark
Utforming:	D0104-Frisk fattigeng
Supplerende naturtype:	B02-Kantkratt
Supplerende naturtype:	G09-Rikt strandberg
Verdi:	Viktig B
Registrert dato:	05.09.2012
Areal:	8,3 daa
Hevd:	Ingen hevd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Anders Lyngstad i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Engan ved Eiterfjorden ligger sørvendt i den bratte lia innunder Kringlathaugen. Kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis dominerer berggrunnen og gir grunnlag for rik vegetasjon.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Lokaliteten er ført til slåttemark med utforming frisk fattigeng, dette tilsvarer G4 frisk fattigeng hos Fremstad (1997). I nordkant går vegetasjonen over i F5 kantkratt, og i sør går den over til X1 strandberg.

Artsmangfold

Vanlige engarter er dominerende. Noen arter kan trekkes fram: Blåstarr, englodnegras, hengeaks, jåblom og smalkjempe.

Bruk, tilstand og påvirkning

Det er ikke registrert bruk eller skjøtsel på Engan, men innenfor avgrensingen er engene stort sett åpne. I nord er det imidlertid etablert bjørk og einer og det ser ut til at disse artene sakte vokser innover enga fra kanten. Einstape er dels dominerende like utenfor avgrensingen i øst, og arten finnes også inne på sjølve enga. Det er et særdeles tett feltsjikt blanda med et tjukt strølag ute på enga, og dette er nok med på å forhindre etablering fra frø fra ulike treslag. Samtidig er dette til hinder for en mer variert engvegetasjon.

Fremmede arter

Sitkagran er planta like inntil lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn

Skjøtsel, helst som slått, er nødvendig på sikt hvis Engan ikke skal gro til med skog. Beiting kan føre til dominans av einer og einstape, arter som beitedyr generelt ikke vil ta. Noe rydding av bjørk og einerkratt vil være nødvendig, men storparten av arealet kan slås uten rydding først. Det vil bli mye gras (inkludert strø) ved første gangs slått, og det vil kreve en viss innsats å bli kvitt dette. Brenning er antakelig det enkleste alternativet siden lokaliteten er vanskelig tilgjengelig fra landsida. Utenfor avgrensingen er det planta sitkagran på det som ser ut som tidligere kulturmark. Ved eventuell skjøtsel av Engan bør sitkagrana fjernes.

Helhetlig landskap

Lokaliteten grenser til Heimerengan, en lokalitet med blandingsskog inkludert rike hasselkratt, og der arealet flere steder er halvåpent på grunn av tidligere kulturpåvirkning.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er gitt verdi B fordi dette er ei ugjødsla slåttemark som fortsatt er åpen, om enn i sakte gjengroing. Lokaliteten grenser til en lokalitet med kulturpåvirka rik edellauskog, og lokalitetene må sees i sammenheng.

Figur 51 Avgrensning av slåttemark på Engan i Nærøy kommune (blå markering). Kartgrunnlag: Norge Digitalt.

9.3 Heimerengan

ID:	BN00019634
Viktig naturtype:	F01-Rik edellauvskog
Utforming:	F0103-Rikt hasselkratt
Supplerende naturtype:	D05-Hagemark
Supplerende naturtype:	G09-Rikt strandberg
Supplerende naturtype:	A05-Rikmyr
Supplerende naturtype:	B02-Kantkratt
Verdi:	Svært viktig A
Registrert dato:	05.09.2012
Areal:	120 daa
Hevd:	Gjengrodd

Områdebeskrivelse

Innledning

Lokaliteten er oppsøkt av Anders Lyngstad i forbindelse med kartlegging av kystlynghei i Nord-Trøndelag.

Naturgrunnlag og beliggenhet

Heimerengan ved Eiterfjorden ligger sørvendt i den bratte lia innunder Aletind og Durmålsbrottet. Kalkglimmerskifer og kalksilikatgneis dominerer berggrunnen og gir grunnlag for rik vegetasjon.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Lokaliteten er ført til rik edellauvskog med utforming rikt hasselkratt, dette tilsvarer D2c rike kyst-hasselkratt hos Fremstad (1997). Heimerengan er sterkt kulturpåvirka, og deler av området har fortsatt åpent og halvåpent feltsjikt sjøl om tresjiktet i stor grad er slutta. Den kulturmarkstypen som per i dag (2012) til en viss grad er aktuell er hagemark, men gjengroingen har kommet så langt

at rik edellauskog er mest dekkende. Mot sjøen fins strandberg- og strandengvegetasjon, og langs sig og små bekker er det små partier med rikmyr.

Artsmangfold

Lokaliteten er artsrik, og med dels store forekomster av basekrevende og/eller oseaniske arter: Hestehavre, blåstarr, loppestarr, liljekonvall, hassel, breiull, skavgras, myske, englodnegras, stortveblad, storfrytle, hengeaks, jåblom, sanikel, gulsildre, fjellfrøstjerne og myrsauløk. Av særlig interesse er funnet av sanikel, som her er nær sin nordgrense. De nærmeste sikre registreringene av arten er på Austra i Leka kommune (litt lenger nord) og ved Saltbotn i Nærøy (litt lenger sør). I tresjiktet er det særlig de storvokste og gamle hasselkrattene og ospene som er interessante, men noen høge (opptil ca. 4 m) og gamle einere er også fine innslag. På lauvtrærne vokser lav i Lobarionsamfunnet, men kryptogamer ble ikke undersøkt ut over å konstatere at lungenever er vanlig.

Bruk, tilstand og påvirkning

Heimerengan er helt klart tidligere kulturmark, men det er nå så lenge siden driften/bruken har opphørt at det er vanskelig å si hva som har vært driftsmåten her. Feltsjiktet er fortsatt ganske åpent, men kulturmarksartene er på vikende front, og arter typisk for rik skogsvegetasjon kommer inn (eks. myske og sanikel). I tresjiktet er gamle hasselkratt og einere "relikter" etter den tidligere bruken, og det er å vente at disse vil gå tilbake over tid. Dette gjelder kanskje også osp. Det kan se ut til at gran blir det viktigste skogdannende treslaget her om noen tiår.

Skjøtsel og hensyn

Heimerengan har kommet så langt i gjengroinga at verdiene nå er større som skoglokalitet enn som kulturmarkslokalitet. I utgangspunktet anbefales derfor ikke skjøtsel her. Eventuell skjøtsel vil kunne gi et åpnere landskap med et feltsjikt som vil være artsrikt slik som i dag, men der mangfoldet forskyves mot engarter. Beite med lågt beitetrykk kombinert med forsiktig uttak av gran er en "skånsom" form for skjøtsel som vil kunne bevare det halvåpne preget landskapet har i dag uten at de interessante forekomstene av skogsarter trenger å bli mye skadelidende. Det bør likevel tas særlig hensyn til forekomsten av sanikel, denne arten er det grunn til å tro er følsom for beite og tråkk. Lauvtrær bør ikke fjernes i noe omfang, særlig ikke hassel og storvokst osp. Før eventuell skjøtsel starter må det gjøres en inventering av kryptogamer for å vurdere verdiene knytta til disse artsgruppene.

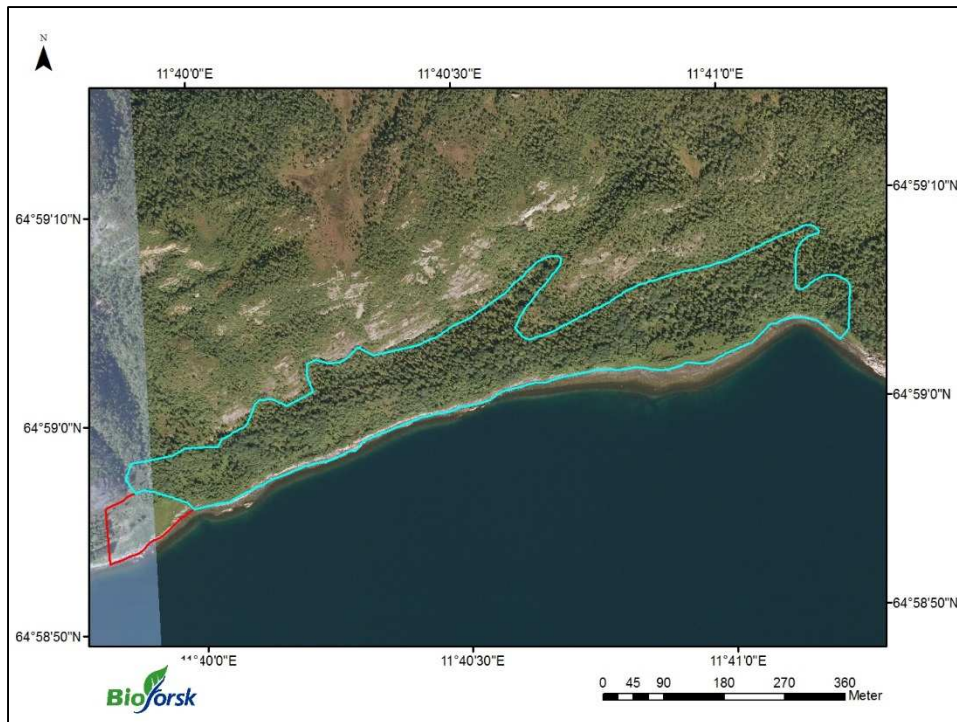
Helhetlig landskap

Lokaliteten grenser til Engan, en lokalitet med åpne enger.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er gitt verdi A fordi det her er en stor og viktig forekomst med gamle, store hasselkratt og stort arts mangfold. Kontinuiteten i tresjiktet er lang for hassel og osp, mens mange av de andre skogdannende treslaga antakelig har kommet til i løpet av de siste tiåra.

Figur 52 Avgrensning av rik edelløvskog på Heimerengan i Nærøy kommune (blå markering). Kartgrunnlag: Norge Digitalt.